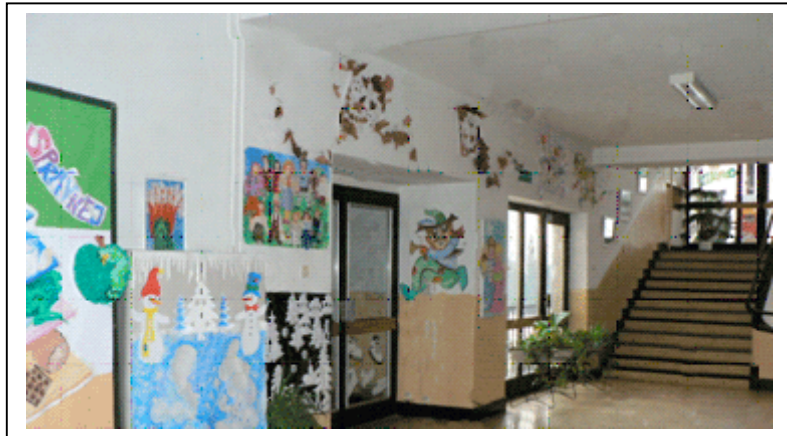
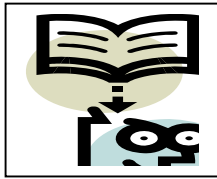

Základná škola, Vrútocká 58 , 82104 Bratislava

Školský vzdelávací program
pre 2. stupeň ZŠ –ISCED 2
6. ročník – Školský rok 2009/2010

Školský vzdelávací program

Základná škola – 2. stupeň

Názov-motto: „Každý môže dostať šancu byť uvedomelý, produktívne mysliaci, skutočný víťaz“

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania : ISCED 2

Dĺžka štúdia: 4 ročná

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Základná škola, Vrútocká 58, Bratislava 2

Názov školy:

ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Adresa:

VRÚTOCKÁ 58, 821 04 BRATISLAVA II

IČO:

31780831

Riaditeľ školy:

RNDr. DARINA BEZÁKOVÁ

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:

EDITA ZLIEVSKÁ, zástupkyňa riad. školy pre 2. stupeň

Zriaďovateľ:

Mestská časť Bratislava - Ružinov

Adresa:

Mierová 21, 827 05 Bratislava

Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy/ školského zariadenia: 28. 8. 2009

Dátum prerokovania v rade školy/ rade školského zariadenia: 9. 9. 2009

Platnosť dokumentu od : 1. 9. 2009

Podpis riaditeľa :

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Škola patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Bratislava- Ružinov. Je jedinou školou v lokalite Trnávka, situovaná v príjemnom a tichom prostredí Rapošovho parku. Štruktúrou je úplná, počet žiakov v priebehu roka kolíše od 270 do 300. Štvrtý rok máme zriadený nultý ročník. Počet žiakov a tried podľa ročníkov:

Počet žiakov: 307 + 28 žiakov Kurz na doplnenie základného vzdelania

1. stupeň : 10 tried- 186 žiakov 2. stupeň : 7 tried – 121 žiakov ŠKD : 5 tried -122 žiakov

0-tý ročník : 1 trieda	5. ročník : 2 triedy	1.oddelenie: 0.a+1.a
1. ročník : 2 triedy	6. ročník : 1 trieda	2.oddelenie: 0.a+1.b
2. ročník : 3 triedy	7. ročník : 1 trieda	3.oddelenie: 2.a+2.b+3.b
3. ročník : 2 triedy	8. ročník : 2 triedy	4.oddelenie: 2.b+2.c
4. ročník : 2 triedy	9. ročník : 1 trieda	5. oddelenie:3.b+3.a+4.a,b+5.a

2. Charakteristika žiakov

Naša škola je jedinou školou v lokalite Trnávka. Spádová oblasť dochádzania žiakov do školy sú všetky ulice z Trnávky a Studená ulica z príľahlej oblasti Zlaté piesky. Zo všetkých žiakov je 33 začlenených, so vzdelávaním ktorých máme niekoľkoročné skúsenosti. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú diagnostikované komunikačné poruchy učenia a správania. Žiaci našej školy dosahujú vo všeobecnosti priemernú úroveň, majú slabé vôľové vlastnosti, malú ctižiadosť k dosiahnutiu lepších vyučovacích výsledkov. Potrebujú neustále povzbudzovanie a motiváciu k sebaapresadeniu. Na 1. stupni však pribúdajú usilovní a talentovaní žiaci každý rok vo väčšom počte.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Počet učiteľov je dostatočný, kolíše v rozpätí od 24 do 28 (z nich 3 muži); v tomto školskom roku:

1. stupeň – 12 učiteľov, ŠKD- 5 vychovávateľiek – odborná a pedagogická spôsobilosť : 100 %
2. stupeň – 12 učiteľov(vrátane výchovného poradcu)-odborná a pedagogická spôsobilosť : 70 %
1 školský špeciálny pedagóg na plný úväzok, 1 školský psychológ na plný úväzok, (spomedzi učiteľov : 1koordinátor protidrogovej prevencie, 1 koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu, 1 koordinátor environmentálnej výchovy a 1 koordinátor školy podporujúcej zdravie).

Spolu pedagogických zamestnancov : 29

Ďalšie personálne zabezpečenie školy : 1tajomníčka a personalistka školy, 1 ekonómka školy, 1 školník, 3 upratovačky, 1 vedúca školskej jedálne, 4 kuchárky.

Spolu : 42 zamestnancov

4. Dlhodobé projekty

Škola každoročne realizuje – krátkodobé i dlhodobé projekty v spolupráci s inými organizáciami, napr.: protidrogové programy, environmentálne a sociálne programy, programy dopravnej výchovy, projekt kariérového poradenstva, športové projekty, (napr. Otvorená škola- oblasť športu), projekty IKT, projekty UNICEFU, stretnutia s významnými osobnosťami a pod.

5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

5. 1. Údaje o rade školy

Termín ustanovenia rady školy	25. 6. 2008	—
	Meno a priezvisko	Zvolený / delegovaný za
Predseda rady školy	Mgr. Iveta Matulová	pedagogický zamestnanec školy
Podpredseda rady školy	Ing. Anna Valková	nepedagogický zamest. školy
Zapisovateľ	PaedDr.Marta Balážová	pedagogický zamestnanec školy
Členovia	Ing. Pavol Šmilňák	poslanec miestneho zastupiteľ.
	Peter Izdenczy	rodič
	Ing. Mária Halpertová	rodič
	Mgr. Jana Širková	rodič
	Ing.Vanda Bednáríková	rodič
	PaedDr.Zuzka Kurucová	poslankyňa miestneho zastupiteľ.
	JUDr. Miloslav Hrádek	poslanec miestneho zastupiteľ.
	Ing. Peter Turlík	poslanec miestneho zastupiteľ.
Počet zasadnutí RaŠ v šk. roku	3	

5. 2. Spolupráca s rodičmi :

Rada rodičov sa stretáva 5-krát do roka, počas rodičovských združení, pri 90 %-nej účasti všetkých rodičov, jej činnosť má dobrú úroveň. Rodičia sa spolupodieľajú na riešení niektorých problémov a škola ich pomoc vo veľkej miere pociťuje. Žiadala by sa však ešte väčšia aktivita zo strany ostatných rodičov, hlavne ich spolupráca pri výchove a vzdelávaní detí, väčšia účasť na RZ (hlavne 2. stupeň) a viac sponzorskej pomoci a darov. Možno konštatovať, že naše požiadavky sa snaží rada rodičov vždy splniť. Každá konzultácia s rodičmi je vedená v priateľskej atmosfére bez konfliktov a vedie k úspešnému riešeniu problému s kompromisným stanoviskom. Trpezlivý prístup k deťom a rodičom, sústavné pôsobenie na rodičov vedie k zmene povedomia rodičov pozitívnym smerom.

5. 3. Spolupráca s inými subjektami :

1. spolupráca s Občianskym združením Trnávka
2. spolupráca s MŠ Piesočná a Rádio v Trnávke
3. spolupráca s Klubom dôchodcov v Trnávke
4. spolupráca s miestnou knižnicou v Trnávke
5. spolupráca so strediskom environment. výchovy pri MÚ Ružinov
6. spolupráca s KR PZ BA II
7. spolupráca s agentúrou špecializovaných služieb
8. spolupráca s CVČ ESKO na súťažiach, olympiádach, športových a voľnočasových aktivitách
9. spolupráca s CPPPaP v BA
10. spolupráca so ZSPŠ chemickou, SOŠ na Ivánskej ceste a inými SŠ v BA

11. spolupráca s UPSVaRom v BA pri riešení závažných vých.-vzdelávacích. problémov žiakov
12. spolupráca s DK Ružinov účasťou na kultúrno-vzdelávacích podujatiach žiakov
13. spolupráca s MPC Ševčenkova a MPC Tomašíkova v Bratislave na ďalšom vzdelávaní ped. zamestnancov
14. spolupráca s MÚ Ružinov vo všetkých oblastiach riadenia školy
15. spolupráca s dopravným podnikom a dopravným ihriskom
16. spolupráca s redakciou novín Ružinovské Echo a TV Ružinov
17. spolupráca s Colným úradom v BA
18. spolupráca s Ligou proti rakovine
19. spolupráca s Červeným krížom
20. spolupráca s OZ Človek v ohrození
21. spolupráca so Zbernými surovinami v BA 2
22. spolupráca s firmou RAJO – mliečny program
23. spolupráca s LVS na Hrdličkovej ul., ŠZŠ na Nevádzovej, Karpatskej ulici a Jelenej ulici
24. spolupráca so špeciálno-pedagogickou poradňou na Háčkovej ulici

6. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

6.1 Priestorové podmienky školy

Priestorové podmienky školy plne vyhovujú každodennej prevádzke vých.-vzdeláv. procesu. Budova školy je dostatočne veľká, zateplená s novou fasádou, triedy sú svetlé, čisté, priestrané, vyhovujúce psychohygienickým potrebám žiakov /nové plastové okná, žalúzie, umývadlo, odpadkový kôš/. Sociálne zariadenia na všetkých 4 poschodiach sú zrekonštruované, a tiež sprchy, soc.zariadenia a šatne pri telocvični. Vo všetkých soc. zariadeniach tečie teplá a studená voda. V škole využívame 17 tried, tieto odborné učebne : veľkú telocvičňu, 1väčšiu spoločenskú miestnosť-cvičebňu, kuchynku, knižnicu, PC učebňu a jazykové laboratórium, menšiu spoločenskú miestnosť. Vyučujúci využívajú 1 zborovňu, 11 kabinetov. Každá trieda má svoju priestranú šatňu. Škola má 1 veľké školské ihrisko s bežeckou antukovou dráhou , pieskové doskočisko s rozbehovou dráhou, školský areál ŠKD, záhradu, veľký areál, plný zelene a stromov. Antuková dráha je značne zarastená burinou, potrebujeme do nej investovať, podávame každoročne projekty na zrenovovanie športových objektov.

6.2 Materiálno-technické podmienky školy

- Z fondu rodičovského združenia /RZ/ sa každý rok zakúpi nové lavice a stoličky pre 1 triedu
- dostatočné množstvo výpočtovej techniky ktorá je priebežne dopĺňaná a modernizovaná, internet v kanceláriách vedenia školy, v zborovni, v kabinetoch školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa, výchovného poradcu, v 19 PC v PC učebni a jazykovom laboratóriu so slúchadlovou zostavou
- dostatočné množstvo kancelárskej techniky a audio a video techniky, interaktívna tabuľa – ako učebné pomôcky pre žiakov
- zabezpečovacie signalizačné zariadenie školy
- chýbajú odborné učebne – využívajú sa ako kmeňové triedy
- vybavenosť nábytkom v jednotlivých učebniach , kabinetoch a kanceláriách je dostatočná, avšak tento nábytok je zastaralý a opotrebovaný. Modernizácia je finančne nákladná a z rozpočtových zdrojov nie je možná. Finančné prostriedky z prenájmov sa zatiaľ využívajú na dôležitejšie rekonštrukčné práce, ale v budúcnosti počítame aj s touto možnosťou modernizácie
- vybavenosť učebnými pomôckami je v celku dostačujúca, zastaralé pomôcky sa postupne každý rok vymieňajú za modernejšie na zefektívnenie vyučovania

7. Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, treba klásť dôraz na: upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi.

7.1 Psychohygienické podmienky

1. dodržiavanie pitného režimu prostredníctvom nápojových automatov, školského bufetu a mliečného programu RAJO

2. Dodržiavanie desiatovej prestávky a veľkej prestávky pre zdravý pohyb detí
3. Dodržiavanie BOZP, organizačného a pracovného poriadku
4. Rozvrh hodín žiakov a pedagógov spĺňa psychohygienické podmienky
5. Popoludňajšie vyučovanie obmedzené iba na 3 vyuč. hodiny – výchovné predmety
6. Každý rok sa uskutoční škola v prírode a lyžiarsky kurz
7. Poskytujeme služby škol. špec. pedagóga a šk. psychológa, vých. poradcu žiakom a rodičom
8. Zrekonštruované všetky soc. zariadenia
9. Priestrané kabinety na prípravu a oddych ped. zamestnancov
10. Veľký areál školy - zdravý pohyb žiakov
11. Obedy zabezpečované šk. jedálňou
12. Každá trieda má svoju vlastnú šatňu
13. Návšteva kultúrnych podujatí, výlety, exkurzie žiakov
14. Posedenia zamestnancov pri rôznych príležitostiach- odbúravanie pracovného stresu
15. Hygienické potreby všetkých žiakov v každej triede
16. Samostatné triedy žiakov v ŠKD a samostatný areál hier pre žiakov ŠKD
17. 2x do roka vykonaná deratizácia budovy školy
18. Veľká telocvičňa s príslušným sociálnym zariadením

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie, poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Hlavné všeobecné ciele :

- a) nadaných žiakov vyzdvihnúť,
- b) nepriebojných žiakov povzbudiť
- c) žiakov s poruchami učenia začleniť

Hlavné konkrétne ciele : Aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli vždy správne použiť, aby si rozvíjali kľúčové spôsobilosti. Znamená to, aby boli komunikatívni, flexibilní, tvoriví, vedeli si vyhľadávať informácie, vedeli prezentovať svoju prácu. Dôležité je, aby sa nezabudlo ani na vedomosti ani na spôsobilosti. To znamená, že ak chceme, aby žiaci boli komunikatívni, je potrebné, aby vedeli, o čom majú komunikovať, ak majú vyhľadávať informácie musia vedieť, aké informácie majú hľadať, ako ich zaradiť do systému

Ďalšie ciele:

- posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast,
- podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka,
- skvalitniť spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami aj v zahraničí,
- zaviesť nové formy a metódy práce.

Konkrétna realizácia :

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch.

Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. Naším princípom je, aby každý začlenený žiak v škole zažil úspech.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.

Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.

Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.

Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.

V spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Veľký dôraz budeme hneď od začiatku klásť na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka. Cieľom bude, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a svoje slabé stránky. Vyčleníme hodiny na relaxačné cvičenia pre žiakov aj učiteľov.

Realizácia:

Posledný septembrový a prvý októbrový týždeň - 3 hodinové relaxačné cvičenie pre žiakov so školským psychológom na tému: Ako odbúrať trému, stres.

Spôsobilosť : vedieť riešiť problémy

Budeme sa snažiť orientovať pedagogické stratégie na riešenie problémových úloh a tvorbu projektov žiakov v predmetoch v 6. ročníku. K tomu, aby sa naučili riešiť problémy, je potrebné, aby sa naučili pýtať, hľadať problémy, snažiť sa nájsť odpovede.

Realizácia:

*V 6. ročníku pokračujeme v novom predmete z 5. roč.: **TVORBA A PREZENTÁCIA PROJEKTOV** v počte 1 hod./týždenne.*

2. Zameranie školy

Chod školy vychádza z jej tradícií a špecifík, ktorými sa už dlhšie vyznačuje ako jediná škola v lokalite Trnávka, patriacej do mestskej časti Ružinov. Sme menšia škola, počet žiakov sa za posledných päť rokov pohybuje rozpätí 250 až 300 a z nich 95 % pochádza z Trnávky. Mnohí žiaci prichádzajú do 1. ročníka ustráchaní, nepribojní, odmietajú vyniknúť, naopak, iní, talentovaní školu reprezentujú na mnohých súťažiach. Cieľom nášho pôsobenia a riadenia je pripravovať všetkých žiakov na život v 3. tisícročí, na nový životný štýl, ku ktorému z morálneho hľadiska patria:

- správny vzťah k sebe, spolužiakom, dospelým

- správny rebríček životných hodnôt

- kladný vzťah k spravodlivosti

- správny vzťah ku komunikácii, k sebahodnoteniu, sebaapresadzovaniu, sebaralizácii a uplatneniu v živote

- správny vzťah ku zdravému spôsobu života bez škodlivých telesných a zdravotných návykov

Objem pridelených finančných prostriedkov na optimálny chod školy však postačuje iba školám s dostatočným počtom žiakov, s väčšou naplnenosťou. Menšie školy však na nižší počet žiakov

častočne doplácajú, pretože množstvo financií nestačí pokryť mzdové a prevádzkové náklady škôl. Udržať hospodársky chod školy, ŠKD a ŠJ nie je v dnešnom finančne znevýhodnenom školstve vôbec jednoduchý.

Riadenie musí byť z tohto dôvodu zamerané na získavanie finančných prostriedkov zo štátneho i mimorozpočtového (mimoštátneho) zdroja. Všetky školské i mimoškolské aktivity musia smerovať k dôležitému cieľu – získaniu nových žiakov, príchodom ktorých sa zvyšuje aj prílev finančných prostriedkov zo štátnej dotácie. To je v súčasnom vysokokonkurenčnom školskom prostredí veľmi ťažké. Sľubným by mohla byť výstavba nových bytov a rodinných domov v Trnávke a zároveň presvedčivosť našej školy pre rodičov pri výbere budúcej školy. Všetky populudňajšie aktivity by mali smerovať k získaniu prostriedkov zo súkromného zdroja (prenájom, sponzorské dary ...). Jedným z najväčších finančných zdrojov by malo byť OZ Trnávka, z ktorého očakávame podporu zo strany rodičov a inej občianskej verejnosti. Motivačným prvkom výchovno – vyuč. procesu by malo byť podávanie projektov, vyhlásených MŠ SR na finančné granty a ich realizácia. Pre správny chod školy je tiež dôležité vytvoriť priaznivú pracovnú atmosféru bez stresu, nervozity a zbytočného napätia. Chod školy musí nadväzovať na špecifiká, v ktorých škola vynikla, naďalej ich rozvíjať a upevňovať.

Oblasti, v ktorých škola dosahuje :

- **dobré výsledky**

1. výtvarné súťaže
2. športové súťaže
3. recitačné súťaže
4. práca so začlenenými žiakmi
5. počet aktivít do ktorých sa škola zapojila, alebo ktoré organizovala
6. počet individuálnych vzdelávaní, kurzov, seminárov a prednášok zamestnancov počas šk. roka

- **nedostatky vrátane návrhov opatrení**

1. vyššia absencia žiakov zo soc. znevýhod. prostredia - **opatrenie:** pravidelná evidencia a vykazovanie absencie na MÚ oddelení školstva a soc. politiky, spolupráca s UPSVaRom, pozývanie rodičov a pohovor s nimi
2. priemerný prospech žiakov školy, spôsobený väčším počtom detí rodičov so stredoškolským a základným vzdelaním a väčší počet detí zo soc. znevýhod. prostredia – **opatrenie:** individuálny prístup zo strany pedag. zamestnancov
3. menší počet žiakov intelektovo nadaných
4. väčší počet individuálne integrovaných žiakov - **opatrenie:** systematická práca škols. špec. pedag. a škols. psychológa + individuálny prístup učiteľov v spolupráci s CPPPaP
5. slabá ústretovosť zo strany časti rodičovskej verejnosti vyplývajúca z predchádzajúcich bodov-
opatrenie: úzka spolupráca s Radou rodičov a Radou školy, zapájanie rodičov do školských aktivít
6. slabšia účasť rodičov na rodičovských združeniach, vyplývajúca z predchádzajúcich bodov
opatrenie: úzka spolupráca s Radou rodičov a Radou školy, zapájanie rodičov do školských aktivít

Reálne ciele a aktivity v oblasti vých.– vzdelávacieho procesu /vrátane materiálno-technických/:

- ⊗ Pravidelne reprezentovať školu v telesnej výchove a získať umiestnenie od 1. po 3. m. v okresných a krajských športových súťažiach
- ⊗ Pravidelne reprezentovať školu vo výtvarných súťažiach, najmä Európa v škole a získať 1- 3. miesto
- ⊗ Využívať PC zručnosti pedagogických zamestnancov, ktorí všetci získali certifikát spoločnosti mc.edu.s.r.o. o IKT a zdokonaľovať metodické postupy pri vyučovaní
- ⊗ Zaviesť internet do všetkých kabinetov pedag. zamestnancov
- ⊗ Pravidelne obnovovať a dopĺňať internetovú stránku školy
- ⊗ Pravidelne obstarávať nové potrebné pomôcky pre vyučovací proces
- ⊗ Každý rok zakúpiť lavice a stoličky pre jednu až dve triedy
- ⊗ So súhlasom RŠ a RR nainštalovať kamerový systém školy a kódovaného vrátnika a zvýšiť tak bezpečnosť žiakov i zamestnancov školy

- ⊗ Získať fin. prostriedky z projektov Otvorená škola
- ⊗ Pokračovať v projektoch Správaj sa normálne a Prevencia kriminality v spolupráci s KR PZ v Bratislave a MV SR
- ⊗ Pokračovať v projektoch SEV pri MÚ Ružinov v oblasti environmentálnych aktivít
- ⊗ Pokračovať v práci na projektoch Škola podporujúca zdravie, Infovek, Otvorená škola – oblasť športu, Adamko hravo – zdravo, Noc v knižnici , UNICEF, Detský čin roka a i.
- ⊗ Pokračovať v projekte Kariérového poradcu, zameraného na správnu orientáciu v kariére pre ž. 9. roč., zapájať do projektu aj žiakov nižších ročníkov
- ⊗ Pokračovať v práci s 0- tým ročníkom pre žiakov s odloženou školskou dochádzkou
- ⊗ Spoločnou prácou a vzťahmi –učiteľ- žiak – rodič udržať talentovaných žiakov 5. ročníka, aby neodchádzali na gymnáziá
- ⊗ Zrekonštruovať priestory nad školskou jedálňou, zriadiť v ňom okrem 0- tého ročníka aj 2 oddelenia ŠKD, zmodernizovať ich novým zariadením a pomôckami
- ⊗ Realizovať kurzy a vzdelávania pre pedag. zamestnancov ohľadom nových foriem výchovno-vzdeláv. práce
- ⊗ Opraviť drevený obklad v telocvični, vyčistiť a premaľovať radiatory
- ⊗ Novým projektom škol. psychológa a škol. špec. pedagóga pomáhať žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- ⊗ Podporovať vyučovací proces formou dňa otvorených dverí, školy v prírode, lyžiarskeho a plaveckého výcviku, poznávacích exkurzií do zahraničia

V oblasti mimovyučovacích aktivít / vrátane materiálno-technických/:

- ⊗ Pokračovať v popoludňajšej krúžkovej činnosti na vzdelávacie poukazy a prispieť k čo najväčšej spätosti žiakov so školou, zabrániť bezcieľnému túlaniu žiakov po uliciach
- ⊗ Organizovať hromadné kultúrne aktivity a podujatia na kultúrne poukazy a splniť ich pôvodný zámer – prezentovať dostupnou formou kultúru všetkým žiakom bez rozdielu
- ⊗ Pozývať do školy každý rok jednu osobnosť z politického, kultúrno-spoločenského života, napr. Františka Mikloška – bývalého učiteľa našej školy, Dušana Rapoša – režiséra, podľa otca ktorého bol pomenovaný park pri škole, Borisa Al-Kalagiho – bývalého žiaka našej školy , výborného dabingového herca,
- ⊗ Svojpomocne, brigádnicky vymaľovať triedy, udržiavať areál školy
- ⊗ Zakúpiť univerzálne brány pre futbal, hádzanú, basketbalové koše a zabudovať ich na školskom ihrisku, vybudovať čelné oplotenie ihriska
- ⊗ Prezentovať školu v médiách ale hlavne osobnými stretnutiami s rodičmi predškolákov v MŠ
- ⊗ Podporovať stretávanie žiakov detského parlamentu, zloženého zo zástupcov tried 4. ročníka a 2. stupňa
- ⊗ Vymeniť lavičky v areáli ŠKD – vytvoriť malú školu v prírode
- ⊗ Pokúsiť sa v spolupráci s autoškolou a ministerstvom dopravy vybudovať v areáli ŠKD dopravné ihrisko
- ⊗ Zmodernizovať školskú knižnicu a napojiť ju na IKT – využívať ju na rôzne besedy so spisovateľmi, súťaže v prednese
- ⊗ Naďalej získavať fin. prostriedky z prenájmov telocvične, bytu p. školníka, zubnej ambulancie, zo zberu papiera a pod.
- ⊗ Školu zviditeľniť v celoslovenskom školskom časopise „Pán učiteľ“
- ⊗ Pravidelne sa zúčastňovať

Absolvent našej školy by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií a prezentovať ich, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepjení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život. Sme škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj usilovný, svedomitý, samostatný, čestný.

4. Pedagogické stratégie

Vo všetkých predmetoch podporujeme vyučovanie pomocou didaktickej techniky, názorných pomôcok, s využitím IKT, vyučovanie pomocou diskusií, kurzov, projektov, tematických exkurzií, výletov, školy v prírode, vystúpení, zapojení rodičov, dňa otvorených dverí a iných aktivít.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Školský špeciálny pedagóg a školský psychológ poskytnú odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy **formou nového projektu**.

Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole veľmi bohatá. Aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. I napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom.

Budeme sa snažiť dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby-hlavne **zážitkovým vyučovaním**

Chceme si všímať ich talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitým odporúčaním do budúceho šk. roka je pre nás **potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov**, najmä slaboprosievajúcich, pre zvýšenie vnútornej motivácie.

Delenie žiakov na skupiny :

Na hod. cudzieho jazyka deliť žiakov do najvyššieho počtu 17

Na hod. telesnej výchovy deliť žiakov do najvyššieho počtu 25

Na hod. etickej a náboženskej výchovy deliť žiakov do najvyššieho počtu 20

Na hod. technickej výchovy deliť žiakov do najvyššieho počtu 17

Na hod. informatiky deliť žiakov do najvyššieho 12

Skupiny Školského klubu detí spájať do najvyššieho počtu : 25

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením- počet : 33

- spolupráca so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie (centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie), resp. so špeciálnou školou,
- odborné personálne zabezpečenie (servis špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda, výchovného poradcu, asistenta učiteľa, absolvovaná odborná príprava pedagogických pracovníkov školy), utvorenie a práca odborného tímu,
- spolupráca s rodičmi a ďalšími subjektmi podľa potreby,
- materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie týchto žiakov (špeciálne učebnice, učebné a kompenzačné pomôcky a pod.),
- individuálny výchovno-vzdelávací program- vypracováva ho triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom; spolupráca so zákonným zástupcom

b) Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia-počet:približne 20;oficiálne vedení na UPSVaRe :4 ž.

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

1. **Multikultúrnú výchovu** začleníme do jednotlivých učebných osnov predmetov dejepis, etická výchova, geografia, výtvarná výchova, hudobná výchova.
2. **Osobnostný a sociálny rozvoj** budeme realizovať formou kurzu so psychológom v septembri a v októbri časovej dotácii 5 hodín.
3. **Environmentálnu výchovu** začleníme do učebných osnov a časovotematických plánov všetkých predmetov.
4. **Mediálnu výchovu** začleníme do učebných osnov slovenského jazyka, občianskej výchovy, etickej výchovy.
5. **Dopravnú výchovu** budeme realizovať na dopravnom ihrisku v špecializovaných kurzoch v priebehu škol. roka, tiež formou projektu **Správaj sa normálne**.
6. **Ochranu života a zdravia** budeme realizovať formou účelových cvičení- teoretickej časti: 2-krát do roka v dĺžke 5 vyučovacích hodín a praktickej časti : 2-krát do roka pobyt v prírode v dĺžke 5 vyučovacích hodín.
7. **Tvorbu a prezentáciu projektov** budeme realizovať formou nového samostatného predmetu v počte 1 hodina týždenne; tiež vo všetkých predmetoch pomocou IKT.

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Na spätnú väzbu medzi žiakom a zákonným zástupcom budeme využívať **žiacku knižku a internetovú žiacku knižku**.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude realizovať na základe :

- Pozorovania (hospitácie)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)

- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na nich kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	1	
	Tvorba a prezentácia projektov		1	1
Človek a príroda	Biológia	1	1	2
	Fyzika	1		1
	Chémia	0,5	0,5	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		1
	Hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu		23	6	29

Poznámky k deleniu tried: trieda sa bude deliť v predmetoch: anglický jazyk na 2 skupiny, informatika na 2 skupiny

Voliteľný predmet: Tvorba a prezentácia projektov bude zameraním vých.-vzdeláv. procesu 6. ročníka

V. Učebné osnovy pre 6. ročník

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Charakteristika výstupov žiakov 6. ročníka

Žiaci v 5. aj 6.ročníku prechádzajú náročným obdobím, pretože prichádzajú z 1. stupňa a mení sa im spôsob výučby viacerými vyučujúcimi. Dôležité je, aby bola vytvorená pozitívna klíma v triede a v škole a žiaci mali pripravené zázemie na získanie požadovaných výstupov.

1. **Veľký dôraz** budeme hneď od začiatku klásť na **vytvorenie dobrého tímu** v triede, na rozvíjanie sebahodnotenia a sebahodnotenia žiaka. Intenzívne to bude v posledných týždňoch septembra a prvých týždňoch októbra, v ktorých **vyčleníme hodiny na relaxačné cvičenia, zamerané na sebahodnotenie. Cieľom bude, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a svoje slabé stránky.**

Realizácia :

V prvom októbrovom týždni- 3- hodinové relaxačné cvičenie so školským psychológom na tému: **ako odbúrať trému, stres.**

2. Budeme sa snažiť orientovať pedagogické stratégie na **riešenie problémových úloh a tvorbu projektov**. K tomu, aby sa naučili riešiť problémy je potrebné, aby sa naučili pýtať, hľadať problémy, snažiť sa nájsť odpovede.

Realizácia: Formou nového predmetu **Tvorba a prezentácia projektov** *í* v počte 1 hod. týždenne

3. Dôraz kladieme na **bezpečnosť žiakov na cestách**, ale aj v budove školy a v okolí.

4. Pre žiakov 6. ročníka vyhlásime celoročný projekt na ľubovoľnú voliteľnú tému, v ktorej môžu preukázať svoje schopnosti spracovania témy a jej prezentovania.

Ciele žiakov v 6. ročníku:

- a) naučiť sa komunikovať, argumentovať,
- b) naučiť sa komunikovať v cudzom jazyku,
- c) vedieť počítať do milión,
- d) poznať základné druhy rastlín a živočíchov v súvislosti s ochranou prírody a environment. výchovou
- e) vedieť sa orientovať na mape, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi
- f) poznať základné druhy umenia a umeleckých prejavov
- g) poznať základné etické, občianske a estetické normy
- h) poznať základné princípy starostlivosti o svoje zdravie formou telesného cvičenia

Pedagogické stratégie v 6. ročníku:

Hodnotenie: Žiaci v 6. ročníku sú hodnotení podľa klasifikačného poriadku podľa Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet: Biológia - 6. ročník

VZDELÁVACIA OBLASŤ : ČLOVEK A PRÍRODA

Učebné osnovy z biológie pre 6. ročník základnej školy

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Učivo v 6.ročníku je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z 5. ročníka a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovať poznatky. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

2. Ciele učebného predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
- Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov.
- Rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach.
- Identifikovať a správne používať základné pojmy.
- Objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov.
- Vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov.
- Predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.
- Aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov

- **v oblasti komunikačných schopností:**
 - vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
 - vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
 - vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
 - zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
 - vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry.
 - vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.
- **v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:**
 - navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
 - využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
- **v oblasti sociálnych kompetencií:**
 - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
 - pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
 - prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- **v oblasti získavať, osvojiť si a rozvíjať manuálne zručnosti:**
 - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
 - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
 - využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,

3. Obsah učiva:

6. ročník (33 hodín povinných + 33 hodín na posilnenie predmetu = 66 hodín spolu); **2 hodiny týždenne**

Tematický celok**Počet hodín**

1. Život s človekom a v ľudských sídlach	14
2. Základná štruktúra života	1
3. Živé organizmy a ich stavba	4
4. Stavba tela rastlín a húb	20
5. Stavba tela bezstavovcov	12
Praktické aktivity	2
Zhrnutie učiva + referáty a projekty	13

SPOLU :**66 h****Obsahová a výkonová časť vzdelávacieho štandardu 6. ročník:**

Obsahová časť	Výkonová časť
I. Život s človekom a v ľudských sídlach	
Ludské obydlia a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu.	Uviest' osobitosti ľudských obydí a ich okolia pre život organizmov. Uviest' význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka. Uviest' význam zdomáčovania živočíchov pre človeka.
Mikroorganizmy žijúce s človekom. Poznávanie a význam pre človeka.	Uviest' prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka. Opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií. Uviest' príklad využitia kvasiniek človekom. Uviest' podmienky výskytu plesní v domácnosti. Uviest' príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky.
Pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Pomenovať podľa ukážky zástupcu cibul'ovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. Poznať na ukážke a pomenovať strukovinu. Rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny. Vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoroč-nom pestovaní plodín. Vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka. Poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy. Poznať na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným dužinatým ovocím. Vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka.

Obsahová časť	Výkonová časť
Nežiaduci spoločníci človeka. Poznávanie podľa	Zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho

vonkajších znakov, význam. Zásady prevencie pred šírením nákazy.	parazita. Poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny. Poznať zásady ochrany pred vnútornými parazitmi. Poznať spôsob odstránenia vši z vlasov.
Včelárstvo, rybárstvo a rybnikárstvo. Spoločenský život včiel. Zásady chovu včiel a rýb. Chovateľsky významné vtáky.	Opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli. Uviesť príklady významu chovu včely pre človeka. Vysvetliť význam rýb pre človeka. Na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky. Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť. Uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka.
Blízky spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti.	Porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky. Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa. Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy.
Chovateľsky významné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady chovu.	Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. Rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. Uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a. Uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat.
Cicavce žijúce s človekom. Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia.	Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. Uviesť riziko výskytu myši a potkanov v domácnosti. Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.
Živočíchy v okolí ľudských sídiel. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade. Vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade. Opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností. Poznať na ukážke troch spevavých vtákov. Uviesť príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom.
II. Základná štruktúra života	
Rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba a funkcia častí bunky.	Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. Pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky. Určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.
III. Živé organizmy a ich stavba	
Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. Stavba tela. Význam, vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia, prevencia.	Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltacky, angíny je vírus alebo baktéria. Uviesť príklad troch nákazlivých ochorení. Uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz.
Stavba tela jednobunkových organizmov. Stavba tela	Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. Porovnať

mnohobunkových organizmov.	na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky. Priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchovi. Určiť na ukážke rastliny jej orgány. Určiť na ukážke štruktúry tela živočícha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.
IV. Stavba tela rastlín a húb	
Stavba tela nekvitnúcich rastlín. Machy a paprade.	Pomenovať na ukážke časti tela machu. Pomenovať na ukážke časti tela paprade. Uviesť význam výtrusov pre machy a paprade.
Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny.	Rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky. Uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom. Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu.
Obsahová časť	Výkonová časť
Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny.	Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam. Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny.

List. Fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode.	Určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu. Uviesť význam prieduchov v pokožke listu. Vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú. Uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie.
Kvet. Opelenie a oplodnenie. Význam pre rozmnožovanie rastlín.	Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik. Uviesť význam peľového zrnka a vajíčka. Opísať na schéme opelenie kvetu. Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
Plod a semeno. Rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín.	Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod. Pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy. Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.
Rastlinné telo. Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín.	Vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život. Pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny. Pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu.

<p>Huby s plodnicou jedlé a jedovaté, rozlíšenie podľa typických znakov. Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela.</p>	<p>Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. Rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach.</p> <p>Rozlíšiť na ukážke kvasinku a plesň podľa stavby tela. Uviest' význam výtrusnice plesne. Opísať na ukážke stavbu tela lišajníka.</p>
<p>V. Stavba tela bezstavovcov</p> <hr/> <p>Pŕhlivce - drobné vodné živočích. Stavba tela a základné telesné funkcie.</p>	<hr/> <p>Vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha. Vysvetliť, prečo sa nervová sústava nezmara nazýva rozptýlená. Uviest' význam vajíčok a spermií nezmara. Vysvetliť význam púčikov u nezmara. Vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích.</p>
<p>Ploskavce a hlístovce - vnútorné parazity. Stavba tela.</p>	<p>Uviest' časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlísta. Opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice. Opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice. Vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.</p>
<p>Mäkkýše – živočích. Stavba tela a základné telesné funkcie.</p>	<p>Uviest' miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. Porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škl'abky. Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. Uviest' orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu. Porovnať dýchacie orgány slimáka a škl'abky. Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor škl'abky.</p>
<p>Obrúčkavce - živočích. Stavba tela a základné telesné funkcie.</p>	<p>Uviest', aký orgán umožňuje dážd'ovke pohyb. Zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážd'ovky. Opísať, ako dýcha dážd'ovka. Zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej sústavy dážd'ovky. Uviest' význam opasku dážd'ovky.</p>
<p>Článkonožce - živočích. Stavba tela a základné telesné funkcie.</p>	<p>Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka. Pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík. Uviest' orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru. Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka.</p> <p>Uviest' na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. Určiť na ukážke končatiny spôsob pohybu hmyzu. Pomenovať dýchací orgán hmyzu. Zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej sústavy hmyzu.</p>

Povinné sa realizujú **2 praktické aktivity**. **Námety praktických aktivít :**

- Pozorovanie buniek pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne alebo kvasinky mikroskopom.
- Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom.
- Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, vnútornej stavby kvetu.

- Pozorovanie stavby tela a prejavov života črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Vypestovať podľa návodu pleseň a pozorovať stavbu tela.
- Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu.
- Ako vplýva smer svetla na rast stonky?
- Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)?
- Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety?

Na podporu samostatných aktivít žiakov, možno využiť odporúčané námety na **samostatné pozorovania** alebo zvoliť vlastné témy podľa podmienok a možností školy. Zo samostatných pozorovaní žiaci spracujú krátku správu (1 – 2 strany) podľa štruktúry:

- Názov úlohy, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda.
- Postup - stručný opis postupu riešenia úlohy.
- Zistenia - stručný opis zistení (podľa potreby jednoduchých nákresov, schém, tabuliek a pod.).
- Záver – stručné zhrnutie poznatkov z riešenia úlohy.

Námety na tvorbu projektov :

1. Zeleň v okolí môjho bydliska (školy, obce, mesta, sídliska).
2. Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti).
3. Dreviny v našom parku (záhrade, okolí školy).
4. Môj pes (mačka, chrček, morča, kanárik).
5. Vtáky v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska).
6. Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy, bydliska).

Pri tvorbe **projektov** podľa rozhodnutia učiteľa možno využiť vlastné alebo odporúčané námety na tvorbu projektov podľa podmienok a možností školy. Cieľom je podpora samostatnej (skupinovej) tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Riešenie by malo byť zamerané na: samostatné pozorovanie a jednoduchý prieskum, spracovanie zistení a dokumentačného materiálu a využitie výsledkov.

Žiaci môžu riešiť projekt *samostatne* alebo v *skupinách* (2 – 3 žiaci) na tému podľa vlastného výberu alebo určenú učiteľom. Na riešenie je vhodné stanoviť určitý čas (napr. 1 - 2 mesiace). Témy a cieľ projektu majú zodpovedať schopnostiam a možnostiam žiakov s ohľadom na podmienky školy. Optimálne sú témy, ktoré sa týkajú problematiky školy a záujmu žiakov. Žiakom by sa mali stanoviť primerané úlohy a metódy na dosiahnutie cieľa.

Projekt tvorí *plagát* (poster), ktorý žiaci *písomne a graficky* spracujú na základe vlastného pozorovania (prieskumu) a inštrukcií učiteľa. Optimálne členenie a obsah posteru (v stručnej jednoduchej forme):

- **Názov projektu, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda.**
- Cieľ – čo sa má riešením zistiť, dosiahnuť.
- Úlohy - potrebné na dosiahnutie cieľa.
- Metódy – postupy na splnenie úloh.

- Výsledky - súbor jednoduchých textov, obrázkov, fotografií, nákresov, schém, tabuliek, plánikov alebo iného dokumentačného materiálu.
- Záver - zhrnutie výsledkov a možnosti (návrhy) ich využitia.

Prezentácia projektov je vhodná formou prehliadky posterov umiestnených v triede (na chodbe a pod.). Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme. Projekt sa prezentuje *slovným komentovaním obsahu posteru* v stanovenom časovom limite (napr. 10 min). Žiaci stručne a vecne charakterizujú projekt z hľadiska cieľa, úloh, metód a postupov, výsledkov a záverov.

Najlepšie postery môže škola prezentovať aj navonok (vystaviť v triede, v odbornej učebni, vo vstupných, chodbových a iných priestoroch školy), ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov. Využitie posterov je možné aj vo vyučovacom procese podľa aktuálnosti, možností a záujmu učiteľa biológie.

4. Predmet - Medzipredmetové vzťahy : Geografia, Chémia, Etická vých.

5. Metódy a formy práce:

Práca s informáciami v literatúre, na internete

Výklad; Rozhovor; Opis; Rozprávanie; Demonštrácia pokusom; Samostatná práca; Pozorovanie v teréne

Výukové CD-Hmyz; Mikroskopovanie ; Vyučovacia hodina vonku v areáli školy

6. Pomôcky:

Učebnica, pomôcky- živé a ne-živé prírodniny; vlastné pomôcky;

obrazy, multiplikáty, premietacie fólie-meotar,; video; interaktívna tabuľa; projekty; tajničky; pracovný zošit;

7. Učebné zdroje:

Učebnica Prírodopis 5.roč. ZŠ a Učebnica- Prírodopis 6. roč. ZŠ od: Hantabálová a kol., Biológia pre 1. a 2. ročník 8-roč. GY , Pracovné zošity z biológie pre 6. ročník

Atlasy rastlín a živočíchov , Encyklopédie, Výukové CD, Výukové programy z internetu,

Vzdelávací systém ALBERT

8. Konkrétny výstup- Hodnotenie :

Verbálna odpoveď; Písomná odpoveď ; Samostatná práca; Podľa klasifikačného poriadku: známka; Ústne hodnotenie; Sebahodnotenie; Vytvorenie atlasu fotografií rastlín, živočíchov

Projekty; Kontrolky; Zhrnutie učiva; Testy

Všeobecné hodnotenie predmetu:

Postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia žiakov :

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať *prezentovanie poznatkov* žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom (na predchádzajúcej hodine).Je vhodné uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 žiakov v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. **Písomnou formou** je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom *testu* na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite *20 min v rozsahu 10 – 15 otázok* zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
3. Pri **praktických aktivitách** je vhodné slovné hodnotenie *praktických zručností* (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je *slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka*.
4. Preverovať úroveň **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom** formou hodnotenia *správ zo samostatných pozorovaní* podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
5. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

GEOGRAFIA

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehlbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvarmi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

Ciele predmetu v prepojení na kľúčové kompetencie

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).
Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie.

Poznatky fyzickej geografie sú u oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárnovedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov považujem za základné vyjadrovacie prostriedky geografie.
- V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

Obsah vzdelávania

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

Zem ako planéta vo vesmíre

Získať poznatky o Zemi, tvare a jej pohyboch a uvedomiť si vplyv slnečnej energie ako základnej podmienky pre život ľudí. Riešiť problémové úlohy, vysvetliť zmeny v prírode počas roka, súvislosti vzniku podnebných a rastlinných pásiem s rozdielnym množstvom dopadajúceho slnečného žiarenia, ktoré je ovplyvnené tvarom Zeme.

Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie

Používať mapy pri orientácii v teréne (turistické mapy, automapy, plány miest, tematické mapy) Vedieť sa orientovať na mapách – získať a aplikovať z nich údaje v bežnom živote. Používať mapy pri získavaní informácií o danej lokalite. Vedieť nájsť mapu na internete a orientovať sa v nej, získať informácie z dát.

Vzťah medzi zložkami krajiny

Vedieť vysvetliť prírodný charakter jednotlivých oblastí na Zemi, pochopiť fungovanie zložiek krajiny v danej oblasti, porozumieť odlišnostiam krajiny a tomu prispôbiť svoj život. V tejto téme sa maximálne uplatňuje systémový prístup a príčinnno-následné vzťahy. Vplyv podnebia na povrch, na rastlinstvo a živočíšstvo, význam vody (činnosť rieky, jazerá a i.).

Vzťah medzi krajinou a človekom

Posúdiť život človeka v priestore, tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Podmieňuje ho znalosť podmienok, ktoré príroda dáva človeku a ovplyvňuje ho. Zároveň uvedomenie si človeka, do akej miery môže využívať prírodu, aby prežil. Vznik chránených území, národných parkov. Využívanie prírodných zdrojov človekom.

Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi

Zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi, podmienky v jednotlivých častiach Zeme a ich vhodnosť pre život človeka, vzájomné ovplyvňovanie starých a nových kultúr, existenciu rôznych kultúr vedľa seba. Vzbudiť snahu zaujímať sa o kultúru ľudí žijúcich v rôznych oblastiach sveta, porozumieť jej a akceptovať hodnoty iných kultúr pri zachovaní svojej vlastnej identity ako predpoklad kvalitného reagovania na možné spolupráce.

Regióny Zeme

Komplexne hodnotiť regióny z hľadiska ich prírodných a kultúrnych a i. charakteristík, možností rozvoja, poznať miestny región, možnosti jeho rozvoja, byť schopný prispieť k rozvoju miestneho regiónu.

Rozdelenie obsahu do ročníkov v základnej škole

V 5. ročníku sú obsahom štúdia geografie základné zákonitosti, ktoré sú interpretované v praktickej rovine a poskytované motivačným spôsobom. Základné témy sú vybrané na princípe

Obsah učiva v ročníkoch 6. – 9. sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z vlastivedy). V úvode každého ročníka sú vstupné praktické témy, ktoré napomáhajú porozumieť vybranej problematike. Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické súčasti:

A) Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem.

B) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)

C) Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne

<i>Tematický celok</i>	<i>Téma</i>	Všeobecné fyzicko geografické a humánno geografické javy	Konkrétne príklady geografických javov v regiónoch
<i>PLANÉTA ZEM</i>	Povrch Zeme - oceány a svetadiely, rozloženie oceánov a svetadielov na Zemi, polárne oblasti Zeme Šírkové a výškové pásma (príklad Amerika) Vznik pohorí – Andy		Šírkové a výškové pásma (príklad Amerika) Vznik pohorí – Andy
PROJEKTY Y Austrália, Oceánia, polárne oblasti a Amerika			PROJEKTY Austrália, Oceánia, polárne oblasti a Amerika
Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel			
Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem	Poloha, zobrazenie Austrálie na mapách - Austrália na južnej poglobuli	<i>Práca s mapou – južná poglobula, východná poglobula, zemepisné súradnice, rovník, rovnobežky, poludníky, dátumová hranica</i>	Tasmánia, Veľký austrálsky záliv, Veľká koralová bariéra
Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)	Ostrov, polostrovy, prielivy, zálivy Povrch Austrálie a Oceánie púšte, koralové a sopečné ostrov Vodstvo – málo riek, podmienky pre vznik riek Rastliny a zvieratá –	Ostrov, polostrovy, prielivy, zálivy – všeobecná charakteristika - práca s mapou celého sveta Vodstvo, podmienky pre vznik riek Pohyb zemských platní - vysvetlenie pohybu zemských platní	Austrálske Alpy, Veľké predelové pohorie Rastliny, zvieratá, odlišnosti živočíšstva a rastlinstva od ostatných svetadielov – Austrália po príchode prisťahovalcov, kultúrna rôznorodosť v Austrálii, pôvodní obyvatelia a ich kultúra Mestá, život v meste Sydney, Melbourne, Canberra, a v sídlach ďaleko od veľkých

	<p>Austrália po príchode prisťahovalcov, kultúrna rôznorodosť v Austrálii, pôvodní obyvatelia a ich kultúra</p> <p>Mestá, život v meste a v sídlach ďaleko od veľkých miest, hlavné mesto, štátne zriadenie</p> <p>Hospodárstvo Austrálie a Oceánie (<i>iba stručná charakteristika</i>)</p>		<p>miest, hlavné mesto, štátne zriadenie</p>
<p>Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne</p>	<p>Ozónová diera</p> <p>Prírodné zdroje (problém pitnej vody)</p> <p>Pamiatky UNESCO a prírodné rezervácie</p>		<p>Veľká koralová bariéra</p> <p>Rozmanitosť Oceánie</p> <p><i>Ayers Rock</i></p>
<p>Amerika - Nový svet</p>			
<p>Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem</p>	<p>Poloha, zobrazenie Ameriky na mapách - Amerika na západnej pologuli</p>	<p><i>Práca s mapou – zemepisné súradnice, rovník, obratníky, rovnobežky, poludníky, dátumová hranica, časové pásma</i></p>	<p>Labrador, Aljašský polostrov, Florida, Grónsko, Magalhãesov prieliv, Panamský prieplav, Mexický záliv, Karibské more.</p>
<p>Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)</p>	<p>Povrch – Kordillery, Andy, nížiny</p> <p>Podnebné pásma v Amerike –</p> <p>Vodstvo v Amerike – rieky, jazerá, vodopády, Panamský prieplav</p> <p>Morské prúdy</p>	<p>Vznik pohorí, Podnebné pásma</p> <p>podnebné pásma na Zemi - súvislosť s tvarom Zeme a množstvom energie dopadajúcej zo Slnka na Zem.</p> <p>Vodstvo – prieliv, prieplav</p> <p>morské prúdy a ich vplyv na podnebie na príklade obidvoch</p>	<p>Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazília vysočina, Mississippská nížina, Amazonská nížina, Aconcagua,</p> <p>Golfský prúd, Labradorský prúd, Humboldtov (Peruánsky) prúd,</p> <p>Mississippi, Rieka sv. Vavrinca, Amazonka,</p>

	<p>Rastlinné pásma v Amerike,</p> <p>Obyvateľstvo v Amerike, rozmiestnenie obyvateľstva</p> <p>Staré civilizácie a stret kultúr, multikultúra</p> <p>Štáty v Severnej a Južnej Amerike s najväčšími mestami</p> <p>Hospodárstvo Ameriky – najdôležitejšie odvetvia</p>	<p>prúdov rastlinné pásma na Zemi, súvislosť medzi podnebnými a rastlinnými pásmami</p>	<p>Orinoco, Veľké kanadské jazerá, Titicaca, Angelov vodopád, Iguaçu, Niagarské vodopády.</p> <p>Život v mestách – príklady najväčších miest v jednotlivých štátoch</p>
<p>Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne</p>	<p>Ochrana prírody – národné parky</p> <p>Kultúrne pamiatky</p> <p>Grónsko – najväčší ostrov Zeme – ľadovce, vznik a činnosť ľadovca</p> <p>Vplyv vonkajších činiteľov na tvar zemského povrchu – vietor (skalné mestá) – tečúca voda (kaňony, príklady z Ameriky)</p> <p>Problémy života vo veľkých mestách</p> <p>Príčiny odlesňovania v Južnej Amerike</p>	<p>Národný park</p> <p>Pevninský ľadovec, vznik a činnosť ľadovca pevninského ľadovca</p> <p>Činnosť vetra</p> <p>Činnosť vody</p>	<p>Yosemitský a Yelowstonský park, sekvoje, Dolina smrti</p> <p>Grónsko Skalné mesto</p> <p>Grand Canyon</p> <p>Mexiko Ciity, Rio de Janeiro</p>

Vzdelávací štandard

PLANÉTA ZEM

Témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Spôsobilosti
ZEM VO VESMÍRE	Planéta Zem, slnečná sústava, tvar Zeme, glóbus,	Opísať tvar Zeme podľa glóbusu. Predviesť s glóbusom rotáciu Zeme okolo osi	

	<p>obeh Zeme okolo Slnka,</p> <p>rotácia Zeme okolo osi,</p> <p>dôsledky rotácie a obehu.</p>	<p>a obeh Zeme okolo Slnka.</p> <p>Vysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osi.</p> <p>Poznať čas otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka.</p>	
<p>ZEM NA GLÓBUSE,</p> <p>ZEM NA MAPE,</p> <p>PRÁCA S MAPOU,</p> <p>ČÍTANIE MAPY,</p> <p>GEOGRAFICKÉ INFORMÁCIE,</p> <p>ZDROJE ÚDAJOV</p>	<p>Zemská os, severný pól, južný pól,</p> <p>rovník, severná pologuľa, južná pologuľa,</p> <p>geografická sieť súradníc,</p> <p>rovnobežky, poludníky,</p> <p>nultý poludník, dátumová hranica, obratník Raka, obratník Kozorožca, severný polárny kruh, južný polárny kruh,</p> <p>východná a západná pologuľa,</p> <p>svetové strany,</p> <p>geografická poloha, geografické súradnice.</p> <p>Orientácia na mape,</p> <p>čítanie mapy, získavanie údajov z mapy, zakresľovanie údajov do mapy.</p> <p>Legenda mapy – symboly, znaky.</p> <p>Mierka mapy – grafická, číselná (vzdialenosti na mape).</p>	<p>Na glóbusu určiť zemskú os, severný pól, južný pól.</p> <p>Schematicky zakresliť zemeguľu, vyznačiť na nej severný pól, južný pól a zemskú os.</p> <p>Znázorniť obeh Zeme okolo Slnka pomocou glóbusu a podľa nákresu</p> <p>Určiť svetové strany na mape a v teréne.</p> <p>Zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju.</p> <p>Vysvetliť pojmy rovník, poludník a používať ich pri práci s mapou a glóbusom.</p> <p>Na nákrese pomenovať časti Zeme: severná pologuľa, južná pologuľa, západná pologuľa, východná pologuľa.</p> <p>Na glóbusu opísať priebeh rovníka, poludníkov, rovníka, polárnych kruhov, obratníkov, nultého poludníka. Opísať geografickú sieť.</p> <p>Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami.</p>	<p>Čítať základné údaje z mapy.</p> <p>Opísať, čo zobrazuje mapa podľa jej legendy v rôznych mierkach.</p> <p>Do obrázka, ktorý predstavuje zemeguľu, dokresliť zemskú os a vyznačiť určené poludníky a rovníky. Farebne vyznačiť nultý poludník, rovník.</p> <p>Vedieť čítať a interpretovať údaje z máp, plánov a iných zdrojov.</p>
<p>POVRCH ZEME – OCEÁNY A SVETADIELY, ROZLOŽENIE OCEÁNOV A</p>	<p>Oceány – Tichý oceán, Atlantický oceán, Indický oceán, Severný</p>	<p>Porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach (pologuliach), vymenovať</p>	

SVETADIELOV NA ZEMI	ľadový oceán. Svetadiely – Európa, Ázia, Afrika, Amerika, Austrália, Antarktída.	a ukázať na mape a glóbusu oceány, svetadiely.	
CESTY OBJAVITEĽOV RÔZNYCH ČASTÍ SVETA			Diskutovať o cestách objaviteľov objaviteľov rôznych častí Zeme

SVETADIELY

Témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Spôsobilosti
POLOHA		Určiť na mape polohu vybraného regiónu geografickými súradnicami (vzhľadom za základné rovnobežky a poludníky)	
ČLENITOSŤ POBREŽIA	Ostrov, polostrov, záliv, priplav, prieliv, súostrovia	Určiť rozdiel medzi ostrovom a polostrovom. Ukázať na mape ostrov, polostrov, moria, záliv, prieliv, priplav. Vysvetliť rozdiel medzi prielivom a priplavom.	
POVRCH: POHORIA, NÍŽINY, KOTLINY, SOPEČNÁ ČINNOSŤ, ZMETRASENIA	Pohoria, nížiny, náhorné plošiny, sopky, panvy, priekopové prepadliny.	Odlíšiť nížiny a vysočiny. Určiť na mape vybrané povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porozprávať zaujímavosti o nástrahách vysokých pohorí. Určiť na mape sopečné oblasti, najvyššie položenú náhornú plošinu na svete, najvyššie pohorie na svete, oblasti zemetrasení. Opísať ich výnimočnosť. Vysvetliť, ako vzniká sopečná činnosť, zemetrasenie na základe pohybu zemských krýh. Určiť na mape sopečný pás a ktoré oblasti sveta sú najviac ohrozené.	Uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im.

<p>PODNEBIE</p> <p>PODNEBNÉ PÁSMA</p> <p>PODNEBNÉ ČINITELE</p> <p>ROZMANITOSŤ PODNEBIA V RÔZNYCH ČASTIACH SVETA</p>	<p>Podnebné pásma – studené polárne, mierne, (subtropické), tropické.</p> <p>Na podnebie vplýva – geografická poloha, vetry, morské prúdy, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška.</p> <p>Monzúny, pasáty, snežná čiara.</p> <p>Tematické mapy – podnebie, klimatické diagramy,</p> <p>získovanie údajov z tematických tabuliek.</p>	<p>Určiť a ukázať na mape rozloženie podnebných pásiem v jednotlivých oblastiach sveta podľa geografickej šírky.</p> <p>Zdôvodniť pásmovitosť podnebia v súvislosti s množstvom slnečného žiarenia dopadajúceho na rôzne miesta na Zemi.</p> <p>Porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie jednotlivých svetadielov alebo ich časti.</p> <p>Určiť na mape monzúnové oblasti a opísať význam monzúnových dažďov pre spoločnosť aj hrozby povodní.</p> <p>Porovnať nadmorskú výšku snežnej čiary na rôznych miestach na svete. Zdôvodniť rozdiely.</p> <p>Zdôvodniť prečo sa na vrchole vysokých pohorí nachádza sneh, hoci ležia v blízkosti rovníka, porovnať s oblasťou v Škandinávskych vrchoch.</p>	<p>Vedieť čítať klimatické diagramy</p> <p>Opísať podľa mapy (a poznatkov z rôznych zdrojov) podnebie rôznych miest na svete, napríklad Aljaška, Florida, západné pobrežie Ameriky, východné pobrežie Austrálie a pod.</p>
<p>VODSTVO</p>	<p>Volga, Dunaj, Rýn, Pád, Odra, Tiber, Temža, Seina, Ženevské jazero, Balaton, Ladožské jazero.</p> <p>Murray, Darling, Eyrovo jazero.</p> <p>Morské prúdy – Labradorský, Severoatlantický (Gofský), Peruánsky (Humboldtov), Kuro-Šio.</p>	<p>Určiť na mape toky riek, polohu jazier, a vodopádov. Vysvetliť vznik morských prúdov a ich vplyv na podnebie príľahlých pevnín. Porovnať vplyv Labradorského, Gofského a Peruánskeho prúdu.</p> <p>Odlíšiť teplé morské prúdy a studené morské prúdy. Charakterizovať obeh vody v prírode</p> <p>Vysvetliť činnosť riek na príkladoch (doliny riek, jaskyne, meandre, mŕtve ramená, delta).</p> <p>Porovnať činnosť riek a činnosť ľadovca (tvar dolín). Vznik ľadovcových jazier. Charakterizovať a na príkladoch uviesť rôzne typy jazier (sopečné, ľadovcové,</p>	

		tektonické, hradené).	
RASTLINSTVO ŽIVOČÍŠTVO	A Typy krajín na Zemi – príčiny pásmovitosti. Tundra, ihličnaté lesy, listnaté lesy, prerie, stepi, pampy, savana, stredozemné kroviny, dažďový les Národné parky – Yellowstonský, Yosemite, Serengeti, KrugeroV národný park, Veľká útesová bariéra, Sagarmatha, Tatranský národný park	Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín (rastlinných a živočíšnych pásiem) na Zemi v rôznych oblastiach sveta. Vysvetliť ako súvisí rozloženie rastlinných a živočíšnych pásiem s podnebnými pásmami. Opísať zásahy človeka do prírody v minulosti a v súčasnosti. Rozdeliť na kladné a záporné príklady. Opísať polohu národných parkov	Diskutovať ktoré zvieratá sú chránené v národných parkoch a aké problémy sú spojené s ochranou zvierat. Uviesť činnosti, ktoré spôsobujú narušenie prírodného prostredia jednotlivých svetadielov a navrhnuť niektoré možnosti zlepšenia tohto stavu
OBYVATELSTVO A SÍDLA	Rozmiestnenie obyvateľstva. Hustota obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva (rasová, náboženská, veková, podľa pohlavia). Mesto, vidiecke sídlo. Určovanie miest na Zemi geografickými súradnicami. Veľkosť miest. Urbanizácia. Pôvodní obyvatelia, miešanie kultúr.	Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva na jednotlivých svetadieloch Určiť oblasti husto osídlené a riedko osídlené a uviesť dôvody ich osídlenia (na príkladoch Amazonská nížina, východné pobrežie USA, oblasť Mexického zálivu, východné pobrežie Austrálie, severné pobrežie Afriky). Určiť polohu ľubovoľných miest na Zemi podľa mapy - geografickými súradnicami. Na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Európy a ich hlavné mestá a vybrať štáty Zeme a ich hlavné mestá. Opísať život pôvodných obyvateľov a ich vzťah k prisťahovalcom. Na politickej mape určiť	

		<p>polohu vybraných štátov a ich hlavných miest.</p> <p>Vysvetliť, ako prírodné pomery ovplyvňujú život obyvateľstva, napríklad v oázach, vo vysoko položených oblastiach Ánd, tropickom pralese v Brazílii a i.</p> <p>Poznať históriu osídľovania Ameriky, Afriky, Austrálie, Ázie,</p> <p>Opísať civilizácie, ktoré žili na pôvodom území – Mayovia, Inkovia, Aztékovia, Eskimáci, austrálski domorodci.</p> <p>Vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva vybraných regiónov Zeme (opísať ich pomocou grafov).</p>	<p>Diskutovať o možnostiach spoznávania jednotlivých kultúr navzájom</p> <p>Pripraviť prezentáciu o živote ľudí v extrémnych prírodných podmienkach</p> <p>Na základe odborných článkov, médií, internetu porovnať na akej úrovni žili staré civilizácie v jednotlivých častiach Zeme a ktoré objavy sme od nich prevzali.</p> <p>Podľa novín, časopisov si pripraviť stručné informácie o konfliktoch v jednotlivých častiach Zeme - povedať aj svoj názor na prezentáciu v médiách, či je objektívna a na základe akých znakov</p>
AKTIVITY ČLOVEKA	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo,	Stručne charakterizovať najvýznamnejšie hospodárske aktivity človeka	Navrhnuť trasu výletu po zaujímavých

	priemysel, doprava, služby, obchod	a odlíšiť ich.	miestach.
	Cestovný ruch (exkurzia, exkurzná trasa)	Ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Zeme.	Vytvoriť návrh exkurznej trasy po Európe so zastávkami v zaujímavých častiach Európy.
		Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Zeme.	Určiť možnosti využitia jednotlivých oblastí a miest v Európe na rozvoj cestovného ruchu.
		Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch.	
		Cestovný ruch (prímorské oblasti Stredozemného mora, horské oblasti Álp, kultúrnohistorické strediská).	Na príklade modelového regiónu vytvoriť podrobnú charakteristiku regiónu
		Uviesť, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky.	

Učebné zdroje:

Zemepis pre 6.roční, Mapy Austrálie, Oceánie, Ameriky, Interaktívna tabuľa, didaktické pomôcky, IKT

Hodnotenie: Žiaci budú hodnotení písomne, ústne, hodnotená bude práca s mapu, didaktickými pomôckami a tvorba projektov; Predmet je klasifikovaný známku 1- 5.

Predmet : Občianska náuka

Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť svet práce a ekonomický život spoločnosti

Ciele predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,

- realistickému sebazpoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraníu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaníu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaníu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti
- základnej orientácii vo svete práce,
- uplatňovaníu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaníu vlastných postojov a k primeranému obhajovaníu svojich práv,
- vytváraníu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaníu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Obsah

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblastí sociológie, politológie, práva, ekonómie, sveta práce, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaníu personálnych, interpersonálnych, sociálnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

VZDELÁVACÍ BLOK: MOJA OBEC, REGIÓN, VLAST', EÚ : 13h

VZDELÁVACÍ BLOK: VNÚTORNÝ A VONKAJŠÍ ŽIVOT JEDNOTLIVCA : 17h

1. TC: Vnútorný život jednotlivca 9h

2. TC: Vonkajší život jednotlivca 8h

PROJEKTY 3h - (ľubovoľná téma – skupinová práca)

Vzdelávacie a výkonový štandard

Tematicky celok: Moja obec, región, vlast', EÚ Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Obec, v ktorej žijem	Obec, základné informácie o obci	Vie získať základné informácie o svojej obci a vie ich používať v každodennom živote.
Minulosť a súčasnosť obce.	Významné udalosti v obci v minulosti a v súčasnosti, tradície, zvyky v obci	Pozná históriu a súčasnosť obce, k ktorej žije.
Kronika, erb, vlajka mojej obce	Symbyly obce, obecná kronika	Vie vysvetliť vznik a význam symbolov obce – erbu, vlajky (ak ich obec má). Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a jej

		prepojenie so súčasnosťou.
Významné osobnosti obce	Osobnosti obce v minulosti a v súčasnosti v jednotlivých oblastiach	Pozná osobnosti svojej obce v minulosti a dnes a uvedomuje si význam pozitívnych vzorov pre svoj život.
Historické pamiatky, krásy prírody v mojej obci a v jej okolí	Pamätihodnosti, pramene histórie obce, prírodné krásy	Vytvára si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej histórie a prírody.
Verejný, kultúrny a spoločenský život v obci	Kultúrne aktivity, spoločenské udalosti, iná činnosť v obci	Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.
Obecná samospráva	Miestny úrad, poslanci – obecnej samosprávy, starosta, primátor	Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Pozná základné poslanie obecného zastupiteľstva. Vie, kto je starostom, primátorom v obci. Zúčastní sa zasadnutia obecného zastupiteľstva s rodičmi alebo s učiteľmi.
Budúcnosť obce, v ktorej žijem	Plán rozvoja obce, budúcnosť obce	Pozná výhľadové plány rozvoja obce. Chce sa aktívne spolupodieľať na jej rozvoji.
Región, v ktorom žijem	Región, história, súčasnosť, budúcnosť	Vie získať informácie o histórii a súčasnosti svojho regiónu. Pozná jeho pamiatky, prírodu a osobnosti.
Moja vlasť	Minulosť, súčasnosť, osobnosti, pamiatky, príroda	Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, súčasnosti, prírody a historických pamiatok.
Štátne symboly	Štátna vlajka, znak, pečať, hymna	Pozná štátne symboly SR, chápe ich význam a vie, ako im vzdať úctu.
Európska únia	Integrácia Európy, členské štáty, jednotná európska mena	Vie si vyhľadať základné informácie o zjednocovaní Európy, o EÚ a používa ich v každodennom živote. Uvedomuje si význam členstva v EÚ pre občanov SR.
Prepájanie národnej	Národné špecifiká Slovákov,	Uvedomuje si nutnosť zachovania vlastných špecifik

a Európskej identity	Európska identita	a ich prepojenie s európskou identitou. Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ.
Tematicky celok: Vnútorňy a vonkajší život jednotlivca Vnútorňy život jednotlivca		
Ľudská psychika	Psychika, psychický vývin, nervový systém, vývin psychiky	Pozná základy ľudskej psychiky. Uvedomuje si spätosť psychiky a nervovej sústavy (biologické faktory). Vie, že jeho psychika je vo vývine.
Psychické procesy, základné prvky psychiky	Pocit, vnem – vnímanie – pozornosť, predstava	Pozná základné prvky psychiky, vie ich rozlíšiť a uvedomuje si ich význam pre svoju duševnú činnosť.
Pamäť, myslenie	Pamäť krátkodobá, dlhodobá Myslenie – pojmy, súd, úsudok	Pozná a vie rozlíšiť krátkodobú a dlhodobú pamäť a chápe ich význam pre svoju duševnú činnosť. Vie uviesť jednoduchý príklad usudzovania a určiť pojmy, súdy a úsudok.
Ľudské city	City, emócie negatívne, pozitívne emócie	Vie rozlíšiť základné pozitívne a negatívne emócie. Chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií.
Ľudská osobnosť	Osobnosť, inteligencia, typy osobnosti	Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov každej osobnosti, ktorá vytvára ich jedinečnosť. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu, ich charakteristické znaky a vie zaradiť seba.
Schopnosti osobnosti	Ďalšie typy osobnosti, črty osobnosti, individuálne schopnosti	Učí sa poznávať základné črty svojej osobnosti. Uvedomuje si svoje schopnosti na niektorý druh činnosti.
Psychológia v dennom živote človeka	Psychológia – pojem Simulácia denných životných situácií a ich riešenie s využitím	Overuje si svoje schopnosti využívať vedomosti zo psychológie v dennom živote.

	vedomostí zo psychológie	
Učíme sa učiť sa	Myslenie, myšlienково-logické operácie, proces učenia sa	Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Vie (na jednoduchom texte) použiť analýzu a syntézu.
Metódy učenia sa	Metódy učenia sa	Vie získať informácie o základných metódach učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.
Vonkajší život jednotlivca		
Charakteristika sociálnych skupín	Sociálne (spoločenské) skupiny, typy sociálnych skupín, malé spoločenské skupiny, znaky sociálnych skupín	Pozná základné typy sociálnych skupín a vie ich rozlíšiť. Znaky sociálnych skupín vie aplikovať na skupiny, ktorých je členom.
Sociálne vzťahy v skupinách	Sociálne vzťahy, štruktúra skupiny, vodcovia skupiny	Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov v skupinách, ktorých je členom. Chápe význam vodcov pre vývoj celej skupiny.
Socializácia jednotlivca	Socializácia, jednotlivec – osobnosť	Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do rôznych spoločenských skupín.
Pozície a roly jednotlivca v skupine	Pozícia, rola	Pozná pozície a roly členov skupín, do ktorých patrí. Vie odolať tlaku niektorých jednotlivcov skupiny.
Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách	Základné metódy merania sociálnych vzťahov: pozorovanie, sociometria	Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách. Rešpektuje každého člena skupiny, bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Podporuje včleňovanie iných do skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním jej členov ako aj skupiny ako celku.
Sociálna zručnosť - komunikácia	Komunikácia – verbálna neverbálna	Ovláda a v každodennom živote používa základnú sociálnu zručnosť – komunikáciu.
Sociálna zručnosť - spolupráca	spolupráca	Uvedomuje si spätosť komunikácie a spolupráce v sociálnych skupinách. Je ochotný spolupracovať pri

		riešení úloh.
Sociálna zručnosť – riešenie konfliktov	Konflikt Obrana, útok kompromis	Učí sa riešiť konflikty kompromisom, správa sa tak, aby ich on sám nevyvolával.

Učebné zdroje: Občianska náuka pre 6.roč; Didaktické pomôcky; Materiály o Európskej únii.

Hodnotenie: Žiaci budú hodnotení ústne, písomne, hodnotená bude tvorba projektov; predmet je klasifikovaný známku 1- 5

Predmet: Matematika

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet matematika na 2. stupni ZŠ je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“ Rozvíjaním myslenia na rôznej úrovni, schopnosti používať vzorce, modely, diagramy, grafy a tabuľky v rôznych situáciách sa matematika stáva prostriedkom, ktorý umožňuje riešenie rôznych úloh v predmetoch ako je fyzika, chémia, prírodoveda. Nižšie a vyššie myšlienkové procesy (zapamätávanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotenie, tvorivosť), ktoré sú výučbou matematiky stimulované napomáhajú vo výučbe aj takých predmetov ako sú vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, dejepis a podobne.

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, väčšou aktivizáciou žiakov, predovšetkým využitím IKT, interaktívnej tabule, dataprojektoru a pod.

2. Ciele učebného predmetu:

Cieľom vyučovania matematiky na 2. stupni ZŠ a v 5.ročníku osobitne je, zavŕšiť dôležité obdobie v procese vyučovania matematiky, v ktorom prevládalo vytváranie nových poznatkov a zručností na skúsenostnej báze s využívaním indukčnej metódy. Je to zároveň aj začiatok novej

etapy učenia sa matematike, keď žiak postupne získava schopnosti používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť!

žiakov, schopnosti matematizovať reálnu situáciu a riešiť aplikované úlohy pomocou rôznych stratégií (odhad, pokus - omyl, rekurencia, ...)	počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.	na kalkulačke. Používať vlastnosti počtových výkonov pri optimalizácii riešenia úloh (komutatívnosť, ...). Používať odhad pri zaokrúhľovaní čísel a počítaní s nimi.
---	--	--

2. Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami.

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
<p>Zavedenie pojmu desatinného čísla, počtových operácií s desatinnými číslami (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie desatinných čísel).</p> <p>Riešenie slovných úloh rozvíjajúcich logické a algoritmické myslenie žiaka, schopnosť aplikovať získané poznatky pri riešení reálnych situácií (vyžadujúcich aj premenu jednotiek dĺžky, obsahu a hmotnosti).</p>	<p>Desatinné číslo (kladné), rád číslice v zápise desatinného čísla.</p> <p>Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi.</p> <p>Porovnávanie a usporiadanie (vzostupné a zostupné) desatinných čísel.</p> <p>Zaokrúhľovanie desatinných čísel.</p> <p>Sčítanie a odčítanie, desatinných čísel (spamäti, písomne a na kalkulačke).</p> <p>Násobenie a delenie desatinných čísel násobkami čísla 10, číslom prirodzeným a číslom desatinným (napr. aj pri výpočte aritmetického priemeru) písomne a na kalkulačke, jednoduché úlohy na poradie počtových operácií na riešenie jednoduchších kontextových úloh z reálneho života.</p> <p>Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc).</p> <p>Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel.</p> <p>Propedeutika zlomkov (desatinný zlomok)</p>	<p>Rozoznať prirodzené číslo a desatinné číslo ako spôsob kvantitatívneho vyjadrenia celku.</p> <p>Vedieť určiť rád číslice v zápise desatinného čísla.</p> <p>Bezchybne čítať a zapisovať kladné desatinné čísla.</p> <p>Zobraziť kladné desatinné číslo na číselnej osi.</p> <p>Porovnať desatinné čísla (aj pomocou číselnej osi).</p> <p>Usporiadať desatinné čísla zostupne a vzostupne.</p> <p>Zaokrúhliť kladné desatinné číslo na jednotky, desiatky, tisícky, ..., na desatiny, stotiny, tisícinu, ... Sčítať, odčítať kladné desatinné čísla písomne a pomocou kalkulačky (jednoduchšie čísla – typ „ceny tovaru“ – aj spamäti).</p> <p>Rozhodnúť o nutnosti realizácie skúšky správnosti vzhľadom na odčítanie. Násobiť a deliť kladné desatinné čísla násobkami čísla 10 spamäti. Násobiť a deliť písomne kladné desatinné čísla prirodzeným číslom. Násobiť a deliť kladné desatinné číslo kladným desatinným číslom písomne a pomocou kalkulačky. Vedieť algoritmus násobenia a delenia kladného desatinného čísla kladným desatinným číslom. Rozhodovať o nutnosti realizácie skúšky správnosti vzhľadom na delenie.</p> <p>Analyzovať operácie sčítania (násobenia) a odčítania (delenia) ako opačné operácie a s tým súvisiace skúšky správnosti. Aplikovať získané poznatky v slovných úlohách (analyzovať text úlohy - dané, neznáme, zvoliť spôsob riešenia úlohy, realizovať jednoduchý zápis riešenia úlohy a odpoveď). Vypočítať jednoduchý aritmetický priemer.</p>

	a nepriamej úmernosti. Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg).	Vedieť využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti. Porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporadúvať ich veľkosti vzostupne a zostupne.
--	---	--

3. Obsah obdĺžnika a štvorca.

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
<p>Prehlbovanie a rozširovanie vedomostí o geometrických útvaroch, meracích nástrojoch a meracích jednotkách (obsah štvorca, obdĺžnika a útvarov nimi tvorených).</p> <p>Aplikovanie získaných vedomostí o štvorci a obdĺžniku v úlohách z reálneho života.</p> <p>Hľadanie súvislostí medzi matematickými poznatkami a reáliami.</p>	<p>Použitie štvorčekovej siete ako propedeutiky približného výpočtu obsahu rovinných útvarov.</p> <p>Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika. Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Kontextové úlohy.</p> <p>Premena jednotiek dĺžky a obsahu .</p>	<p>Určiť približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti a vyjadriť ho v rôznych jednotkách.</p> <p>Vedieť vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v rôznych jednotkách. Vypočítať stranu štvorca, ak poznáme obsah. Vypočítať jednu zo strán obdĺžnika, ak poznáme obsah a jednu zo strán obdĺžnika.</p> <p>Aplikovať poznatky o štvorci a obdĺžniku pri riešení úloh na obvod a obsah zložených geometrických útvarov zo štvorca a obdĺžnika. Analyzovať a riešiť jednoduché slovné úlohy z reálneho života.</p> <p>Použiť operácie s desatinnými číslami pri premene jednotiek dĺžky a obsahu. Porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami (je väčšie, je menšie), usporadúvať veľkosti vyjadrené v jednotkách vzostupne a zostupne.</p>

4. Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami.

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
<p>Špecifikovanie uhla ako geometrického základného útvaru, pomenovanie a triedenie uhlov podľa veľkosti v stupňovej miere. Sčítavanie a odčítavanie veľkosti uhlov v stupňovej miere, násobenie a delenie veľkosti uhlov prirodzeným číslom, hľadanie súvislostí medzi osou uhla a konštrukciou niektorých uhlov. Rozvíjanie geometrickej</p>	<p>Uhol a jeho veľkosť, stupeň a minúta. Odhad a meranie veľkosti uhla. Priamy, pravý, ostrý, tupý uhol. Porovnávanie uhlov.</p> <p>Os uhla a jeho konštrukcia. Súčet a rozdiel uhlov stupňoch a minútach. Násobenie a delenie veľkosti uhla prirodzeným číslom.</p>	<p>Vedieť opísať uhol. Vedieť narysovať uhol danej veľkosti v stupňoch pomocou uhlomera. Narysovať bez uhlomera uhly veľkosti 90° a 60°. Vedieť zmerať veľkosť uhla s presnosťou na stupne. Rozlišovať druhy uhlov: ostrý, pravý, tupý, priamy, plný. Porovnať uhly podľa veľkosti (aj pomocou odhadu). Premieňať stupne na minúty a naopak.</p> <p>Zostrojiť os uhla. Použiť os uhla pri rýsovaní uhla veľkosti 90°, 45°, 30° (delenie uhla na polovice). Sčítať a odčítať veľkosti uhlov v stupňoch a minútach. Násobiť a deliť veľkosť uhla v stupňoch</p>

<p>predstavivosti žiaka činnosťami spojenými s poznávaním a rysovaním rôzneho typu uhlov, operáciami s uhlami. Aplikovanie vedomostí o uhloch v triedení trojuholníkov a výpočte uhlov vnútorných a vonkajších trojuholníka, susedných a vrcholových uhlov.</p>	<p>Triedenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov. Susedné a vrcholové uhly.</p>	<p>prirodzeným číslom.</p> <p>Pomenovať trojuholník podľa veľkostí jeho vnútorných uhlov (pravouhlý, ostrouhlý, tupouhlý). Vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla v stupňoch a minútach, ak poznáme dva vnútorné uhly. Vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka v stupňoch a minútach, ak poznáme veľkosti vnútorných uhlov. Rozlišovať a vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla v stupňoch a minútach v jednoduchých geometrických úlohách.</p>
---	--	---

5. Kombinatorika v úlohách.

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
<p>Získavanie skúseností s organizáciou konkrétnych súborov predmetov (prvkov) podľa ľubovoľného a podľa vopred určeného kritéria.</p> <p>Stimulovanie kombinatorického a kritického myslenia</p>	<p>Možnosti usporiadania niekoľkých prvkov za sebou (rôzne systémy vypisovania).</p> <p>Riešenie úloh s kombinatorickou motiváciou rôznymi spôsobmi.</p> <p>Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).</p>	<p>Riešiť jednoduché úlohy na usporiadanie prvkov s možnosťou opakovania a bez opakovania prvkov (propedeutika permutácií bez opakovania a s opakovaním).</p> <p>Riešiť jednoduché úlohy na výber a usporadúvanie prvkov s možnosťou opakovania a bez opakovania prvkov (propedeutika variácií s opakovaním, bez opakovania)</p> <p><i>Poznámka: počet prvkov obmedzený tak, aby bolo možné úlohy riešiť vypísaním možností.</i></p> <p>Analyzovať úlohu z hľadiska stratégie riešenia (permutácie – variácie). Hľadanie optimálneho spôsobu zápisu riešenia. (tabuľka, diagram, ...)</p>

4. Metódy a formy práce

Učiteľ bude používať inovatívne vyučovacie metódy zohľadňujúce úroveň vedomostí a zručností žiaka ním nadobudnuté kompetencie a vekové individuálne zvláštnosti (napr. problémové vyučovanie, skupinové vyučovanie, tvorba projektov, matematický diktát, pojmové mapovanie, pracovné listy na rýchle počítanie, hry na cvičenie pamäte, matematická triedna súťaž, práca s učebnicou, ...).

Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania matematiky je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Okrem samostatnej práce zacielenej na získanie početných návykov a ďalších zručností je nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou. Pre učiteľa znamená, že individuálnym prístupom objavuje a usmerňuje rozvoj schopností jednotlivých žiakov, riadi tvorivú prácu kolektívu triedy. Iniciatíva jednotlivých žiakov pri riešení úloh a spoluzodpovednosť za pracovné výsledky majú hlboký výchovný význam. Hodiny matematiky musia byť naplnené živým pracovným ruchom. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť zo samostatne vyriešenej úlohy posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu.

Neoddeliteľnou súčasťou individuálneho prístupu vyučujúceho k žiakom je starostlivosť o zaostávajúcich žiakov. Ťažnosť matematiky pre týchto žiakov spočíva v tom, že neosvojenie jedného pojmu nedáva predpoklad na zvládnutie ďalšieho učiva. Preto je u týchto žiakov nevyhnutné

individuálnou starostlivosťou doplniť osvojenie si všetkých základných pojmov a vedomostí. Na zvládnutie numerických zručností u týchto žiakov výrazne pomáhajú kalkulačky.

5. Učebné zdroje

- Matematika pre 5.roč. ZŠ, O. Šedivý
- Matematika pre 6.roč. ZŠ, O. Šedivý
- Matematika pre 5. roč. – prirodzené čísla, Repáš
- Matematika pre 5. roč. – desatinné čísla, Repáš
- Zbierka úloh z matematiky pre 6.roč
- Zbierka úloh z matematiky pre 5.roč., Bálint
- Zbierka úloh z matematiky pre 5. roč., Hrdina a kol
- Zbierka úloh z matematiky pre 6. roč., Hrdina .
- Pracovný zošit I. a II. diel pre 5.roč., Bero, Berová
- Pracovný zošit pre 6. ročník
- Učebnice, zbierky a pracovné zošity pre 4. roč. ZŠ
- Pracovné listy schválené predmetovou komisiou
- Webové stránky: moderný učiteľ, otvorená škola, zelená škola
- Didaktická technika, IKT, interaktívna tabuľa, stavebnicové modely
- Kalkulačka

6. Hodnotenie predmetu

Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov, napríklad spätným projektorom, a rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na komplexné hodnotenie vedomostí žiakov budú slúžiť kontrolné práce po tematických celkoch a 4 štvrťročné písomné práce. Počas školského roka učiteľ využíva na vyučovacích hodinách slovné hodnotenie žiakov a ústne skúšanie pri tabuli. Hodnotenie známku 1- 5.

INFORMATIKA

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním.
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov);
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť;
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov.
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať);
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebazvdelávanie;
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Obsah

Návrh vzdelávacieho obsahu pre 2. stupeň základnej školy

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informačná spoločnosť**

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové aj pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
2. vedeli vytvárať jednoduché tabuľky a grafy,
3. získali ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
4. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
5. prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopili využitie IKT v iných predmetoch,
6. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Informácie okolo nás

Pojmy:

- typy informácií, reprezentácia, bit, bajt
- formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte
- grafická informácia, fotografia, animácia
- informácie v tabuľkách, bunka, vzťahy medzi bunkami, grafy
- úprava zvukov, hudobný formát, prehrávanie a vytváranie videa
- prezentácia, snímka, prezentačný program, prezentácia na webe
- encyklopédia, odkazy

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- vytvorenie plagátu, vizitky, pozvánky
- úprava fotografií, koláž, texty v obrázkoch
- vytvorenie alebo prerozprávanie príbehu ako prezentácia
- hľadanie slova, pojmu v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii, hľadanie titulu v elektronickej knižnici
- edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk)

Ďalší tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by mali získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT (rozhovory, okamžité správy),
4. by mali poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy, internetový obchod),
5. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

Komunikácia prostredníctvom IKT

Pojmy:

- elektronická pošta, adresár príjemcov, príloha správy
- webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače
- rozhovor (chat), okamžitá správa (ICQ)

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- formátovanie emailovej správy
- školský web, weby inštitúcií, edukačný portál, vyhľadávanie pomocou google
- rozhovor (chat) so spolužiakmi v triede, okamžité správy so spolužiakmi a učiteľom
- prechádzanie a hľadanie v internetovom obchode (knihy, filmy, hudba, elektronika, hračky).

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Pojmy:

- postup riešenia, etapy riešenia problémov
- programovací jazyk, elementárny príkaz, postupnosť, procedúra, cyklus
- zložitosť riešenia problému

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zoskupovanie častí riešenia do procedúr
- porovnanie času trvania rôznych riešení problému

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s princípmi fungovania

1. jednoduchého hardvéru,
2. rôznych oblastí určenia softvéru,
3. úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečkami),
4. lokálnej siete a internetu.

Princípy fungovania IKT

Pojmy:

- vstupno/výstupné zariadenia, skener
- oblasti aplikácií softvéru
- operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh
- priečnik, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív
- lokálna sieť, zdieľanie súborov v triede
- princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP, http, ftp, smtp
- formáty súborov

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- porovnávanie periférií podľa ich určenia a kapacít
- práca so skenerom, jednoduché princípy fungovania skenera
- naštartovanie operačného systému, prihlásenie a odhlásenie používateľa
- spúšťanie naraz viac aplikácií, sledovanie behu aplikácií v správcovi úloh
- ukladanie informácií na rôzne média, porovnanie kapacít a rýchlosti ukladania
- vytváranie archívov, výber z archívu, rozbaľovanie archívu
- práca so súbormi v lokálnej sieti triedy
- logické princípy fungovania internetu, zisťovanie IP čísla počítača
- skúmanie rozdielov rôznych formátov súborov

Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa nachádza v prieniku informatiky a občianskej výchovy. Zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík. Žiaci by mali

1. sa oboznámiť s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Informačná spoločnosť

Pojmy:

- informačné technológie vo vedomostnej spoločnosti
- riziká technológií, vírusy, antivírusové programy, hackeri
- zásady bezpečnosti
- platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah
- licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware
- legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- ako pomáhajú počítače v praktickom živote a živote spoločnosti, ukážky jednoduchých aplikácií
- ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú
- kto, prečo a ako pácha počítačovú kriminalitu, čo môže spôsobiť
- rozdiel v používaní a šírení rôznych programov z pohľadu legálnosti
- diskusia na tému používania obrázkov, textov a hudby stiahnutých z internetu, autorské práva

Vzdelávací štandard – výstup za celý stupeň

Informácie okolo nás

Obsahový štandard

Typy informácií, reprezentácia, bit, bajt. Formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte. Grafická informácia, fotografia, animácia. Informácie v tabuľkách, bunka, vzťahy medzi bunkami, grafy. Úprava zvukov, hudobný formát, prehrávanie a vytváranie videa. Prezentácia, snímka, prezentačný program, prezentácia na webe. Encyklopédia.

Výkonový štandard

Žiak

- Dokáže vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku.
- Vie upraviť fotografiu, koláž, texty v obrázkoch.
- Dokáže graficky prezentovať výsledky prieskumu
- Dokáže vytvoriť prezentáciu a pozná zásady správneho prezentovania.
- Dokáže hľadať slovo, pojem v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii.
- Dokáže hľadať titul v elektronickej knižnici.
- Pozná edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk)

Komunikácia prostredníctvom IKT

Obsahový štandard

Interaktívna a neinteraktívna komunikácia. Adresár príjemcov, príloha správy. Webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače.

Výkonový štandard

Žiak

- Dokáže poslať emailovú správu s prílohou, plnohodnotne využíva možnosti poštového klienta, pozná správnu formu správy.
- Pozná školský web, vyhľadávanie informácií na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov.
- Vie používať niektorý z nástrojov na interaktívnu komunikáciu, pozná nástroje netikety.
- Pozná online služby e-spoločnosti

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Obsahový štandard

Postup riešenia, formálny zápis riešenia, etapy riešenia problémov. Programovací jazyk, elementárny príkaz, postupnosť, cyklus, procedúra, parametre, premenná, hodnota, priradenie. Zložitosť riešenia problému.

Výkonový štandard

Žiak

- Dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu (napríklad zápis matematických algoritmov, algoritmus na jednoduché zašifrovanie textu)
- Demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zapamätávanie výpočtov do premenných, zoskupovanie častí riešenia do procedúr
- Dokáže porovnať čas trvania rôznych riešení problému

Princípy fungovania IKT

Obsahový štandard

Hardvér, softvér. Oblasti aplikácií softvéru. Formáty súborov. Operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh. Priečinnok, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív. Lokálna sieť, zdieľanie súborov v triede. Princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP, http, ftp, smtp.

Výkonový štandard

Žiak

- Pozná určenie, parametre periférií,
- Dokáže spúšťať naraz viac aplikácií
- Pozná ukladanie informácií na rôzne média, vie porovnať kapacitu
- Dokáže vytvoriť kompresiu, dekompresiu údajov.
- Dokáže vykonať zálohovanie údajov.
- Dokáže pracovať v lokálnej sieti.
- Pozná logické princípy fungovania internetu, dokáže zistiť IP číslo počítača.
- Pozná formát a typy súborov.

Obsahový štandard

Informačné technológie v znalostnej spoločnosti. Riziká technológií, vírusy, antivírusové programy. Zásady bezpečnosti. Platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah. Licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware. Legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu.

Výkonový štandard

Žiak

- Pozná využitie informačných a komunikačných technológií v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie...).
- Chápe ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, pozná spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača.
- Pozná riziko počítačovej kriminality a jej dopady.
- Dokáže posúdiť spoľahlivosť získaných informácií.
- Vie čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér, pozná rozdiel v používaní a šírení programov s rôznymi stupňami licencií.

1. variant – 6.ročník

cieľ a kľúčové kompetencie	tematický okruh	téma, obsahový štandard	konkrétne príklady	metódy
----------------------------	-----------------	-------------------------	--------------------	--------

cieľ a kľúčové kompetencie	tematický okruh	téma, obsahový štandard	konkrétne príklady	metódy
Pozná rôzne typy údajov, históriu zbierania a uchovávanía informácií, pojem digitalizácia	Úvodná hodina, Informačná spoločnosť	Vytváranie a využívanie informácií. Spôsoby prenosu informácie. Uchovávanie informácií.	Najstaršie nápisy, objav papiera, kníhtlače, prvé počítačové zariadenie, integrovaný obvod...	Výklad učiteľa, rozhovor, samostatná práca s textom
Rozšíriť vedomosti o systémoch na spracovanie údajov z pohľadu ich architektúry (počítač a jeho časti) a logickej štruktúry (operačný systém);	Princípy fungovania IKT	softvér/hardvér, matičná doska, procesor, disk, vonkajšie pamäťové zariadenia – disketa, CD, USB kľúč, archív	demonštrácia hardvéru na "rozobranom" PC, v pracovnom liste označenie hlavných častí PC. Prenášanie informácií pomocou vonkajších pamäťových zariadení.	demonštrácia učiteľom, samostatná práca žiakov s pracovným listom, samostatná práca žiakov s počítačom – prenesenie potrebných informácií z CD, diskety, USB kľúča
Chápe spôsob vyhľadávania informácií na internete, vie využívať IKT na vlastné učenie sa, rešpektuje autorské práva	Komunikácia prostredníctvom IKT	Internet. Využitie webu vo vedomostnej spoločnosti.	Práca so stránkami pre vlastné učenie sa: www.wikipedia.sk , www.skolahrou.sk , www.edupage.org ... Registrácia používateľa	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s web stránkami pomocou pracovného listu.
zvládne prácu s elektronickou poštou, vie používať adresár príjemcov, poslať skrytú kópiu, e-mail s prílohou správy viacerým adresátom, vytvoriť „podpis“	Komunikácia prostredníctvom IKT	e-mailová komunikácia, elektronická pošta, adresár príjemcov, príloha správy	tvorba a využitie adresára pri rozposielaní vytvorenej pozvánky (menovky, oznamu) a jej zaslanie viacerým adresátom e-mailom	rozhovor, priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov pri vytváraní adresára a zasielaní správ
vedieť, ako sa šíria počítačové vírusy na internete, ako sa odhaľujú a odstraňujú, čo môže spôsobiť počítačová kriminalita	Informačná spoločnosť	bezpečnosť na internete	Po rozhovore o počítačových vírusoch, spamoch a hoaxoch učiteľ rozpošle reťezovú správu žiakom a očakáva na ňu odpoveď. Pracujú so stránkou www.bezpecnenainternete.sk	rozhovor, práca s portálom www.bezpecnenainternete.sk
Rozšíriť svoje zručnosti kreslenia v grafickom prostredí, pochopiť princíp tvorby animácií, vedieť vytvoriť jednoduchú animáciu	Informácie okolo nás	Typy informácií. Grafická informácia, jednoduchá animácia.	Použiť príkaz „krivka“ na nakreslenie vlniek vo vode, rybyčiek, portrétu. Nakresliť „smajlíka“ a vytvoriť animáciu – žmurkanie. Nakresliť animáciu „rast kvietkov“, edukačnú animáciu (elektrický obvod, blesk...)	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s grafickým editorom

Hodnotenie: Predmet je hodnotený známkou 1 -5.

PREDMET: FYZIKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania budú mať žiaci čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov. Pri výučbe kladiem dôraz na aktivitu žiakov. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a ich rozvíjaním dať žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania treba prehlbovať hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

CIELE PREDMETU

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

TEMATICKÉ OKRUHY PREDMETU FYZIKA 6. ROČNÍK

Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies

Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch

1. SKÚMANIE VLASTNOSTÍ KVAPALÍN, PLYNOV A PEVNÝCH TELIES

Obsah

Vlastnosti kvapalín a plynov

Vlastnosti vody – nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť.

Využitie vlastností kvapalín, napr. v brzdovom systéme áut.

Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom. Jednotky objemu 1 ml, 1 l.

Vlastnosti vzduchu – stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínanosť, deliteľnosť.

Využitie vlastností vzduchu, napr. ako náplň do pneumatík.

Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov.

Merateľné a nemerateľné vlastnosti tekutín.

PROJEKT: Tvorivé rozvinutie vedomosti o vlastnostiach tekutín. (Např. navrhnuť zariadenie, v ktorom možno dať do pohybu tekutiny horizontálnym aj vertikálnym smerom).

Vlastnosti pevných telies

Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť.

Merateľné a nemerateľné vlastnosti pevných telies.

Meranie hmotnosti telies. Jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg.

Objem telies. Meranie objemu geometricky nepravidelných telies.

Dĺžka. Jednotky dĺžky 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km. Odhad dĺžky.

Rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies.

AKTIVITA: Odhad a meranie dĺžky väčších vzdialeností, voľba vlastnej jednotky. (Např. vlastný krok ako jednotka, zmeranie dĺžky kroku, zostrojenie grafu závislosti medzi počtom krokov a dĺžkou.)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- overiť jednoduchým experimentom vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies,
- porovnať a vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies,
- rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti telies,
- správne použiť pojem fyzikálna vlastnosť,
- použiť stratégiu riešenia problémov predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu,
- vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky,
- zostrojiť graf lineárnej závislosti a použiť graf např. pri odhade dĺžky.

Rozvoj kompetencie

poznávacej (kognitívnej):

- formulovať hypotézy a overiť ich experimentom,
- analyzovať záznamy z meraní,

- porovnať záznamy z pozorovaní a meraní, vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies,
- urobiť odhady dĺžky, budovať predstavu o jednotkách dĺžky,
- aplikovať poznatky o vlastnostiach kvapalín, plynov a pevných telies v technických zariadeniach a v bežnom živote,
- tvorivo využiť vedomosti pri práci na projekte,

komunikačnej:

- zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky,
- pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies,
- spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC),
- prezentovať výsledky pozorovania a merania,
- podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu,

interpersonálnej:

- kooperovať vo dvojici prípadne v skupine,

intrapersonálnej:

- ohodnotiť vlastnú prácu a prácu druhých,
- schopnosť sebaregulácie.

2. SPRÁVANIE SA TELIES V KVAPALINÁCH A PLYNOCH

Obsah

Správanie sa telies v kvapalinách

Meranie objemu a hmotnosti telies plávajúcich, vznášajúcich sa a potápajúcich sa vo vode, určenie podielu m/V.

Pojem hustota. Jednotky hustoty g/cm^3 , kg/m^3 .

Zostrojenie grafu hustoty (závislosť hmotnosti od objemu) pre telesá zhotovené z rovnakej látky.

Odčítanie hodnoty hustoty látky z grafu.

Experimentálne určenie hustoty rôznych kvapalín (voda, slaná voda, alpa).

Meranie vytlačeného objemu vody plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami.

Porovnanie hmotnosti telies plávajúcich vo vode s hmotnosťou vytlačenej vody.

Porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou vytlačenej kvapaliny.

Skúmanie objemu a hmotnosti vytlačenej kvapaliny pri ponáraní plávajúceho telesa v kvapalinách s rôznou hustotou.

Riešenie problémov: identifikácia neznámych látok pomocou určenia ich hustoty, práca s tabuľkami.

Správanie sa telies v plynoch

Pozorovanie správania sa mydlových bubliniek vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch.

Hustoty plynov.

PROJEKT: Zostrojenie technického zariadenia, ktoré funguje na princípe nadľahčovania telesa vo vode alebo vo vzduchu (napr. ponorka, model meteorologického balóna).

Skúmanie vplyvu teploty na zmenu hustoty látky.

AKTIVITA: Skúmanie vplyvu teploty na zmenu hustoty látky (napr. pokusy s balónikmi naplnenými vodou rôznej teploty ponorenými do akvária s vodou). [nepovinné]

Výkonový štandard

Žiak vie:

- postupovať podľa návodu stratégiou: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní,
- zostrojiť graf hustoty pre telesá z rovnakej látky, určiť z grafu hodnotu hustoty,
- aplikovať zistenie, že hmotnosť telesa plávajúceho v kvapaline a hmotnosť telesom vytlačeného objemu kvapaliny sú rovnaké,
- prakticky určiť hustotu malých telies,
- pracovať s tabuľkami MFCHT,
- identifikovať neznámu látku podľa jej hustoty,
- riešiť jednoduché výpočtové úlohy,
- vysvetliť vybrané javy z bežného života pomocou hustoty,
- získať informácie k tvorbe projektu,
- tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu,
- podieľať sa na práci v tíme,
- prezentovať a obhájiť svoju prácu v triede,
- v rámci hodnotenia projektov v triede vybrať najlepší projekt a svoj výber zdôvodniť.

Rozvoj kompetencie

poznávacej (kognitívnej):

- aplikovať model empirického poznávania,

X	4.	Meranie objemu kvapalín	<ul style="list-style-type: none"> • merania odmerným valcom • kalibrácia nádoby 	<ul style="list-style-type: none"> • odmerný valec • pravidiel merania objemu • jednotky objemu 1 ml, 1 l • zápis nameranej hodnoty 	
	5.	Vlastnosti plynov. Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov	<ul style="list-style-type: none"> • skúmanie vlastností plynov pomocou injekčných striekačiek • porovnanie vlastností kvapalín a plynov • zavedenie spoločného názvu tekutiny 	<ul style="list-style-type: none"> • stlačiteľnosť • tekutosť • rozpínavosť • deliteľnosť • využitie vlastností plynov • merateľné a nemerateľné vlastnosti • spoločné vlastnosti (tekutosť, deliteľnosť) • rozdielne vlastnosti (stlačiteľnosť, rozpínavosť) 	
	6.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> • vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov 	<ul style="list-style-type: none"> • súbor pojmov 	
	7.	Test č. 1	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> • štruktúra pojmov a zručností 	
XI	8.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • prezentácia práce žiakov v skupinách • súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> • používanie správnej terminológie 	

I. 2. Vlastnosti pevných látok a telies

☐ kód
poznávací
(kog 1 Tf☐)

XI	9.	Deliteľnosť pevných látok. Skúmanie vlastností pevných látok	<ul style="list-style-type: none"> • aktívnu experimentálne u činnosťou dospieť k záveru, že látky sú deliteľné • aktívnu experimentálne u činnosťou dospieť k základným vlastnostiam pevných látok 	<ul style="list-style-type: none"> • spôsoby delenia pevných látok, atóm • krehkosť • tvrdosť • pružnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • zostrojiť graf lineárnej závislosti • použiť graf (napríklad pri odhade dĺžky) • rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti telies • právne použiť pojem fyzikálna vlastnosť • podieľať sa na práci v skupine
----	----	---	---	--	--

	10.	Meranie hmotnosti telies	<ul style="list-style-type: none"> váženie pevných, kvapalných a plynných telies odhad hmotnosti telies 	<ul style="list-style-type: none"> váhy hmotnosť jednotky hmotnosti 1g, 1kg pravidlá merania hmotnosti zápis nameranej hodnoty 			
	11.	Meranie dĺžky	<ul style="list-style-type: none"> odhad dĺžky telies meranie dĺžky spracovanie merania vo forme grafov 	<ul style="list-style-type: none"> meradlá dĺžky pravidlá merania dĺžky jednotky dĺžky 1mm, 1cm, 1m, 1km zápis nameranej hodnoty tabuľka graf 			
XII	12.	Meranie objemu pevných telies	<ul style="list-style-type: none"> utváranie predstavy o jednotkách objemu meranie objemu pevných telies 	<ul style="list-style-type: none"> odmerný valec určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies 			
	13.	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, pevných látok a telies	<ul style="list-style-type: none"> porovnanie a určenie spoločných a rozdielnych vlastností. 	<ul style="list-style-type: none"> spoločné vlastnosti telies (hmotnosť, objem) spoločné vlastnosti látok (deliteľnosť) 			
	14.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> budovanie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 			
I	15.	Test č. 2	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 			
	16.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> prezentácia skupinovej práce žiakov súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> používanie správnej terminológie 			
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY

II. Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch

mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY
--------	--------	------	--------------------------------	--------------	----------------------	-----------------------	-----------------

II. 1. Správanie sa telies v kvapalinách					poznávacia (kognitívna)		
II	17.	Vplyv hmotnosti na správanie sa telies	<ul style="list-style-type: none"> získavanie skúseností so správaním sa telies v kvapalinách, ak pri stálom objeme meníme ich hmotnosť 	<ul style="list-style-type: none"> telesá v kvapalinách môžu: plávať, vznášať sa, potopiť sa. s pribúdajúcou hmotnosťou telesa pri stálom objeme sa teleso ponára hlbšie 	<ul style="list-style-type: none"> postupovať podľa návodu stratégiou: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní zostrojiť graf hustoty (závislosť hmotnosti od objemu) pre telesá z rovnakej látky odčítať z grafu hustoty hodnotu hustoty aplikovať zistenie, že hmotnosť plávajúceho telesa v kvapaline a hmotnosť ním vytlačeného objemu kvapaliny sú rovnaké pracovať s tabuľkami MFCHT 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 	<p>osobnostný a sociálny rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> deliť si úlohy nieť zodpovednosť <p>environmentálna výchova</p> <p>rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine</p> <ul style="list-style-type: none"> organizovať prácu <p>dopravná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti <p>tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne <p>dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede</p> <p>používanie ochranných pomôcok</p>
	18.	Vplyv objemu na správanie sa telies vo vode	<ul style="list-style-type: none"> získavanie skúseností so správaním sa telies v kvapalinách ak pri stálej hmotnosti meníme ich objem 	<ul style="list-style-type: none"> so zväčšovaním objemu telesa pri jeho stálej hmotnosti sa teleso ponára menej hlboko 			
	19.	Hustota pevných telies	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie pojmu hustota graf hustoty vzťah pre výpočet hustoty grafickou metódou 	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie pojmu hustota graf hustoty vzťah pre výpočet hustoty 			
III	20.	Hustota kvapalín	<ul style="list-style-type: none"> skúmanie hustoty pri rôznych kvapalinách 	<ul style="list-style-type: none"> hustota kvapaliny vzťah pre výpočet hustoty 			
	21.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 			

22.	Test č. 3	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 		
-----	------------------	--	--	--	--

	25.	Rôzne husté kvapaliny a objem vytlačenej kvapaliny	<ul style="list-style-type: none"> pozorovanie a skúmanie objemu kvapaliny vytlačeného telesami 	<ul style="list-style-type: none"> súvislosť medzi hustotou kvapaliny a telesom vytlačeným objemom porovnanie hmotnosti telesa plávajúceho v kvapaline a hmotnosti ním vytlačeného objemu kvapaliny 			
	26.	Vplyv teploty na hustotu	<ul style="list-style-type: none"> experimentálne zistenie vplyvu teploty na zmenu hustoty pozorovanie 	<ul style="list-style-type: none"> vzťah medzi teplotou telesa a jeho hustotou upevnenie porozumenia vzťahu pre hustotu 			
V	II. 2 Správanie sa telies v plynch						
	27.	Hustota plynov	<ul style="list-style-type: none"> pozorovanie správania sa bublín v rôzne hustých plynch 	<ul style="list-style-type: none"> aplikácia vzťahu pre hustotu na plyny a telesá v plynnom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> získavať informácie k tvorbe projektu tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu 		
	28.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 			
VI	29.	Test č. 4	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 			
	30.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> prezentácia skupinovej práce žiakov súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> odmerný valec určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies 	<ul style="list-style-type: none"> podieľať sa na práci v skupine prezentovať a obhájiť svoju prácu pred kolektívom triedy 		
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY

I. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies

mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY
IX	1.	Skúmania vo fyzike	<ul style="list-style-type: none"> porovnanie technických zariadení v minulosti a dnes let na Mesiac 	<ul style="list-style-type: none"> technický pokrok výskum 	<ul style="list-style-type: none"> uviesť príklady z bežného života, v ktorých skúmania vo fyzike priniesli technický pokrok opísať priebeh jednoduchého experimentu 	poznávacia (kognitívna) <ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 	osobnostný a sociálny rozvoj <ul style="list-style-type: none"> deliť si úlohy niešť zodpovednosť
	2.	Čo sa budeme učiť	<ul style="list-style-type: none"> motivačné pokusy k obsahu vyučovania 	<ul style="list-style-type: none"> experiment pozorovanie vysvetlenie 			
	I. 1. Vlastnosti kvapalín a plynov						
X	3.	Vlastnosti kvapalín. Využitie vlastností kvapalín	<ul style="list-style-type: none"> skúmanie vlastností kvapalín pomocou injekčných striekačiek zostrojenie modelu hydraulického zariadenia 	<ul style="list-style-type: none"> nestlačiteľnosť tekutosť deliteľnosť využitie vlastností kvapalín v technických zariadeniach 	<ul style="list-style-type: none"> overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies používať stratégiu riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie (nepotvrdenie) predpokladu zaznamenať si pozorovania a namerané hodnoty do tabuľky vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny 	komunikačná <ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovať informácie zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) prezentovať výsledky pozorovania a merania podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu 	rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine <ul style="list-style-type: none"> organizovať prácu
	4.	Meranie objemu kvapalín	<ul style="list-style-type: none"> merania odmerným valcom kalibrácia nádoby 	<ul style="list-style-type: none"> odmerný valec pravidlá merania objemu jednotky objemu 1 ml, 1 l zápis nameranej hodnoty 			
	5.	Vlastnosti plynov. Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov	<ul style="list-style-type: none"> skúmanie vlastností plynov pomocou injekčných striekačiek porovnanie vlastností kvapalín a plynov zavedenie spoločného názvu tekutiny 	<ul style="list-style-type: none"> stlačiteľnosť tekutosť rozpínavosť deliteľnosť využitie vlastností plynov merateľné a nemerateľné vlastnosti spoločné vlastnosti (tekutosť, deliteľnosť) rozdielne vlastnosti (stlačiteľnosť, rozpínavosť) 	<ul style="list-style-type: none"> porovnať a vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti 	tvorba projektu a prezentačné zručnosti <ul style="list-style-type: none"> využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne 	
						interpersonálna <ul style="list-style-type: none"> kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine 	oddržiavanie zásad bezpečnosti v triede

	6.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov formou obrázkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 			
	7.	Test č. 1	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 			
XI	8.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> prezentácia práce žiakov v skupinách súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> používanie správnej terminológie 			
	I. 2. Vlastnosti pevných látok a telies					poznávacia (kognitívna)	osobnostný a sociálny rozvoj
XI	9.	Deliteľnosť pevných látok. Skúmanie vlastností pevných látok	<ul style="list-style-type: none"> aktívnou experimentálnou činnosťou dospieť k záveru, že látky sú deliteľné aktívnou experimentálnou činnosťou dospieť k základným vlastnostiam pevných látok 	<ul style="list-style-type: none"> spôsoby delenia pevných látok, atóm krehkosť tvrdosť pružnosť 	<ul style="list-style-type: none"> zostrojiteľnosť graf lineárnej závislosti použitie grafu (napríklad pri odhade dĺžky) rozlíšenie merateľných a nemerateľných vlastností telies 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahov: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 	<ul style="list-style-type: none"> deliť si úlohy nie byť zodpovednosťou
	10.	Meranie hmotnosti telies	<ul style="list-style-type: none"> váženie pevných, kvapalných a plyných telies odhad hmotnosti telies 	<ul style="list-style-type: none"> váhy hmotnosť jednotky hmotnosti 1g, 1kg pravidlá merania hmotnosti zápis nameranej hodnoty 	<ul style="list-style-type: none"> právne použiť pojem fyzikálna vlastnosť podieľať sa na práci v skupine 	<ul style="list-style-type: none"> využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 	<ul style="list-style-type: none"> organizovať prácu
	11.	Meranie dĺžky	<ul style="list-style-type: none"> odhad dĺžky telies meranie dĺžky spracovanie merania vo forme grafu 	<ul style="list-style-type: none"> meradlá dĺžky pravidlá merania dĺžky jednotky dĺžky 1mm, 1cm, 1m, 1km zápis nameranej hodnoty tabuľka graf 	<ul style="list-style-type: none"> vedieť ohodnotiť vlastnú prácu a prácu druhých 	<ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovávať informácie zaznamenávať pozorovania a merania do tabuľky pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies 	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine organizovať prácu
XII	12.	Meranie objemu pevných telies	<ul style="list-style-type: none"> utváranie predstavy o jednotkách objemu meranie objemu pevných telies 	<ul style="list-style-type: none"> odmerný valec určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies 	<ul style="list-style-type: none"> tvorivo aplikovať vedomosti počas riešenia projektov 	<ul style="list-style-type: none"> využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu 	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine organizovať prácu
						komunikačná	dopravná výchova
						<ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovávať informácie zaznamenávať pozorovania a merania do tabuľky pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) prezentovať výsledky pozorovania a merania podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu 	<ul style="list-style-type: none"> pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti
							tvorba projektu a prezentačné zručnosti
							<ul style="list-style-type: none"> využívať informačné a komunikačné technológie pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne
							dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede

	13.	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, pevných látok a telies	<ul style="list-style-type: none"> porovnanie a určenie spoločných a rozdielnych vlastností. 	<ul style="list-style-type: none"> spoločné vlastnosti telies (hmotnosť, objem) spoločné vlastnosti látok (deliteľnosť) 			
	14.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> budovanie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 			
I	15.	Test č. 2	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 			
	16.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> prezentácia skupinovej práce žiakov súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> používanie správnej terminológie 			
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY

II. Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch

mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY	
		II. 1. Správanie sa telies v kvapalinách					poznávací (kognitívna)	osobnostný a sociálny rozvoj
II	17.	Vplyv hmotnosti na správanie sa telies	<ul style="list-style-type: none"> získavanie skúseností so správaním sa telies v kvapalinách, ak pri stálom objeme meníme ich hmotnosť 	<ul style="list-style-type: none"> telesá v kvapalinách môžu: plávať, vznášať sa, potopiť sa. s pribúdajúcou hmotnosťou telesa pri stálom objeme sa teleso ponára hlbšie 	<ul style="list-style-type: none"> postupovať podľa návodu stratégiou: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 	<ul style="list-style-type: none"> deliť si úlohy nieť zodpovednosť 	
	18.	Vplyv objemu na správanie sa telies vo vode	<ul style="list-style-type: none"> získavanie skúseností so správaním sa telies v kvapalinách ak pri stálej hmotnosti meníme ich objem 	<ul style="list-style-type: none"> so zväčšovaním objemu telesa pri jeho stálej hmotnosti sa teleso ponára menej hlboko 	<ul style="list-style-type: none"> zostrojíte graf hustoty (závislosť hmotnosti od objemu) pre telesá z rovnakej látky 		environmentálna výchova	
	19.	Hustota pevných telies	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie pojmu hustota grafickou metódou 	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie pojmu hustota graf hustoty vzťah pre výpočet hustoty 	<ul style="list-style-type: none"> odčítať z grafu hustoty hodnotu hustoty aplikovať získané poznatky 	<ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovať informácie zaznamenávať pozorovania a merania do tabuľky pokusom 	<ul style="list-style-type: none"> komunikačná 	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine organizovať projekt
						63	dopravná výchova	
							<ul style="list-style-type: none"> pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti 	
							tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

III	20.	Hustota kvapalín	<ul style="list-style-type: none"> skúmanie hustoty pri rôznych kvapalinách 	<ul style="list-style-type: none"> hustota kvapaliny vzťah pre výpočet hustoty 					
	21.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 					
	22.	Test č. 3	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 					
IV	23.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> prezentácia skupinovej práce žiakov súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> používanie správnej terminológie 					
IV	24.	Objem kvapaliny vytlačený telesami	<ul style="list-style-type: none"> aktívnu experimentálnu u činnosťou skúmať objem kvapaliny vytlačený telesami plávajúcimi a potápajúcimi sa vo vode 	<ul style="list-style-type: none"> telesom vytlačený objem kvapaliny meranie vytlačeného objemu kvapaliny 	<ul style="list-style-type: none"> prakticky určiť hustotu malých telies 	poznávacia (kognitívna) <ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 	osobnostný a sociálny rozvoj <ul style="list-style-type: none"> deliť si úlohy nieť zodpovednosť 		
	25.	Rôzne husté kvapaliny a objem vytlačenej kvapaliny	<ul style="list-style-type: none"> pozorovanie a skúmanie objemu kvapaliny vytlačeného telesami 	<ul style="list-style-type: none"> súvislosť medzi hustotou kvapaliny a telesom vytlačeným objemom porovnanie hmotnosti telesa plávajúceho v kvapaline a hmotnosti ním vytlačeného objemu kvapaliny 	<ul style="list-style-type: none"> určiť neznámu látku pomocou jej hustoty riešiť jednoduché výpočtové úlohy vysvetliť vybrané javy z bežného života pomocou hustoty 			environmentálna výchova	
V	26.	Vplyv teploty na hustotu	<ul style="list-style-type: none"> experimentálne zistenie vplyvu teploty na zmenu hustoty pozorovanie 	<ul style="list-style-type: none"> vzťah medzi teplotou telesa a jeho hustotou upevnenie porozumenia vzťahu pre hustotu 		komunikačná <ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovať informácie zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) prezentovať výsledky pozorovania a merania podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu argumentovať a diskutovať počas prezentácie 	rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine <ul style="list-style-type: none"> organizovať prácu 		
	II. 2 Správanie sa telies v plynch								dopravná výchova <ul style="list-style-type: none"> pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti
	27.	Hustota plynov	<ul style="list-style-type: none"> pozorovanie správania sa bublín v rôzne hustých plynch 	<ul style="list-style-type: none"> aplikácia vzťahu pre hustotu na plyny a telesá v plynnom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> získavať informácie k tvorbe projektu 			tvorba projektu a prezentačné zručnosti <ul style="list-style-type: none"> využívať IKT získavaní a spracúvaní informácií a prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne 	
28.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov 	<ul style="list-style-type: none"> tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu 					
VI	29.	Test č. 4	<ul style="list-style-type: none"> kontrola vedomostí 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností 	<ul style="list-style-type: none"> podieľať sa na práci v skupine 	dodržiavanie základných bezpečnosti v tr	používanie ochranných		

	30.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> · prezentácia skupinovej práce žiakov · súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> · odmerný valec · určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies 			
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD z FYZIKY pre 6. ročník základnej školy

I. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies

OBSAHOVÝ štandard	VÝKONOVÝ štandard
I. 1 Vlastnosti kvapalín a plynov	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>overiť</i> jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov, pevných látok a telies · <i>zaznamenať</i> pozorovanie · <i>porovnať</i> a <i>vybrať</i> spoločné a rozdielne vlastnosti pevných, kvapalných a plynných látok a telies · <i>rozlíšiť</i> merateľné a nemerateľné vlastnosti telies · <i>odmerať</i> hmotnosť · <i>odmerať</i> dĺžku · <i>odmerať</i> objem telies · <i>zapísať</i> namerané hodnoty fyzikálnej veličiny · <i>zostrojiť</i> graf lineárnej závislosti · <i>interpretovať</i> graf · správne <i>použiť</i> termíny: látka, teleso, fyzikálna vlastnosť, fyzikálna veličina, jednotka fyzikálnej veličiny
<ul style="list-style-type: none"> · vlastnosti kvapalín: tekutosť, deliteľnosť, nestlačiteľnosť · meranie objemu kvapalín odmerným valcom · jednotky objemu: 1 ml, 1 l · vlastnosti plynov: tekutosť, deliteľnosť, stlačiteľnosť, rozpínavosť · spoločné a rozdielne vlastnosti tekutín 	
I. 2 Vlastnosti pevných telies	

<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti pevných telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť fyzikálna veličina hmotnosť telesa jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg váhy, odhad hmotnosti telies fyzikálna veličina dĺžka telesa jednotky dĺžky: 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km meradlá dĺžky, odhad dĺžky telies fyzikálna veličina objem telesa jednotky objemu 1 cm³, 1 m³ meradlá objemu, odhad objemu telies určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies 	
II. Správanie telies v kvapalinách a plynoch	
OBSAHOVÝ štandard	VÝKONOVÝ štandard
II. 1 Správanie telies v kvapalinách	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>postupovať</i> podľa návodu stratégiou: <ul style="list-style-type: none"> formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie výsledkov meraní prakticky <i>určiť</i> hustotu pevných telies a kvapalín <i>riešiť</i> jednoduché výpočtové úlohy s použitím vzťahu pre výpočet hustoty tvorivo <i>využiť</i> získané poznatky a informácie <i>vysvetliť</i> vplyv teploty na zmenu hustoty látok <i>podieľať</i> sa na práci v skupine <i>prezentovať</i> a <i>obhájiť</i> svoju prácu v triede
<ul style="list-style-type: none"> meranie objemu a hmotnosti plávajúcich a potápajúcich sa telies vo vode, určenie podielu m/V fyzikálna veličina hustota látky, vzťah pre výpočet hustoty $\zeta = m/V$, jednotky hustoty g/cm³, kg/m³ hustota kvapalín vytlačení objem kvapaliny plávajúcimi a potápajúcimi sa telesami správanie telesa v rôzne hustých kvapalinách 	
II. 2 Správanie telies v plynoch	
<ul style="list-style-type: none"> pozorovanie správania sa telies v plynoch hustota plynov 	

Učebné zdroje:

Fyzika A 6.roč. ZŠ, doc. RNDr Jozef Janovič, PhD., doc. RNDr. Ružena Kolářová, CSc., Alena Černá,

Fyzika B 6.roč. ZŠ, doc. RNDr Jozef Janovič, PhD., doc. RNDr. Ružena Kolářová, CSc., Alena Černá,

Zbierka úloh z fyziky pre ZDŠ, Miroslav Voráček a kolektív

Fyzika A 7.roč. ZŠ, doc. PaedDr. Jiří Bohuněk RNDr Jozef Janovič, PhD., doc. RNDr. Ružena Kolářová, CSc.

Fyzika B 7.roč. ZŠ, doc. RNDr Jozef Janovič, PhD., doc. RNDr. Ružena Kolářová, CSc., Alena Černá,

Riešené úlohy z fyziky, Helmut Linder

Matematici, fyzici a astronómovia na Slovensku II

Fyzika a Ty, Paul Karlson

Zbierka úloh z fyziky pre ZDŠ, Mechanika, molekulvá fyzika, termika

Zbierka úloh z fyziky pre ZDŠ, Elektrina a stavba atómu

Frontální práce ve fyzice, Josef Čech

Učiteľom fyziky, Marianna Pallová, Aurélia Chalupková

Doplňok k učivu fyziky, RNDr. Jaroslav Vachek, CSc. RNDr. Ivo Volf

Medzi fyzikou hrou, Živko K. Kostič

500 riešených úloh z fyziky, Jozef Kalužay, Michal Zeman

- Pracovné listy schválené predmetovou komisiou
- Webové stránky: moderný učiteľ, otvorená škola, zelená škola
- Didaktická technika, IKT, interaktívna tabuľa, stavebnicové modely
- Kalkulačka

Hodnotenie predmetu:

Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov, napríklad spätným projektorom, a rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na komplexné hodnotenie vedomostí žiakov budú slúžiť kontrolné práce po tematických celkoch a 4 štvrťročné písomné práce. Počas školského roka učiteľ využíva na vyučovacích hodinách slovné hodnotenie žiakov a ústne skúšanie pri tabuli. Predmet je hodnotený známkou 1 – 5.

Predmet CHÉMIA – 6. roč.

I. Charakteristika učebného predmetu

Predmet chémia vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémia potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.

Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti. Organickou súčasťou učebného predmetu chémia je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

II. Ciele učebného predmetu

Cieľom vyučovania chémie na základnej škole je oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémia. Ďalším významným cieľom vyučovania chémie na ZŠ je v čo najväčšej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie. Cieľom vyučovania chémie je podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh. V rámci samostatnej práce majú byť schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.

Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností.

Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).

V predmete chémia si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.

Ďalšie ciele

Identifikácia a správne používanie pojmov. Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.

Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia – žiak vie popísať a popripade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).

Vysvetlenie javov – žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov

Predvídanie javov a určovanie kauzálnych súvislostí – žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).

Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady – žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnuť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).

Kvantitatívny popis – žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.

Aplikácia vedomostí – žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

III. Obsah 6. ročník

1. Chémia okolo nás

- 1.1 Objavovanie chémie v našom okolí
- 1.2 Skúmanie vlastností látok
- 1.3 Zmesi a chemicky čisté látky
- 1.4 Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch

Časová dotácia je 1h týždenne.

V učebnom obsahu predmetu chémie sa taktiež realizuje časť obsahov Osobnostnej a sociálnej výchovy, Environmentálnej výchovy, Tvorby projektov a Mediálnej výchovy. Žiaci získajú prezentačné zručnosti pri prezentácii svojich projektov.

IV. Požiadavky na výstup - vzdelávací štandard

Vzdelávací štandard tvorí obsahový a výkonový štandard. „*Obsahový štandard*“ vymedzuje základné učivo (predovšetkým pojmy), ktorému by mal žiak rozumieť, a mal by ho byť schopný vysvetliť. Výkonový štandard uvádza konkretizáciu požiadaviek na vedomosti, spôsobilosti a aplikácie poznatkov predovšetkým v spojitosti s bežným životom a postoje žiakov.

Obsahový štandard

Význam chémie pre život človeka, chémie ako veda, chemické laboratórium, chemická výroba, chemický výrobok, prírodná surovina, chemicky čistá látka (chemická látka), vlastnosti látok (horľavosť, skupenstvo, vôňa, zápach, vzhľad, rozpustnosť), zmes, rôznorodá zmes, rovnírodá zmes – roztok, vodný roztok, nasýtený roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, metódy oddeľovania zložiek zmesí (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), voda, vzduch.

Výkonový štandard

- zistiť pozorovaním vlastnosti konkrétnych látok,
- rozpoznať **chemicky čisté látky, rôznorodé zmesi, rovnírodé zmesi (roztoky tuhé, kvapalné a plynné)**,
- uviesť príklady **látok rozpustných vo vode, látok nerozpustných vo vode, vodných roztokov používaných v domácnosti, základných metód oddeľovania**

zložiek zmesí (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), využitia metód oddeľovania zložiek zmesí v praktickom živote,

- **chápať význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny, rozdelenie vôd podľa výskytu (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna) a podľa použitia (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná),**
- **vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd (zrážková, povrchová, podzemná, pitná, úžitková, odpadová, destilovaná),**
- **poznať možnosti úpravy a čistenia vôd, dôsledky znečistenia vôd,**
- **vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (napr. oxid uhličitý), hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu),**
- **poznať význam kyslíka pre živé organizmy,**
- **poznať príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky pre našu planétu, význam ozónovej vrstvy,**
- **vymenovať významné chemické závody vo svojom okolí a priradiť im výrobok,**
- **poznať problematiku obmedzených zdrojov surovín a dôležitosť ich hospodárneho využitia (potreba separácie odpadov, recyklácie),**
- **poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina),**
- **poznať telefónne čísla prvej pomoci,**
- **dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu,**
- **dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi,**
- **vedieť používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,**
- **poznať základné pomôcky pre základné metódy oddeľovania zložiek zmesí: skúmavka, kadička, banka, kryštalizačná miska, filtračný lievik, filtračný papier, držiak, kruh, svorka, stojan, chladič, odparovacia miska, krycie sklíčko, chemická lyžička, kahan, tyčinka, odmerný valec, pipeta,**
- **vykonať podľa návodu: filtráciu, kryštalizáciu,**
- **vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich, zaznamenať výsledok pokusu.**

Laboratórne práce: 1. Filtrácia 2. Kryštalizácia Alternatívne: Destilácia

Námety na tvorbu projektov: 1. Voda 2. Vzduch

V. Metódy a formy práce – stratégia vyučovania:

Výklad

Diskusia

Práca s internetom

Práca s literatúrou

Skupinová práca

Prednáška s ukážkami

Rozhovor s ukážkami

Experimentálna činnosť

Demonštračné ukážky

VI . Učebné zdroje

Pracovný zošit z chémie pre 6. ročník ZŠ a prímu osemročných gymnázií – Ing. Emil Adamkovič, CSc.

Internet

Odborná literatúra

Projekt „Modrá škola“

VII. Hodnotenie predmetu

Predmet chémie je hodnotený známku. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné práce a projekty.

Názov predmetu : Slovenský jazyk a literatúra

Predmet členený na zložky : slovenský jazyk

literatúra

Rozsah výučby : 5 hodín týždenne – 165 hodín ročne

Slovenský jazyk – 3 hodiny týždenne

Literatúra – 2 hodiny týždenne

Charakteristika predmetu :

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) považujeme za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostane analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie.

Dá šancu objaviť a následne prejaviť pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní

dokázat vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázat hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky.

Cieľom je, aby si žiaci uvedomovali jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v sociokultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti,
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň je významným zjednocujúcim činiteľom národného spoločenstva a dôležitým prostriedkom celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, k získavaniu a odovzdávaniu informácií, vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a k rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych i písomných jazykových prejavov.

Hlavné ciele predmetu a obsah učiva – zložka : slovenský jazyk

Ciele:

Komunikačné jazykové kompetencie		
A.Čítanie s porozumením	B.Písanie	C..Hovorenie
Spôsobilosti = ciele		
1. Zamerať svoje čítanie podľa potreby	1. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	1, <i>Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum</i>
2. Pochopiť význam textu	2. Organizovať text z hľadiska kompozície	2. <i>Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou</i>
	3. Zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi	3. <i>Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií</i>

3. Pochopiť formálnu stránku textu	4.Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	
4. Odlíšiť vetu a text	5.Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií	4.Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
	6. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	5. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia v texte
5. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	7. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	6. Rešpektovať jazykové pravidlá
6. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	8. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	
	9. Rešpektovať jazykové pravidlá	7. Využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky

Obsah učiva :

Obsah zložky slovenský jazyk pre 6.ročník je vytvorený vzhľadom na požadované spôsobilosti a ovládanie pojmov tak, ako sú definované v obsahovom a výkonovom štandarde predmetu slovenský jazyk a literatúra v prechodovom období pre 5. ročník základnej školy.

Tematické celky sú rozvrhnuté ako názvy slohových útvarov, žánrov, pretože ťažiskovým učivom reformovaného prístupu je práve tvorenie textov a práca s nimi. Zároveň sa v tematických celkoch vždy objavuje i niektorá z rovín jazyka – zvuková, lexikálna, morfológická, syntaktická – pojmy z tejto roviny sú teoreticky vysvetľované a prakticky precvičované práve na príslušnom slohovom útvare.

V tabuľke je uvedený i počet vyučovacích jednotiek k danému tematickému celku.

Ďalej uvádzame požadovaný výkon žiaka tak, ako je stanovený vo výkonovom štandarde. Posledným údajom sú naplnené ciele – ich kódové označenie / pre uľahčenie orientácie/ je uvedené v súvislosti s tabuľkou Jazykové kompetencie, v ktorej sú stanovené hlavné ciele predmetu.

Obsah zložky slovenský jazyk pre **6. ročník** je vytvorený na základe bázy základných pojmov, ktoré má žiak v danom ročníku zvládnuť. Uvádzame tematické celky, roviny jazyka, počet vyučovacích jednotiek, výkon žiaka ako i predpísané práce a naplnenie cieľov.

Ročník : 6

Tematický celok	Počet VH	Obsah učiva	Výkon Predpísané práce	Cieľ
1.Opakovanie	7	Učivo 5.ročníka		

učiva				
2.Komunikácia Zvuková rovina	7	Diskusia,dialóg, protiargument. Hlavný slovný prízvuk, dôraz, prestávka, sila hlasu. Pomlčka.	Vie samostatne zvoliť tému adekvátnu situácii, formulovať text na danú tému, usporiadať logicky svoju výpoveď, začať a ukončiť komunikácie, použiť správne výrazové a jazykové prostriedky obhájiť vlastný názor, prijať názor druhého, vybrať jazykové prostriedky z iných zdrojov a použiť ich vo svojom prejave, využiť humorné a zaujímavé prvky, vyjadrovať sa spisovne a vhodne s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.	
3.Významová rovina jazyka	14	Slovná zásoba. Spisovné a nespisovné slová, slang, neutrálne a expresívne slová, zastarané a nové slová. Tvorenie slov odvodzovaním a skladaním.Základové slovo, odvodené slov, slovotvorný základ, predpona, prípona, Výkladový slovník.	Vie vyhľadať spisovné, nespisovné, slangové slová, expresíva a neutrálne slová a vysvetliť ich lexikálny význam. Vie uviesť konkrétne príklady lexikálnych jednotiek. Vie overiť význam slova v príručkách. Vie vyčleniť slovotvorný základ, predponu a príponu odvodeného slova.	
4. Rozprávanie Morfologická rovina	10	Rozprávanie s využitím priamej reči, ja a on forma. Hlavná myšlienka. Podstatné mená, pomnožné, rod pomnožných podstatných mien, konkrétne, abstraktné, piaty pád podstatných mien – zastarané oslovenie.	Vie identifikovať znaky preberaných útvarov, vie navrhnúť tému písania v súlade s cieľmi písania a situáciou a svoje rozhodnutie zdôvodniť. Roztriedi pomnožné podstatné mená podľa rodu, v texte vie aplikovať vedomosti o podstatných menách.	
5.Charakteristika osoby. Morfologická rovina	18	Charakteristika osoby. Prídavné mená, privlastňovacie, vzťahové-druhovú. Skloňovacie vzory páví, otcov, matkin.	Chápe dôležitosť prídavných mien v opise a gramatickú zhodu medzi podstatnými a prídavnými menami pre porozumenie textu Vie identifikovať znaky preberaných útvarov, vie navrhnúť tému písania v súlade s cieľmi písania a situáciou a svoje rozhodnutie zdôvodniť.	
6. Dynamický opis. Statický	20	Dynamický opis. Statický opis.	Vie identifikovať znaky preberaných útvarov, vie navrhnúť tému písania	

opis. Morfologická rovina		Slovesá – plnovýznamové, neplnovýznamové, zvrtné, nezvrtné. Kategória slovesného spôsobu (oznamovací, podmieňovací, rozkazovací) a vidu (dokonavý, nedokonavý) Zámená.	v súlade s cieľmi písania a situáciou a svoje rozhodnutie zdôvodniť. V komunikačnej situácii správne používa slovesá a využíva ich gramatické kategórie.
7. Tabuľka	3	Tabuľka. Názov, hlavička, riadok, stĺpec	Vie identifikovať znaky preberaného útvaru.
8. Interview Morfologická rovina jazyka	6	Cielený rozhovor. Príslovky, miesta, času, spôsobu, príčiny. Stupňovanie prísloviek.	Vie identifikovať znaky preberaných útvarov, vie navrhnúť tému písania v súlade s cieľmi písania a situáciou a svoje rozhodnutie zdôvodniť. Vie stanoviť tému interview, vybrať osobu, samostatne tvoriť otázky, zoradiť ich podľa logickej súvislosti, správne klásť otázky, získať informácie a zaznamenať odpovede.
9. Syntaktická rovina jazyka	9	Podmet (vyjadrený, nevyjadrený) prísudok (slovesný, neslovesný), holá a rozvitá jednoduchá veta. Zhoda, prisudzovací sklad	Pri analýze textu vie aplikovať svoje vedomosti zo syntaktickej roviny, chápe zhodu podmetu a prísudku vo vete. Dokáže transformovať jednoduchú holú vetu na rozvitú a naopak.
10. Komunikácia	5	Efektívna komunikácia, asertívna komunikácia, komunikačná situácia. Odosielateľ, prijímateľ.	Vie samostatne zvoliť tému adekvátnu situácii, formulovať text na danú tému, usporiadať logicky svoju výpoveď, začať a ukončiť komunikácie, použiť správne výrazové a jazykové prostriedky. Vie prijať hodnotenie druhých a zapracovať identifikované chyby, vie zdôvodniť svoje názory a pri ich obhajobe sa vie ovládať.

Hlavné ciele predmetu a obsah učiva – zložka : literárna výchova

Obsah zložky literárna výchova je vytvorený vzhľadom na požadované spôsobilosti a ovládanie pojmov tak, ako sú definované v obsahovom a výkonovom štandarde predmetu slovenský jazyk a literatúra v prechodovom období pre 5. ročník základnej školy.

Obsah učiva je rozčlenený do troch častí :

- A. opakovanie a upevňovanie vedomostí z predchádzajúcich ročníkov
- B. vyvodenie nových literárnych poznatkov
- C. čítanie a interpretácia textu

Zároveň sú uvádzané základné pojmy, ktoré si má žiak v danom tematickom celku osvojiť a pracovať s nimi.

V tabuľke je uvedený i počet vyučovacích jednotiek k danému tematickému celku. Ďalej uvádzame požadovaný výkon žiaka tak, ako je stanovený vo výkonovom štandarde. Posledným údajom v tabuľke sú kľúčové kompetencie, ktoré sa v konkrétnom tematickom celku naplňujú.

V pláne pre **6. ročník** uvádzame obsahový a výkonový štandard tematické celky a počet vyučovacích jednotiek, výkon.

Ročník : 6

Tematický celok	Počet VH	Obsah učiva	Výkon	Ciele Kľúč.kompetencie
1. Opakovanie	2	Zopakovanie všeobecných pojmov.	Vie vysvetliť základné pojmy, rozdiely medzi nimi.	
2.Bájka	7	A.Bájka, veršovaná, neveršovaná B.Hlavné znaky bájky, poučenie, známi bájkari C.Interpretácia textu. Spoločné čítanie, dramatizácia.	Vie charakterizovať bájku ako útvar s ľudskými vlastnosťami prenesenými na zvieratá a poučením,rozozonáva jej formy, pozná známych bájkarov.	Analytické a interpretačné zručnosti. Tvorba ústnej odpovede. Technika čítania a verejná prezentácia textu. Tvorivé zručnosti
3. Báj	7	A. Báj – príbeh o vzniku sveta B. Baje rôznych národov, fantastické a realistické v báji C. Tiché a spoločné čítanie, hlavné informácie, vlastné hodnotenie textu a argumentácia.	Vysvetlí pôvod a dôvody vzniku bájí, charakterizuje báj, pozná baje rôznych národov. Vie posúdiť realistické a fantastické v báji.	Utváranie etických hodnôt. Chápanie diela ako autorovho modelu vnímania sveta. Rozlíšenie fikcie a reality. Vytváranie pozitívneho vzťahu k predkom, vážiť si kresťanské poslanstvo.
4.Žánre ľudovej slovesnosti	4	A. Príslovie, porekadlo, pranostika C. Analýza a hodnotenie krátkych foriem ľudovej slovesnosti	<i>t'</i> <i>t'</i> <i>t'</i> <i>t'</i>	Vytváranie pozitívneho vzťahu k vlastnému národu Zdokonaľovanie techniky čítania.

5.Balada	7	<p>A. Balada</p> <p>B. Balada ako lyricko-epický text, znaky balady, tragický koniec, gradácia deja, autorská a ľudová balada</p> <p>C. Technika čítania, analýza textov z hľadiska vonkajšej a vnútornej kompozície</p>	<p>Vie vysvetliť podstatu balady, rozoznáva jej formy, identifikuje hlavné znaky balady, vie vysvetliť gradáciu deja, pozná rozdiel medzi autorskou a ľudovou baladou. Vie analyzovať text z hľadiska vonkajšej i vnútornej kompozície. Vie vysvetliť funkciu nadpisu, posúdiť súvislosť nadpis – text, vysvetliť členenie textu na odseky, kapitoly.</p>	<p>Formovanie kultúrnych postojov. Vytváranie pozitívneho vzťahu k vlastnému národu.</p> <p>Analytické, interpretačné, tvorivé zručnosti</p>
6.Báseň	10	<p>A. Báseň ako lyrický žáner</p> <p>B. Umelecké výrazové prostriedky – rým, prirovnanie, metafora, epiteton</p> <p>C. Prednes umeleckého textu, interpretácia umeleckých prostriedkov</p>	<p>Vie vysvetliť základné pojmy, vyhľadať verš, strofu v básni, rozlíšiť rytmus, určiť slová, ktoré sa rýmujú, vie recitovať báseň.</p> <p>Vie vysvetliť prirovnanie, metaforu, epiteton, rozlíšiť ich v texte a vytvoriť analogické.</p>	<p>Vysvetliť podstatu osvojených javov, tvorivé zručnosti, technika prednesu umeleckého textu. Obhajoba vlastného názoru, akceptovanie iného názoru.</p>
7.Populárna . pieseň	4	<p>A.Populárna pieseň ako text pre deti</p> <p>B. refrén, myšlienka populárnej piesne</p> <p>C. Analýza textu z hľadiska použitých prostriedkov na vyjadrenie hlavnej myšlienky textu</p>	<p>Vie vysvetliť základné znaky populárnej piesne a charakterizovať ju, pozná autotot populárnych piesní. Vie postihnúť hlavnú</p>	<p>Analytické a interpretačné zručnosti. Tvorba ústnej odpovede. Technika čítania a verejná prezentácia textu.</p> <p>Tvorivé zručnosti</p>

			myšlienku textu.	
8. Poviedka	12	B. Poviedka ako epický žáner, B. Znaký poviedky, hlavná a vedľajšie postavy, dejová osnova, historická poviedka C. Rolové čítanie, dramatizácia textu, hodnotenie konania postáv	Charakterizuje poviedku, pozná jej znaky. Vie vysvetliť liter. postavu ako fikciu autora, určiť hlavnú a vedľajšie postavy a charakterizovať ich.	Poznávacie a čitateľské kompetencie. Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti. Technika čítania. Čitateľská gramotnosť – schopnosť usporiadať informácie v texte, nachádzať súvislosti a vyvodiť poznatkov. Vytváranie primeraných postojov, názorov a hodnotových kritérií.
9. Televízna, filmová, rozhlasová rozprávka	5	B. Charakteristické znaky tv, filmovej a rozhlasovej rozprávky, čitateľ, divák, poslucháč. B. Vnútoraná kompozícia literárneho diela – úvod, zápleтка, vrchol, obrat, rozuzlenie, dialóg, monológ C. Dramatizácia textu, analýza vnútornej kompozície textu	Vie vysvetliť pojmy viažuce sa k Tv a rozhlasovej hre. Vie vysvetliť podstatu vnútornej kompozície diela. Vie prečítať prehovory postáv s moduláciou hlasu. Vie postihnúť hlavnú myšlienku textu a zdramatizovať jednoduchý text.	Analytické a interpretačné zručnosti. Tvorba ústnej odpovede. Technika čítania a verejná prezentácia textu.
10. Divadelná hra	4	A. Charakteristické znaky divadelnej hry ako audiovizuálneho umenia B. Dramaturg, režisér, herec, scenárista, skladateľ	Charakterizuje divadelnú hru ako text určený na scénu, vie pri čítaní moduláciou vyjadriť obsah textu. Vie vysvetliť základné pojmy.	Analytické a interpretačné zručnosti. Tvorba ústnej odpovede. Technika čítania a verejná prezentácia textu.
11. Opakovanie učiva	4		Kontrola čitateľského denníka	

Učebné zdroje :

Pri vyučovaní predmetu Slovenský jazyk a literatúra sa budeme opierať o dostupné učebnice :

-Krajčovičová, J.-Caltíková, M. : Slovenský jazyk 5, Orbis Pictus Istropolitana, BA2004

-Krajčovičová,J.-Caltíková,M. : Slovenský jazyk 6, Orbis Pictus Istropolitana, BA 2004

-Krajčovičová,J.-Caltíková,M. : Slovenský jazyk 7, Orbis Pictus Istropolitana, BA2005

-Krajčovičová,J.-Caltíková,M. : Slovenský jazyk 8, Orbis Pictus Istropolitana, BA2006

-Petříková,D.-Trutz,R.-Greifová,E.-Morávková,M: Literárne výchova pre 5.ročník ZŠ, Poľana,BA 2000

Na analýzu a rozbor textu, ako i ponuku do čitateľských denníkov využijeme knihy dostupné v školskej čítarni pre 5.ročník :

K.Jarunková : Hrdinský zápisník, V.Šikula : Prázdniny so strýcom Rafaelom, M.Ďuričková : Prešporský zvon, Dunajská kráľovná a rozprávkové knihy , zbierky autorov národov Európy.- v 6.ročníku : Bájky o zvieratách, Ezopove bájky, Išlo dievča po vodu (ľudové balady), texty detských populárnych piesní, M.Kukučín Mladé letá.

Vo vyučovaní budeme využívať rôzne druhy encyklopédií, žiaci budú pracovať podľa potreby s internetom. Na skvalitnenie kultúrnosti prejavu a osvojenie spisovnej podoby jazyka budú žiakom k dispozícii:

Pravidlá slovenského pravopisu,Slovník cudzích slov,Synonymický slovník,Frazeologický slovník

Stratégie vyučovania / metódy a formy práce/:

Vo vyučovaní predmetu budeme informácie žiakom sprostredkovať najmä týmito metódami :

1. výklad, vysvetľovanie, riadený rozhovor
2. demonštrácia ukážok textov (využitie CD nahrávok), práca s internetom
3. analýza ukážok textov, dramatizácia textov
4. skupinová práca, breinstorming
5. tvorba tabuliek a prehľadov
6. tvorba projektov a prezentácií

Vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra sa chceme zamerať na prácu s textom, rozvoj čitateľskej gramotnosti a sprostredkovanie čitateľského zážitku žiakom, preto budeme využívať literárne texty dostupné na škole – školská čítareň, IKC spolupracovať s miestnou knižnicou. Žiaci každého ročníka si budú viesť čitateľský denník. Na orientáciu a vyhľadávanie informácií, ako i samostatné vytváranie vlastných jazykových celkov budú žiaci využívať multifunkčnú učebňu školy.

Metódy a prostriedky hodnotenia :

Predmet slovenský jazyk a literatúra je na vysvedčení hodnotený známku. Čiastkové úlohy budú žiakom hodnotené týmito spôsobmi :

- **slovné hodnotenie** – aktivita na vyučovaní, čiastkové odpovede(napr. pri opakovaní učiva v triede), vedenie si poznámok, úprava zošita, skupinová práca, projekty vypracovávané

29% - 0% 5

- **známka** – slohové práce (1 známka), ústna odpoveď, samostatne zadané projekty, čitateľský denník (2 známky – obsah, úprava), diktáty budú hodnotené podľa počtu chýb v doporučenom počte slov (5.ročník – rozsah diktátu cca 50 slov) nasledovne :

počet chýb známka

0 – 1 1

2 – 3 2

4 – 7 3

8 – 10 4

11 a viac 5

Nemecký jazyk

Časový rozsah výučby: 1hodina týždenne

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Skorý začiatok vyučovania cudzieho jazyka:

- má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti žiaka, otvára nový horizont pre rozmanitosť kultúr
- odbúrava už v mladosti etnocentrické myslenie
- pomáha vytvárať tolerantnosť voči všetkému inokultúrnemu
- uľahčuje chápanie a reflektovanie vlastného jazyka a vlastnej kultúry.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;

- zvládnutiu základných pravidiel medziludskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Vyučovanie cudzích jazykov

- má vzbudiť záujem o jazyk a kultúru
- má sprostredkovať základné vedomosti
- má umožniť žiakovi dorozumieť sa v inom jazyku ako vo vlastnom
- má byť prínosom k celkovému vývinu žiaka rovnomerne podporovať jeho emocionálne, kreatívne, sociálne a kognitívne schopnosti
- má umožniť žiakovi lepšie poznanie sveta a tým podporovať jeho sebavedomie

Kognitívne ciele

- poznávať svet cudzích jazykov na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.)
- prispieť k rozvoju osobnosti žiaka
- získať elementárne základy cudzieho jazyka

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje
- bez predsudkov používať cudzí jazyk
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni používať cudzí jazyk v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a hudobnými a integrovať ich k individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Obsah

Obsah skorého vyučovania nemeckého jazyka vychádza zo záujmu žiaka, z detského sveta a z reálií krajiny.

V prvom rade má žiak jazyk zažiť a použiť v komunikácii s partnerom. Pritom majú u začiatočníkov prednosť počúvanie a hovorenie. Čítanie a písanie sa pridávajú postupne podľa schopnosti žiakov a v rámci kontextu.

Cieľ, spôsobilosť	Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Nemecké reálie To som ja	Nemecky hovoriace krajiny Ako sa voláš? Kde bývaš? Koľko máš rokov? Odkiaľ pochádzaš?	Pozdravy Triedna nemčina Nácvik výslovnosti Sloveso BYŤ	Vedieť pozdraviť Základné povely Vedieť sa predstaviť a povedať zákl. info o sebe Vedieť časovať sloveso BYŤ
Predstaviť svoju rodinu Vypočuť si a podať informácie	Rodina	Kto je to? Máš súrodencov? Kto to môže byť? Máš domáce zvieratko? O Jankovi a Marienke	Členovia rodiny Domáce zvieratá Medziľudské vzťahy Sloveso „mať“	Vymenovať členov rodiny Vymenovať domáce zvieratá Vzťahy medzi spolužiakmi, súrodencami, rodičmi Používať sloveso MAŤ
Vyjadriť svoj názor Vnímať a vyjadrovať	Narodeniny	Kedy máš narodeniny? Dnes mám narodeniny	Číslovky 1 – 100	Počítat' od 1 do 100

svoje city		Čo si dostal?	Dátum	Používať radové číslky
Vybrať si z ponúkaných možností		Čo robíš?	Skloňovanie v akuzatívne	Používať vo vetách akuzatív
		Všetko najlepšie!	Mesiace a ročné obdobia	Jednoducho opísať ročné obdobie Jednoduchá formulácia gratulácie

I. VÝSLOVNOSŤ

- Dôraz sa kladie na zreteľnú artikuláciu a správnu intonáciu.
- Správne používať vetný a slovný prízvuk
- Správne vyslovovať skupiny hlások (-ei, -ie, -eu)

II. PRAVOPIS

- Základné princípy platného pravopisu
- Písanie malých a veľkých písmen
- Pravopis interpunkčných znamienok, delenie slov

III. ČÍTANIE

V tomto ročníku je dôraz na správnu výslovnosť pri čítaní, t. j. na spojenie zvukovej a grafickej podoby jazyka. Žiaci sa naučia čítať jednoduché výrazy a vety najmä s podporou zvukového záznamu. Podľa možnosti treba používať autentické nahrávky.

Metódy a formy práce

Správne zvolenými metódami sa

- má vytvoriť atmosféru, v ktorej sa môže žiak učiť bez strachu a stresu
- má využiť a motivovať chuť žiaka do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť
- majú zohľadňovať potreby žiaka a hlavne umožniť mu učiť sa všetkými zmyslami
- má žiaka naučiť reagovať v nemeckom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa osamostatniť

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre aktivitu žiakov:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu kultúrnych podujatí v nemeckom jazyku (výchovný koncert, divadlo, kino, DVD, CD -rom), využívanie počítačovej učebne

- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rol;

špecifické metódy: informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Učebné zdroje: Učebnica NJ, pracovný zošit, časopis, obrázkové slovníky, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu

Vo vyučovaní nemeckého jazyka ako druhého cudzieho jazyka sa

- má skôr sledovať a zisťovať prírastok vedomostí žiaka ako hodnotiť (predpísanými) známkami
- majú slovným hodnotením zohľadňovať jeho vyjadrovacie schopnosti, kreativita, sociálne správanie a rečové zručnosti
- má uspokojovať prirodzená potreba žiaka informovať sa o vlastnom pokroku správnymi formami bez toho, aby sme sa dotkli osobnosti dieťaťa
- má učiteľ viesť žiaka k správne sebahodnoteniu, ako aj hodnoteniu spolužiakov (rozvoj sociálneho správania).
- Pri hodnotení sa využíva stupnica 1 - 5

Predmet : Dejepis

Charakteristika predmetu :

Je to samostatný , povinný predmet zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne. Spolu s ostatnými predmetmi tejto spoločenskovednej oblasti a novým doplňujúcim predmetom pre túto oblasť – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, vedie žiakov k zoznámeniu sa s vývojom ľudskej spoločnosti, učí ich vnímať svet vo vzájomnom vzťahu medzi prírodou a spoločnosťou, orientovať sa v čase, časových údajoch, histórii vlastnej rodiny, vlasti. Základné aj rozširujúce učivo obsahu predmetu vedie žiakov 6. ročníka k rozvíjaniu ich historického vedomia, k úcte k hodnotám demokratickej spoločnosti ako aj k rozvíjaniu myšlienkových operácii žiaka, jeho praktických zručností, uvedomovania si vlastnej identity a k vytváraniu vlastných postojov.

Ciele predmetu :

- vytváranie medzipredmetových a nadpredmetových kompetencií, schopností využívať aktívne získané znalosti v rôznych poznávacích i praktických príležitostiach
- neprístupovať k histórii ako uzatvorenej minulosti, ale brať ju ako zdroj poznávania diania v prítomnosti
- schopnosť klásť si otázky , túžiť nájsť na ne odpovede , vytvárať si vlastný názor a potrebu vzdelávať sa
- vytváranie poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom, spolužiakmi v kooperatívnom učení
- rozvoj čitateľskej gramotnosti, vypestovať vzťah k literatúre

Kompetencie , spôsobilosti :

Žiaci v 6. ročníku sa naučia pochopiť a pracovať

- s historickým časom
- s historickým priestorom
- s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním
- s rôznymi zdrojmi, prameňmi poznávania vrátane IKT
- získajú kompetencie vyhľadávať relevantné informácie ,zoraďovať, selektovať a prezentovať ich

Metódy , formy :

V predmete budú aplikované prístupy, ktoré kladú dôraz na :

- aktívne učenie sa, / motivačné metódy, problémové metódy, praktické aktivity, práca s knihou a textom, učenie prostredníctvom IKT /
- metódy podporujúce socioemočnú klímu triedy / didaktické , rolové hry, inscenačná metóda, kooperatívne vyučovanie /
- fixačné metódy

Formy : vyučovacia hodina, praktické aktivity, terénne pozorovania, exkurzie

Hodnotenie predmetu :

Predmet bude klasifikovaný stupňami : výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný . Pri hodnotení bude učiteľ pristupovať k žiakom diferencovane podľa aktivity žiaka pri zapájaní sa do úloh, samostatných prác, úrovne komunikovať a vyjadriť svoj názor so zreteľom na reálne možnosti žiaka. Výrazné zastúpenie pre komplexné hodnotenie bude mať i sebahodnotenie žiaka

Zdroje :

Texty verbálne, obrazové, grafické i texty kombinované, atlasy, noviny časopisy slovníky, encyklopédie, webové stránky, populárnovedecká literatúra, historická beletria, učebnica, pracovný zošit

Výsledok vzdelávania :

Žiaci si vytvoria základy pre individuálne štúdium, schopnosť samostatne sa zmocniť danej témy, vytvoria si pozitívnejší vzťah ku knihám a pocit potreby čítania ,získavania nových informácií, budú schopní viesť dialóg na danú tému, schopní prezentovať svoje postrehy, názory – t.j. získajú devízy, ktoré využijú v živote.

Obsah :

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Téma	Pojmy	
Obrazy pravekého sveta	Rozdelenie ,charakteristika praveku H.CH.Thomsen Vývoj životného prostredia Vývojové stupne človeka Neandertálcia na Slovensku Paleolit - staršia doba kamenná Mezolit - stredná doba kamenná	zberač lovec	- spatosť človeka s prírodou - enviromentálna výchova - človek je súčasť prírody a vyvinul sa z nej - práca formuje človeka,človek je výrobca nástrojov -podstata Darwinovej vývojovej teorie - postavenie ženy v spoločnosti - úcta k matke,rodičom, starším -vedieť vysvetliť,čo je archeológia
	Neolit - mladšia doba kamenná Prví roľníci na Slovensku Kultúra,náboženstvo doby kamennej Prvé kovy Praveké staveľstvo Doba bronzová Ľud mohylový	roľník lovec doby medenej	- vzťahy človeka a prírody - zdravý spôsob života predlžuje ľudský život - protidrogová prevencia, úcta k sebe samému - kultúra je všetko to, čo človek vie a dokáže vytvoriť - rozvoj estetického cítenia, sebapoznania a sebarealizácie - úcta k tradíciám, k starším ľuďom
	Ľud popolnicových polí Doba železná Kelti na Slovensku	odev nástroje zbrane	-viera v posmrtný život, spôsoby pochovávaní - človek začína ovládať prírodu - enviromentálna výchova - -vedieť popísať spôsob života pravekých ľudí od lovcov k roľníkom a prvým remeselníkom
Obrazy starovekého sveta	Vývin ľudských sídiel Vznik prvých štátov Spoločnosť starovekých štátov Vznik,rozvoj Egypta Dejepisné čítanie - Egypt Opakovanie -projekty o Egypte	písmo riečne civilizácie	- človek je súčasť konkrétnej spoločnosti, svojim nesprávnym rozhodnutím môže v zlom / dobrom ovplyvniť svoje prostredie - získať zmysel pre dobro a zlo -význam kultúrneho dedičstva pre ľudstvo, ochrana kultúrnych,historických pamiatok
	Mezopotámia - „ kolíska civilizácie" Palestína India Čína	kultúrne dedičstvo	-vymenovať aspoň 5 objavov a vynálezov, ktorými prispeli staroorientálne štáty k vzdelanosti ľudstva -základy vied ,umení staroor. Štátov - schopnosť vecnej analýzy a zovšeobec. historických poznatkov
	Staroveké Grécko Prírodné podmienky,osídlenie,		-poloha,prírodná podmienky podľa mapy
	Homérske obdobie Grécka kolonizácia Grécke mestské štáty - Sparta Aténska demokracia - Solón	Homér mestský štát	- spatosť človeka s prírodou -prvý grécky básnik, objavitelia Mykén a Tróje - význam rozšírenia gréckej kultúry -vysvetliť pojem mestský štát -vysvetliť pojem demokracia, rodová aristo-

	- Perikles	Aténska demokracia	kracia
	Grécko - perské vojny Peloponézska vojna Náboženstvo, kultúra starých Grékov Grécka architektúra Alexander Macedónsky		- vojna, nebezpečný spôsob riešenia konfliktov - potreba mierového spolunažívania všetkých národov -základy vied ktoré Gréci položili, vedy ktoré rozvinuli, staviteľstvo ,ktoré ovplyvňuje aj súčasné staviteľstvo -potreba zachovania kultúrneho dedičstva
	Staroveký Rím Prírodné podmienky, osídlenie Od kráľovstva k republike Rozdelenie obyvateľstva Rímske inštitúcie Púnske vojny Expanzia Rímskej ríše Rímania na Slovensku	vec verejná Marcus Aurelius Gerulata, Iža, Carnuntum	-poloha, prírod. Prostredie podľa mapy -legenda o vzniku Ríma, vplyv Etruskov -vymenovať vrstvy rím.spoloč. + vysvetliť ich základné práva -príčiny súperenia Ríma a Kartága -premena z mestského štátu na impérium -popis rímskeho vojska, výzbroje -rímske posádky na našom území
Svetové náboženstvá	Narastanie rozporov v republike Obdobie cisárstva Otroci v Rímskej ríši Úpadok, rozdelenie, zánik ríše Šírenie kresťanstva Význam rímskej kultúry	J. Caesar Starý zák. Nový zák. písmo škola odev	-obdobie transformácie z republiky na cisárstvo, moc, titul Caesara -ciny niektorých významných rímskych cis. -postavenie otrokov, Spartakovo povstanie -príčiny rozpadu a zániku ríše -objasniť, čím sa kresťanstvo odlišovalo od pohanských náboženstiev, Milánsky edikt výchova k tolerancii, k priateľským medziľud. vzťahom -zásluha Rímanov na rozvoji vzdelanosti, kultúry v stredoveku
Obrazy stredovekého sveta	Tri ríše raného stredoveku Byzantská ríša Franská ríša Arabská ríša Prepožičiavanie pôdy Vzdelanie	Justinián Karol V. Kalifát léno, vazal poddaný hrad mesto dedina kláštor univerzity	-opísať vznik, rozvoj a zánik Byzantskej ríše -opísať vznik a rozmach Franskej ríše -vznik islamu, rozšírenie a odkaz arabskej kultúry pre európsku kultúru -identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spol. -zdôvodniť príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov -opísať život ľudí na feudálnom majetku a v meste -zdôvodniť, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami -zhodnotiť význam stredovekých univerzít

Etická výchova

33 hodín ročne, 1 hod. týždenne

Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele predmetu

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- . má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- . má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- . jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- . má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- . charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- . koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením - nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,
- . prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- . je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti,

ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K - kognitívacia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E - emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie,

prežívanie, rozvíjať jeho city

M - motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S - socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich

komunikovať, tvoriť progresívne medziludské vzťahy

A - axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K - kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru,

autonómiu a iniciatívu

- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziludských vzťahoch

- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie

- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie

- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované

dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie

- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg

- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty

priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným

sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k

otázkam súvisiacim so sexualitou

- . rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám
 - obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- . vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom,
 - náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- . umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými
 - hodnotami, pravdou a dobrým menom
- . vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- . učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou;
 - formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný
 - od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- . rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto
 - zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka

Obsah predmetu

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

- otvorená komunikácia
- dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
- pozitívne hodnotenie iných
- tvorivosť a iniciatíva
- vyjadrovanie citov
- empatia
- asertivita
- reálne a zobrazené vzory
- prosociálne správanie - pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
- komplexná prosociálnosť
- etika - hľadanie koreňov prosociálneho správania
- etika a ekonomické hodnoty
- etika a náboženstvá - tolerancia a úcta
- rodina, v ktorej žijem
- výchova k manželstvu a rodičovstvu
- ochrana prírody a životného prostredia.

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konaťívny
Osvojíť si ďalšie prosociálne zručnosti, ako napr. vyjadrovanie citov, empatia, asertivita, prosociálne správanie.	<p>Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov</p> <p>Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob ich usmerňovania. Pomoc pri verbalizácii citového sveta -ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú.</p>	<p>-vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie-tie, čo sa spájajú s prežívaním pohody (radosť, nádej, istota, vďačnosť, láska...)a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody (hnev, neistota, neprijatie, smútok, odmietnutie...) - rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka</p> <p>-rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziludských vzťahoch</p> <p>- vie vysvetliť pojem „ sebakpresadenie“ a pozná jeho význam v</p>	<p>-chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život -z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplývajú city na zdravie a výkonnosť</p> <p>- chápe význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným</p>	<p>- vie narábať s pojmovým aparátom, ktorý sa týka identifikácie citov (vie pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania)</p> <p>- badať snahu vyjadrovať city zrozumiteľne a bez zraňovania iných</p> <p>-v komunikácii badať prvky aktívneho počúvania a prejavienia empatie</p> <p>- pri strete záujmov je schopný</p>
	<p>Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých</p> <p>Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba samého. Zložky empatie -kognitívna a empatická. Jej rozvoj - počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, vyprázdnenie sa pre druhého, samotné zažívanie zo strany druhých.</p>			
	<p>Zvládnutie asertivity</p> <p>Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách - pasívne, agresívne</p>			

Výchovné metódy

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt.

Postup prijatia hodnôt ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu
2. nácvik v podmienkach triedy,
3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...).

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia ...) V etickej výchove im hovoríme zjednodušene – cvičenia, aktivity. Je dôležité si uvedomiť, že aktivity sú len prostriedkom, ktorý umožní **hodnotovú reflexiu**, tá je súčasťou každého kroku. (Hodnotenie prežitého rozumom napr. – Čo som prežil? Čo som si uvedomil? Ako to súvisí so životom vo mne, okolo mňa? Čo z toho vyplýva pre môj život?) Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Preto je v metodických príručkách osobitná časť venovaná otázkam vhodným na reflexiu. Ak nacvičíme so žiakmi určité správanie (napr. pozdrav, ospravedlnenie, odmietnutie...) v triede, ešte to neznamená, že to budú robiť aj doma a na ulici. Máme však k dispozícii viacero techník, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami...). Tejto časti hovoríme v etickej výchove transfer – prenos z hodiny ETV do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje.

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je zážitkové učenie, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín ETV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil.

Pri vyučovaní etickej výchovy v špeciálnych základných školách sa využívajú metódy a formy primerané jednotlivým druhom postihnutia žiakov.

Vyučovaciu hodinu na druhom stupni treba členiť tak, aby sa rešpektovali zvláštnosti tohto vývinového obdobia. Treba mať pripravených viac aktivít k danej téme. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky môžu poslúžiť ako motivačný materiál.

Učiteľ je na hodine facilitátor, moderátor aktivít. Jasne vysvetľuje inštrukciu. Svojou autoritou napomáha zdarnému priebehu aktivity (z času na čas zasiahne, aby veci usmernil či objasnil). Po každej aktivite učiteľ vedie žiakov k reflexii – uvažovaniu a komunikovaniu poznanej skutočnosti s odkazom na prepojenie so životom. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých

cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov druhého stupňa. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny, cieľov a obsahu etickej výchovy.

Prepojenie ETV s inými prvkami alternatívnych výchovných postupov (ITV, Montessori, Waldorfská škola...), ktoré sú kompatibilné s cieľmi etickej výchovy, je možné. Upozorňujeme však, že nie je vhodné zamieňať, nahrádzať, resp. uplatňovať tieto projekty v predmete ETV.

Na hodine etickej výchovy žiakov nehodnotíme známku. Je vhodné a žiaduce jednotlivcov slovnou oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Hodnotenie predmetu

Predmet etická výchova je klasifikovaný známkami 1 – 5, žiaci sú tiež hodnotení ústne, priebežne aj na konci hodiny. Hodnotení sú tiež písomnou formou /pochvala do ŽK a do triednej knihy.

Žiaci sa v závere hodiny hodnotia aj sami, prostredníctvom hodnotovej reflexie, kde si majú uvedomiť, ako preberané učivo súvisí so životom, nakoľko ich hodina ovplyvnila, čo z toho vyplýva pre ich ďalší život.

Náboženská výchova

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovacie predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovacie predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovacie predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejniť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Všeobecný cieľ predmetu

Vyučovaci predmet náboženstvo/náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženstvo/náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejniť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho stupňa

komunikačné kompetencie:

- Žiak prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede
- kladie otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti
- osvojuje si vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho
- formuluje otázky, porovnáva, oponuje
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozširuje svoje kultúrne horizonty diskusiou
- učí sa reagovať primerane situácii
- je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte
- vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja – správu“ a vyjadriť svoje pocity
- učí sa dešifrovať a vhodne používať symboly
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa:

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- podieľa sa na spoločnej práci projektového vyučovania s použitím IKT /teleprojekty/

- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- zaujíma sa o rôzne problémy a nové veci
- dobre prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi
plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- vníma, rozpoznáva a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti
- obhajuje svoj názor

existenciálne:

Žiak

- obhajuje opakovanosť archetypálnych skúsenosti opakujúcich sa v dejinách ľudstva
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín Cirkvi
- vysvetlí kresťanský pohľad na hodnotu individuálneho ľudského života
je pripravený niesť zodpovednosť
- učí sa odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov človeka
- oceňuje prínos kresťanských hodnôt v ľudskej kultúre
- na konkrétnych príkladoch porovná rôzne životné štýly, oceňuje etické hodnoty
- rozhoduje o svojich hodnotách a cieľoch
- objavuje existenciu nemennej pravdy
- vytvára si rebríček hodnôt, hľadá víziu pre svoju budúcnosť a objavuje a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov,
- hľadá svoju úlohu vo svete aj v cirkvi
- oceňuje postoj vzájomnej tolerancie medzi mladými ľuďmi, posúdi mravný aspekt vzťahu a chápe zmysel vernosti
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na pohlavie
preberá zodpovednosť za sebaurčenie a sebarealizáciu, objavuje prvky zodpovedného konania
v konkrétnych životných situáciách
- objavuje kresťanský pohľad na zmysel života človeka
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

občianske:

Žiak

- adaptuje sa na meniace životné a pracovné podmienky, podľa svojich schopností a možností sa podieľa na ich aktívnom a tvorivom ovplyvňovaní
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní zákonov obohacujúcich spoločnosť
- aktívne participuje na triednych a školských aktivitách
- zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí
- háji svoje práva aj práva iných
- vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti

kultúrne:

Žiak

- osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí takých, akí sú
- angažuje sa a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu s duchu solidarity a lásky
- všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník
iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce
- učí sa tolerancii a empatickosti
- má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality, v ktorej žije, spoločnosti a prírody
- objavuje v biblickom prameni ekologické posolstvo, vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- správa sa spôsobom, ktorý podporuje trvalú udržateľnosť kvality životného prostredia
- vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť /kroje, výšivky, ornamenty/
- osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi
- uvedomuje si korene, tradíciu a historický vývoj výtvarnej kultúry
- vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície /obraz, literatúra, hudba, móda/
- osvojuje si kritický prístup k médiám
- má predstavu o vhodnej kombinovateľnosti farieb, tvarov
- pozná pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou oblečenia, vlasov či tváre
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu a v súvislosti s tým aj štýl obliekania sa na rôzne udalosti
- objavuje vyjadrovanie pravdy o svete pomocou rôznych literárnych a myšlienkových foriem
- ocení prínos štátu a Cirkvi pre dobro jednotlivca a spoločnosti
- rozumie rozdielom a spoločným prvkom svetových náboženstiev, osvojí si postoj vzájomnej tolerancie
- osvojuje si kritéria pre rozlíšenie učenia rôznych náboženských siekt a vie popísať ich techniky manipulácie

sociálne a interpersonálne

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretovosti, ale aj kritickosti k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon
- objavuje mravný aspekt umelého potratu a eutanázie
- osvojí si kritický prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky
 - vníma sa ako časť celku
 - chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí
 - podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou k opačnému pohlaviu prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada
 - dokáže si uvedomovať svoje potreby
 - identifikuje sa so svojím vnímaním pocitov
 - dôveruje si, uvedomuje si silné a slabé stránky, ktoré vníma ako svoje rozvojové možnosti
 - vníma životnú situáciu starého a chorého človeka
 - učí sa spätnej väzbe na vlastnú osobu
 - uvažuje nad humánnymi princípmi v duchu solidarity a lásky, objavuje rozmer empatie pre rozvoj sociálneho citenia
 - je pripravený byť v interakcii s inými ľuďmi v rôznych kontextoch
 - buduje návyk vonkajších prejavov úcty k opačnému pohlaviu
 - vysvetlí význam manželstva a rodiny a uvedomuje si ich hodnotu
 - posúdi vzťahy v rodine s výchovou k vzájomnej úcte, asertívnemu, empatickému správaniu v rodine aj spoločnosti. Uvedomuje si potrebu celoživotných vzťahov /priateľstva, manželstva, rodiny/. Objavuje princípy tvorivého budovania osobných vzťahov.

UČEBNÉ OSNOVY PRE PREDMET

NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Ročníková téma: POZNÁVANIE PRAVDY

Dieťa začína kriticky vnímať život a prostredie, v ktorom žije. Objavuje v sebe túžbu po hľadaní pravdy. Na tejto ceste potrebuje byť sprevádzané pravdou, ktorá ho vedie k Bohu, a ktorej hodnotu sa učí spoznávať. Rozvíja v sebe schopnosť vnášať objavenú pravdu do života. Objavená pravda prehľbuje rozmer náboženskej viery v živote dieťaťa.

Ročníkový cieľ:

Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť hodnotu pravdy. Orientovať svoj život podľa pravdy. Praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

Ročníkový symbol: kameň

Žiak sa v 6. ročníku stretáva so symbolom kameň, s ktorým postupne pracuje v štyroch rovinách: vecnej, subjektívnej, objektívnej a náboženskej.

Kameň je symbolom tvrdosti, pevnosti a nezničiteľnosti. Je symbolom nadľudskej sily a moci. Kameň už v minulosti bol nenahraditeľný pracovný nástroj či dôležitý stavebný materiál. V ľudovej múdrosti nachádzame množstvo prirovnaní a porekadiel o kameni.

Človek, ktorý je pevným kameňom, má pevný charakter, zásady, vyznáva hodnoty nemennej – trvácnej pravdy. Práve preto sa kameň stáva symbolom šiesteho ročníka.

Náboženskú rovinnu symbolu rozvíjame biblickým príbehom o Jakubovi, ktorý postavil Bohu kamenný oltár, o Ezechieli, ktorý dostáva prísľub: Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa,.. (Ez 11,19), pomenovaním Ježiša ako – uholný kameň, Petra – skaly Cirkvi.

1. TÉMA: PRAVDA AKO HODNOTA

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou/ 8 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: sila slova, pravda, klamstvo, Jakub a Ezau, tajomstvo, čestnosť, 8. Božie prikázanie, médiá, ohováranie, osočovanie

Ciele témy:

Kognitívny: Interpretovať posolstvo biblického príbehu o Jakubovi a Ezauovi, vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch. Posúdiť silu slova. Reflektovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov.

Afektívny: Oceniť hodnotu pravdy v živote človeka. Uvedomiť si možnosť manipulácie slovom a jej riziká.

Psychomotorický: Formovať návyk kritického prístupu k informáciám.

Obsahový štandard

Potreba pravdy

Jakub a Ezau

Pravda v etike, médiá (zachovanie tajomstva)

8. Božie prikázanie

Výkonový štandard

Žiak vie

- na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom
- interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah súrodencov
- vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch
- posúdiť silu slova
- pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov
- uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie
- na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách
- vo dvojici vytvoriť fiktívny list redaktorovi (novín, TV..) a posúdiť hodnovernosť daného masmédiá

Rozvoj kompetencií

osobnostné:

Žiak

- objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti
- v modelových situáciách rozlíši medzi pravdou a klamstvom

sociálne:

Žiak

- reflektuje zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov

komunikačné:

Žiak

- uvedomuje si možnosť manipulácie slovom a jej riziká
- chápe význam a hodnotu vypovedaného slova
- vie vyberať a triediť informácie z rôznych médií
- vyjadruje svoje myšlienky
- nachádza zmysel slova alebo výrazu

existenciálne:

Žiak

- žiak objavuje hodnotu pravdy vo svojom osobnom živote aj v medziľudských vzťahoch
- je otvorený pre život v pravde

Prierezové témy

Mediálna výchova

Žiak

- je schopný samostatnej reflexie o pozitívnom a negatívnom vplyve médií
- osvojil si kritériá na hodnotenie mediálnych žánrov
- vníma účinok médií na osobnosť človeka

2. TÉMA: HĽADANIE PRAVDY O SVETE

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: hľadanie pravdy, mýtus, obrazná reč, evolučná teória, stvorenie sveta

Ciele témy:

Kognitívny: Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s poslanstvom biblického textu.

Afektívny: Vnímať pravdivosť obraznej reči. Vážiť si krásu stvoreného sveta.

Psychomotorický: Zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka.

Obsahový štandard:

Cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti

Mýtický obraz sveta

Evolučná teória

Biblický obraz stvorenia sveta (ENV)

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta
- porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme
- pomenovať biblický príbeh o stvorení ako model stvorenia, nie historickú udalosť
- porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom
- porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu
- jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta
- zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka
- vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)

Rozvoj kompetencií

osobnostné:

Žiak

- rozumie pohľad na svet vo svetle kresťanskej viery

sociálne:

Žiak

- dokáže vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode

komunikačné:

Žiak

- vie jednoducho vysvetliť symbolickú – obraznú reč mýtov
- správa sa ohľaduplne, pozorne a tolerantne

občianske:

Žiak

- účinne sa zapája do diskusie, vhodne argumentuje
- má pozitívny vzťah k zvereným veciam
- vníma človeka ako súčasť prírody

existenciálne:

Žiak

- prostredníctvom biblického príbehu si uvedomuje hodnotu stvoreného sveta
- objavuje stvorený svet ako dar Boha človeku
- vníma svoju zodpovednosť za stvorený svet

Prierezové témy

Environmentálna výchova

Žiak

- oceňuje prírodu (zem, vodu, zvieratá, rastliny)
- vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, ktoré aktívne chráni.

3. TÉMA: HĽADANIE PRAVDY O SEBE

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: stvorenie človeka, Boží obraz, úcta, pád človeka, hriech, svedomie, zákon, prekážky pravdy, pocit viny, vedomie viny

Ciele témy:

Kognitívny: Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny). Zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí. Určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy.

Afektívny: Uvedomiť si hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz, bez ohľadu na vzhľad a výkon. Na modelovej situácii vnímať existenciu vlastnej viny. Uvedomiť si svoje hranice.

Psychomotorický: Osvojiť si vonkajšie prejavy úcty k človeku. Na modelových situáciách formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou (pocit viny, vedomie viny).

Obsahový štandard:

Pôvod človeka

Biblický obraz stvorenia človeka

Pád človeka

Hranice človeka (svedomie)

Výkonový štandard

Žiak vie

- pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom
- vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz
- vnímať svoje vlastné hranice
- navonok prejavíť úctu k človeku
- porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny)
- zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí
- určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy
- na modelových situáciách rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny

Rozvoj kompetencií

osobnostné:

Žiak

- má pozitívny vzťah k sebe aj k iným

- dokáže hodnotiť dopad svojich emócií
- vie vytrvať v skúmaní a poznávaní nových vecí

sociálne:

Žiak

- akceptuje druhých ľudí bez ohľadu na vzhľad a výkon
- objavuje radosť z dobre vykonanej práce

komunikačné:

Žiak

- je schopný vyjadrovať sa, porovnávať
- vie vyjadriť svoje pocity
- vníma obrazy a symboly
- kriticky hodnotí myšlienky

občianske:

Žiak

- odhaduje dôsledky vlastného správania a konanie v modelových situáciách

kultúrne:

Žiak

- pozorne vníma symbolické vyjadrovanie v mýtoch a prostredníctvom obraznej reči
- chápe dôležitosť kultúrneho vyjadrovania

existenciálne:

Žiak

- rozumie pohľadu na stvorenie človeka vo svetle kresťanskej viery
- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a hodnotu
- objavuje nielen svoju hodnotu ale hodnotu každého človeka

Prierezové témy

Mediálna výchova

- vníma umelecké diela vyrastajúce z kresťanstva (obraz, literatúra, hudba) ako výraz kresťanského učenia a kresťanskej tradície

Environmentálna výchova

- vníma človeka ako súčasť prírody

4. TÉMA: OHLASOVATELIA PRAVDY

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jedn hodinovou dotáciou/ 8 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: prorok Ezechiel, Ježiš – učiteľ pravdy, sv. Peter - skala, sv. Štefan, kamenné srdce, ohlasovanie

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť význam ohlasovania pravdy. Odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolani proroka Ezechiela. Na základe predstavených biblických postáv interpretovať biblické poslanstvo o hodnote pravdy.

Afektívny: Na základe svedkov pravdy povzbudiť sa k praktizovaniu pravdy.

Psychomotorický: Inšpirovať sa k životu podľa pravdy pozitívnymi vzormi z dejín. Identifikovať sa s predloženými vzormi pre život v pravde.

Obsahový štandard:

Prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3)

Ježiš – učiteľ pravdy (Mt, 5,37)

Apoštolí - hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan)

Modelové ilustrovanie konceptov a princípov pravdy

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť význam ohlasovania pravdy
- odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolání proroka Ezechiela
- vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše 'áno' nech je 'áno' a vaše 'nie' nech je 'nie'“. (Mt 5,37)
- vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy
- jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana
- porovnať svoj život s predloženými vzormi - ohlasovateľmi pravdy

Rozvoj kompetencií

osobnostné:

Žiak

- cez predstavené biblické postavy vníma a akceptuje existenciu nemennej pravdy
- cez modelové situácie posúdi predstavené pozitívne a negatívne udalosti a vyvodí závery pre svoj život

sociálne:

Žiak

- je schopný vytvárať vzťahy prostredníctvom pravdivej komunikácie s inými ľuďmi

komunikačné:

Žiak

- na základe Ježišovho výroku: „Vaše 'áno' nech je 'áno' a vaše 'nie' nech je 'nie'“ vie zosúladiť vnútorný postoj s vonkajším
- uvedomuje si hodnotu pravdivej komunikácie

existenciálne:

Žiak

- podľa predstavených vzorov rozvíja praktizovanie pravdy

5. TÉMA: KONAŤ V PRAVDE

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: zlaté pravidlo, morálka, židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, príkaz lásky, skutky lásky, milosrdenstva, sociálny hriech, spravodlivosť, väčšie, menšie zlo a dobro

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť dopad rozhodnutia na život človeka. Zosumarizovať a aplikovať tému pravdy a jej hlavné body na riešení problému s mravnou dilemou.

Afektívny: Na modelovej situácii si uvedomiť existenciu svojho svedomia. Stotožniť sa s kritériami rozlišovania medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom.

Psychomotorický: Formovať návyk zodpovednosti za svoje mravné rozhodnutia.

Obsahové štandardy:

Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo)

Židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky

Skutky lásky (skutky milosrdenstva)

Sociálny hriech

Riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou

Výkonový štandard

Žiak vie

- diskutovať o význame „Zlatého pravidla“
- porovnať židovský zákon Zedaka, islamský Zakat a Ježišov príkaz lásky
- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“
- vnímať dopad rozhodnutia na život človeka
- na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky
- posúdiť hodnotu pravdy a vyvodíť závery pri riešení problémovej úlohy s mravnou dilemou
- rozlišovať medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom
- definovať sociálny hriech
- vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy
- na príkladoch svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť spravodlivé (pravdivé) konanie

Rozvoj kompetencií

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- prostredníctvom problémovej úlohy – príbehu s mravnou dilemou zvažuje dôsledky a následky života podľa prirodzenej morálky
- je schopný vnímať predstavené myšlienkové pochody

osobnostné:

Žiak

- pri svojich reakciách je ohľaduplný voči mienke iných ľudí
- je vnímavý k morálnemu a duchovnému rámcu svojej komunity

sociálne:

Žiak

- vyjadriť svoj názor bez toho, aby urážal a opovrhoval názorom druhých
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí

- ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov
- v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada

komunikačné:

Žiak

- zameria sa na konkrétne prejavy správania, problému

občianske:

Žiak

- vníma životnú situáciu starého a chorého alebo chudobného človeka
- uvažuje nad hodnotami, ktoré môže uskutočniť starý, chorý a hendikepovaný človek
- angažuje sa v miestom spoločenstve a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky

kultúrne:

Žiak

- všíma si kultúrne a náboženské prejavy iných národov, náboženstiev
- je tolerantný a empatický

existenciálne:

Žiak

- je pripravený aktívne sa podieľať skutkami lásky na morálnom a duchovnom rámci svojej komunity

Časovo-tematický plán pre 6. ročník ZŠ

Mesiac	Hod.	Téma učiva	Cieľ výchovy	Prvky výchovy
	1.	Pravda ako hodnota	Oceniť hodnotu pravdy	Výchova k hodnotám
	2.	Potreba pravdy	Posúdiť silu slova	Výchova k hodnotám
	3.	Jakub a Ezau	Zásady pravdy pre fungovanie medziľ.vzťahov	Výchova k súdržnosti
	4.	Pravda v etike, média	Hodnota etiky v masmédiach	Výchova k etike v masmédiach
	5.	8.Božie prikázanie	Zodpovednosť za slová	Výchova k hodnotám
	6.	Opakovanie		
	7.	Hľadanie pravdy o svete	Úcta k človeku a prírode	Enviromentálny výchova
	8.	Človek sa pýta prečo ?	Objavovanie hodnoty stvoreného sveta	Enviromentálny výchova
	9.	Svet očami "básnika "	Porovnávať biblic.príbeh s vedeckým pohľadom	

	10.	Evolučná teória	Vedecký pohľad na svet	
	11.	Biblický obraz stvorenia sveta	Pohľad na svet vo svetle kresťan. viery	
	12.	Hľadanie pravdy o sebe	Hodnota človeka	Výchova k hodnotám
	13.	Človek - najmilší Boží zámer	Hodnota človeka	Výchova sebaúcte
	14.	Vianočné tradície		
	15.	Boh ako hrnčiar	Biblický pohľad na stvorenie človeka	
	16.	Človek v raji a jeho pád	Formovať správny návyk zaobchádzania s vinou	Výchova k vedomiu viny
	17.	To nie ja, to on !	Formovať svedomie	Výchova k formovaniu svedomia
	18.	Svedomie	Formovať svedomie	Výchova k formovaniu svedomia
	19.	Opakovanie		
	20.	Ohlasovatelia pravdy	Pozitívne vzory z dejín	Výchova k hodnotám
	21.	Prorok Ezachiel	Biblické posolstvo pravdy	výchova k pravdivosti
	22.	Ježiš- učiteľ pravdy	Biblické posolstvo pravdy	Výchova k čestnosti
	23.	Apoštolí - hlásatelia pravdy	Sv. Peter - príklad pravdy	Výchova k hodnotám
	24.	Štefan- vzor hlásania pravdy	Sv.Štefan vzor ohlasovania pravdy	
	25.	Veľká noc		
	26.	Konať v pravde	Formovať návyk k zodpovednosti za rozhodnutia	Výchova k hodnotám
	27.	Zlaté pravidlo	Zodpovednosť za skutky	
	28.	Porovnanie zákonov v náboženstvách		
	29.	Skutky milosrdenstva	Byť prosociálnym človekom	Výchova k tolerantnosti
	30.	Zodpovednosť za iných		
	31.	Projekt pomoci iným		
	32.	Opakovanie		

Hodnotenie

Na overenie očakávaných výstupov žiaka budeme používať tieto spôsoby, postupy a formy hodnotenia: písomné testy, ústne odpovede, tvorba projektu a prezentácia. Predmet je hodnotený známkou 1 – 5.

Stratégie vyučovania

Pri voľbe vyuč

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy).

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú pre žiakov nasledovné učebné zdroje: Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre druhý ročník základných škôl „Poznávanie pravdy“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a precovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície študentov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí : Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Multimédiá: internet, televízia, Didaktická technika: prenosný spätný projektor, počítače, tlačiareň, kopírovací stroj a skener, video, DVD, dataprojektor

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. Charakteristika predmetu

Predmet **výtvarná výchova** (ďalej VYV) v nižšom sekundárnom vzdelávaní plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou - z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebaujadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia - vedomých i nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii. Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Ťažisko sebaujadrovania sa, oproti primárnemu vzdelávaniu, prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaraďované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do vzťahu s myslením estetickým. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent - duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívnej činnosti. Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti, preto potrebuje vo výtvarnej výchove objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

1.2 Metodické východiská predmetu

Vyučovanie VV je programovaný a riadený proces, v ktorom ale učiteľ iniciuje, rešpektuje a podporuje nápady a individuálne riešenia žiaka. Východiskami tohto procesu sú:

1. **Činnosti žiakov**, ktoré vychádzajú z myšlienkových, formálnych a technických procesov výtvarných a vizuálnych umení, sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry;
2. **témy /námety /obsahy** zobrazovania, ktoré majú svoj dôležitý antropologický a kultúrny charakter.

VV predstavuje v rámci obsahu vyučovania jedinečnú možnosť tematizovať **základné antropologické koncepty:**

- a) koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- b) kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polaritty...),
- c) kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, drsnosť, jemnosť ...),
- d) kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý ...; kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta),
- e) kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Témy ponímame z hľadiska:

- a) osobnosti a veku žiaka,
- b) edukačných cieľov,
- c) kultúrno-spoločenskej reality.

Žiak spracováva (mentálne i formálne) symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta.

Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém, VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia. To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety, v ktorých prevažuje cieľ kognitívny.

3. **v reflexii diel** výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa;

V nižšom sekundárnom vzdelávaní sa zvyšuje dôraz na poznávanie a veku primeraný rozbor diel vizuálnej kultúry - jednak kľúčových diel reprezentujúcich historické epochy a kultúry, jednak diel reprezentujúcich súčasné tendencie vizuálnych umení.

2. Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií - jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im, a tak zvyšovať uvedomenosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry.

Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickému selekcii.

Senzomotorické ciele

Vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus. Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom VV rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry - vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti - rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností - to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifík spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy.

Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi. V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania to predstavuje vedomé hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými i humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia.

3. Obsah vyučovania

Obsah vyučovania VYV tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať - podľa potreby preradovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy naplňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne - označené ako a), b). V metodickej prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľa. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej úlohy.

Edukačné témy zoradené do metodických radov

		6. ročník	
metodické rady	edukačné témy / výtvarné problémy		
1. výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného		6.1. mierka a proporčné vzťahy, operácie	
2. možnosti zobrazovania videného		6.2. kreslenie figúry podľa skutočnosti a spamäti	
3. podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy,		6.3. kinetické /svetelné umenie	
		6.4. op-art	
4. podnety výtvarného umenia		6.5. stredoveké a gotické umenie	

5. podnety fotografie		6.6. inscenovaná fotografia /kresba svetlom, zmeny osvetlenia – vplyv na plasticitu	
6. podnety filmu a videa		6.7. vzťah obrazu a zvuku vo filme hudba, hlas a slovo, strih	

<p>7. podnety architektúry</p>		<p>6.8. urbanizmus /plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina</p>	
<p>8. podnety dizajnu</p>		<p>6.9. odevný dizajn /časť odevu, doplňok</p>	
<p>9. podnety tradičných</p>		<p>6.10. podnety košíkárstva, pletanie</p>	
<p>10. elektronické médiá</p>		<p>6.11. spracovanie a montáž obrazu /vrstvy, filtre, transformácie, farebné variácie /písmo a obraz /alt.: simulovanie vrstiev a filtrov prostredníctvom mechanických a výtvarných prostriedkov</p>	

- vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy);

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania sa naučil:

zručnosti a spôsobilosti

- formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia - záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry),
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu,
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,
- vytvoríť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu,
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať - prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť,
- vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov.

- technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru - balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie,
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

mentálne spôsobilosti

- rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií) rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazíť) alebo hľadiska (dôležité - nepodstatné, zaujímavé - nezaujímavé),

- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti,
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr - uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...,
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

postoje

- hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** - žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda **autentické riešenie** a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
 - otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
 - v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
 - náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém -inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
 - tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
 - aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt - jeho poznávanie a pretváranie.
- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ich so svojím štýlom,
 - hľadať vlastné cesty sebvýjadrenie; budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu),
 - spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov.

Poznámky

. Pri niektorých edukačných témach je možné združiť vyučovanie výtvarnej výchovy do spoločných projektov s inými predmetmi.

. V rámci tematického učebného plánu môže učiteľ edukačné témy zaraďovať do vyučovania v poradí ako a časovom rozpätí podľa vlastného uváženia. Predmet VYV je klasifikovaný na vysvedčení známkam

Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu predmetu výtvarná výchova na základnej škole

V rámci novej koncepcii vyučovania **výtvarnej výchovy** na ZŠ, **zavádzame spôsob hodnotenia a klasifikácie žiaka známkami.**

V súvislostiach civilizácie, v ktorej žijeme, hrá hodnotenie dôležitú úlohu. Predstavuje spätnú väzbu prostredia, ktorá symbolizuje jeho názor na kvalitu a význam hodnoteného faktu. Týmto aktom zároveň zaraďuje hodnotený fakt medzi veličiny, ktoré stojí za to hodnotiť, ktoré sú pre dané prostredie (spoločnosť) hodnotou.

Myšlienka nehodnotiť výchovy vychádzala - podľa nášho názoru - z mylnej predstavy, ktorá redukovala hodnotenie na kvantitatívne meranie výkonu. To, samozrejme, nie je možné uplatniť na etické postoje, oblasť názorov o svete, tvorivosť ani estetické posudzovanie. Oblasť prežívania, interpretácie sveta a umeleckého vyjadrovania predstavuje hodnoty, ktoré sú v takej miere viazané na individuálne vlastnosti a podmienky jednotlivca, že možnosť ich kvantifikácie a objektivizácie je obmedzená. Napriek tomu, citlivé rozlíšenie, pomenovanie a uznanie týchto hodnôt je pre ich nositeľa a jeho osobnostný vývoj veľmi dôležité. Proces hodnotenia je podstatnou súčasťou výchovy aj vzdelávania.

Nehodnotenie predmetu, resp. uvedenie vo vysvedčení slovom **absolvoval**, znamená vzdať sa dôležitého výchovného aspektu vzdelávania. Nehodnotenie predmetu môže tiež znamenať v očiach žiaka i verejnosti, že ide o predmet, v ktorom nedochádza k budovaniu zásadných osobnostných hodnôt, predmet doplnkový, ktorý len dopĺňa dôležité formačné predmety.

Hodnotenie každého predmetu je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos predmetu k vzdelanostnému rastu a osobnostnej formácii žiaka.

Špecifikom výchovy prostredníctvom výtvarných činností a výtvarného vyjadrovania je, že sa v rámci jej procesu očakáva **vlastný prístup žiaka** k aplikácii techník, nástrojových a koordinačných zručností, ale najmä v oblasti vytvárania svojich **osobných symbolických reprezentácií skutočnosti** (obrazov, objektov, priestorových riešení, akčných a procesuálnych vyjadrení svojej fantázie, predstáv a reality vonkajšieho sveta). Výtvarná výchova na ZŠ je predmet, ktorý sa nenapĺňa realizáciou požadovaného programu (edukačnej úlohy), ale v ktorých je tento program len východiskom k **samostatnému (tvorivému) výtvarnému vyjadrovaniu sa žiaka**. Ináč by nespĺňali svoje ťažiskové poslanie: **formova mentálne štruktúry žiaka v smere aktívnej otvorenosti voči interpretáciám a vyjadrovaniu sveta a seba, orientova žiaka k tvorivému prístupu** - či v rámci sebavyjadrovania, alebo riešenia zadaných úloh.

Hodnotenie má v prvom rade funkciu **pozitívne motivova žiaka a usmerni jeho osobnostný vývoj**. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície a vkus. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov.

Až v druhom rade je teda hodnotenie **porovnaním v rámci skupiny žiakov** (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri **zohľadnení osobitosti každého žiaka** poskytuje obraz o rozvrstvení škály kvality prístupu, výkonu, poznania, schopnosti zaujať stanovisko a výsledku činnosti v porovnaní medzi jednotlivými žiakmi. **Nehodnotíme teda len** (alebo v prvom rade) **výsledok činnosti** (vytvorený artefakt), **ale celý proces a prístup žiaka** v rámci tohto procesu.

Forma hodnotenia

Ďažiskovou formou hodnotenia je **osobný rozhovor so žiakom**, v ktorom učiteľ žiakovi

poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú **spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti** (viď kritériá hodnotenia). Vo **vzájomnej komunikácii** má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so **sebahodnotením žiaka**.

Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj **škálovanie formou známok**, porovnateľné so známkovaním, aké sa používa v iných predmetoch vyučovaných na škole. Školy najmä v prvom ročníku primárneho vzdelávania používajú rôzne formy hodnotenia. Odporúčame hodnotenie výtvarnej výchovy na ZŠ primerane zosúladiť so spôsobom hodnotenia ostatných predmetov.

Hodnotíme **škálou od 1 do 5**. **Nie je nutné známkovať každú prácu** a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytli žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji. Odporúčame však, aby žiak bol hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov.

Kritériá hodnotenia

Učiteľ má brať **ohľad na to**, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh iniciovaných učiteľom. Preto sa pri hodnotení musí **vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií**, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Predložené kritériá sú orientačné,

učiteľovi poskytujú štruktúru analýzy jednotlivých hľadísk uplatniteľných na činnosť žiaka v rámci výtvarnej výchovy. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale učiteľ zvažuje všetky nižšie vymenované kritériá.

Výsledok výtvarnej činnosti je síce dôležitý, u žiaka naň vzniká obyčajne citová väzba,

spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, čo ho následne motivuje pre ďalšiu výtvarnú prácu a udržiava jeho záujem o seba vyjadrovanie. Je teda potrebné, aby učiteľ k nemu zaujímal stanovisko. Okrem neho treba hodnotiť, a niekedy aj uprednostniť, proces výtvarných činností, pretože práve v rámci tohto procesu dochádza k formácii osobnosti žiaka a získavaniu kompetencií - k napĺňaniu cieľov výtvarnej výchovy.

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami a je

potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- **prístup** k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- **otvorenosť** voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- **cieľavedomosť** riešení,
- **záujem** o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- **schopnosť** spolupracovať,
- **schopnosť** zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- **technické zručnosti** (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- **formálne zručnosti** (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **vnímania a prežívania**,
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **predstavivosti a fantázie**,
- **mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia** (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- **znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- **pochoopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- **znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Orientačný opis naplnenia kritérií vo vzťahu ku škále hodnotenia **výtvarnej výchovy**

stupeň hodnoteni	opis kritérií	poznámka
výborný	<p>Žiak spĺňa kritériá (a - d) na vynikajúcej úrovni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu, • žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry, • žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni, • žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti - na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií, • žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky, 	proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych daností žiaka
chválitebný	Žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.	
dobrý	Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.	
dostatočný	Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.	
Nedostatočný	Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.	neodporúčam e používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka; v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr.zámerné negovanie vyučovacieho procesu)

Poznámky

- učiteľ by sa mal vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, nakoľko výtvarný prejav, ako aj vyjadrovacia úroveň žiakov v jednotlivých ročníkoch ZŠ majú veľmi širokú škálu, mnohokrát sú tu rozdiely vo vyjadrovacích schopnostiach v rozmedzí 2 - 3 ročníkov - ale to nemusí znamenať nižšiu tvorivosť a výtvarnú kvalitu práce žiaka,

- je potrebné, aby učiteľ primerane hodnotil výtvarné prejavy detí zo sociálne zaostalejšieho prostredia, ako aj integrovaných detí s dyslexiou, dyskalkúliou a pod.

Telesná a športová výchova

66 hodín ročne, 2 hod. týždenne

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

PREHLAD TEMATICKÝCH CELKOV

Ročník		5.		6..	
A.	Základné tematické celky	CH	D	CH	D
	1. Poznatky z telesnej výchovy a športu	priebežne		priebežne	
	2. Všeobecná gymnastika	priebežne		priebežne	
	3. Atletika	16	16	16	16
	4. Základy gymnastických športov	16	16	16	16
	5. Športové hry	16	16	18	18
	6. Testovanie	6	6	6	6
	7. Cvičenie v prírode	4	4	4	4
B.	Povinne výberové tematické celky				
	1. Korčuľovanie	8	8	6	6
SPOLU		66	66	66	66

Obsah tematických celkov

Ročník:-6		UČIVO
1.	2.	
Z	Z	<p>1. Poznatky z telesnej výchovy a športu</p> <p>Všeobecné poznatky:</p> <ul style="list-style-type: none"> -drobné organizačné formy telesnej výchovy, -význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, -pravidlá správnej životosprávy, -posúdenie a diagnostikovanie pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja -základné olympijské idey a ich posolstvo pre život, -prvá pomoc pri úraze v rôznom prostredí, - dodržiavanie bezpečnostných a hygienických požiadaviek pri vykonávaní - pohybovej činnosti, - pravidlá pri vykonávaní pohybových činností, -odborná terminológia osvojených pohybových činností. <p>Špecifické poznatky:</p> <ul style="list-style-type: none"> -odborná terminológia vo všetkých TC, -technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností, - pravidlá súťaženía v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.
Z	Z	

2. Všeobecná gymnastika

Vedomosti:- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,- základné názvoslovie telesných cvičení, pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), - zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti:

Zručnosti a schopnosti:

č - posilňovacie cvičenie paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva s jednorazovým, niekoľkonásobným opakovaním

□

Z		Z	<p style="text-align: center;">č č</p> <p>- odstraňovanie a korigovanie telesných a pohybových nedostatkov spôsobených jednostrannou sedavou činnosťou,</p> <p>- cvičenia kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov, pasívne – sed roznožmo, predklon; ľah vznesmo; pohyby ťahom – v ľahu prednožiť skrčmo</p> <p>P/L nohu, chytiť za predkolenie a ťahať k trupu</p> <p>– aktívne švihanie nohy v ľahu, stojí do prednoženia, unoženia, zanoženia,</p> <p>- cvičenia posilňovacie zamerané lokálne na problematické časti tela.</p>
1. Z Z Z Z Z Z		2. Z Z Z Z R Z	<p>3. Atletika</p> <p>Pohybové činnosti, zručnosti a schopnosti:</p> <p>- základy racionálnej techniky pohybových činností, technika behu (atletická abeceda,- nízky a polovysoký štart, - švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový beh, - skok do diaľky skrčmo -skok do výšky, - hod loptičkou - vrh guľou, rozvoj kondičných a koordinačných schopností, -základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží, - využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.</p> <p>Kontrola:</p> <p>- beh na 60 m</p> <p>- beh na 600 m</p> <p>- beh na 800 m</p> <p>- skok do diaľky</p> <p>- skok do výšky</p>
Z Z Z R Z		Z Z Z Z	<p>4. Športová gymnastika</p> <p>Pohybové činnosti, zručnosti a schopnosti:</p> <p>Prostné, akrobacia: - ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením, - kotúle vpred, -kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej,výslednej polohe -kotúl'ové väzby, - stojka na rukách s rôznou polohou nôh s dopomocou - podpor stojmo prehnute vzad. - skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne</p> <p>Hrazda po ramená :</p> <p>- vis vznesmo, vis vznesmo jazdmo, vzpor jazdmo</p> <p>- výmyk, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.</p>

Z		Z	<p>Preskok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skrčka, roznožka
Z		Z	<p>Nízka kladina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chôdza vpred ,vzad ,bokom ,poskok striedavo skrížný ,obrat o 180 stupňov ,váha predklonmo ,zoskok odrazom skrčmo prípäťmo <p>Kontrola:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostava gymnastického cvičenia v prostných s kotúľom vpred a vzad - roznožka a skrčka cez kozu na šírku <p>zo zhybu stojmo nadhmatom – prešvih skrčmo do visu vnesmo vzadu,</p>
Z		Z	<ul style="list-style-type: none"> - výmyk jednoož - zostava na dve dĺžky náradia
K		K	
K		K	

			<p>5. Športové hry – hádzaná</p> <p>Pohybové činnosti, zručnosti a schopnosti</p> <p>Herné činnosti jednotlivca:</p>
Z	Z		- základné postavenie hráča , pohyb hráča bez lopty, spracovanie lopty,
Z	Z		- dribling
Z	Z		- zaujatie obranného postavenia, bránenie hráča bez lopty, s loptou,
Z	Z		osobne, priestorovo,
Z	Z		- prihrávky od pleca, zhora, s veľkým náprahom,
Z	Z		- streľba zhora z miesta,
			<p>Športové hry – futbal</p> <p>Pohybové činnosti, zručnosti a schopnosti</p> <p>Herné činnosti jednotlivca:</p>
Z	Z		- prihrávka, tlmenie lopty
			- dribling
			- streľba
Z	Z		- obsadzovanie hráča bez lopty, s loptou
			<p>Športové hry – basketbal</p> <p>Pohybové činnosti, zručnosti a schopnosti</p>
Z	Z		Herné činnosti jednotlivca:
Z	Z		- prihrávka jednou rukou od pleca
			- dribling na mieste, v pohybe
			- streľba zhora z miesta
			<p>Športové hry – volejbal</p> <p>Pohybové činnosti, zručnosti a schopnosti</p> <p>Herné činnosti jednotlivca: -odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba,- spodné podanie,- prihrávka na nahrávača pri sieti, - nahrávka nad seba</p>

Kontrola a hodnotenie:

Kontrola v jednotlivých TC prebieha formou výkonnostných testov, resp. ukážok pohybových zručností.

Hodnotenie predmetu je známkou stupnice 1 – 5.

Pri hodnotení žiakov sa prihliada k individuálnym schopnostiam a možnostiam jednotlivca, tiež k aktivite a pasivite žiakov na hodinách.

Učebné zdroje + metodické pokyny

Stanovené ciele sa dosiahnú rozvíjaním klúčových kompetencií žiakov :

- **v oblasti komunikačných schopností :**
 - **vecne a správne sa vyjadrovať verbálne, písomne, graficky**
 - **vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje**
 - **vyhľadávať, triediť, spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov**
 - **zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti, zručnosti**
 - **vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt**

- **v oblasti sociálnych kompetencií :**
 - **vyjadriť svoje názory, postoje, skúsenosti**
 - **pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať**
 - **prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti**

- **v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:**
 - **využívať tvorivosť a nápaditosť**
 - **samostatne tvoriť závery na základe zistení**
 - **navrhovať rôzne riešenia problémov, úloh**

- **v oblasti získavania, osvojovania si a rozvíjania manuálnych zručností :**
 - **získať zručnosť vyhľadávať materiál, spracovávať informácie z rôznych zdrojov , vrátane Internetu**

- **v oblasti mravného a citového rozvoja osobnosti žiaka :**
 - **vedieť sa zapojiť do kolektívu ako jeho člen ale aj ako vodca**
 - **vedieť potláčať prejavy sebeckva, schopnosť tlmiť citové výbuchy, ovládať sa**
 - **vedieť podriaďiť sa určitým pravidlám**
 - **učiť sa správne hodnotiť vlastné správanie i správanie druhých osôb**

- vytvárať pocit zdravého, primeraného sebavedomia
- pestovať v žiakoch lásku ku knihe
- pestovať kladný vzťah k práci
- viesť žiaka k správne mu vzťahu k rastlinám, zvieratám, životnému prostrediu
- pestovať u žiaka lásku k rodičom, starým rodičom, súrodencom, mestu v ktorom žije
- vychovávať u dieťaťa snahu po poznávaní okolia bydliska, prírodných aj ďalších krás a pozoruhodností
- získavanie spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa , získanie základnej úrovne motivovanosti k celoživotnému učeniu sa

Vyučovacie metódy , formy :

V predmete budú aplikované prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie sa, na proces hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení. Metódy podporujúce socioemočnú klímu triedy, radosť z poznávania umožnia napredovanie i žiakom so ŠVVP .

- metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť/ motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia
- otázky stimulujúce diskusiu, vzbudzujúce záujem žiakov o skúmanie a pátranie
- brainstorming + rolové hry
- stromové diagramy
- porovnávanie primárnych prameňov
- písomný a ústny prejav, prezentácia
- skupinová práca
- samostatná práca
- dramatizácia

Hodnotenie predmetu :

Predmet bude klasifikovaný troma stupňami : výborný, chválitebný, dobrý .Pri hodnotení bude učiteľ pristupovať k žiakom diferencovane podľa aktivity žiaka pri zapájaní sa do úloh, podľa schopnosti vyjadriť samostatný názor, originality myšlienok, samostatných prác a odvahy samostatne vystupovať.

Podporou rozvíjania schopnosti sebahodnotenia žiaka sa vytvorí lepšia možnosť hodnotenia žiakov komplexne a umožní viac sa zamerať na individuálne rozvíjanie osobnostného potenciálu žiakov.

Zdroje :

- učiteľ umožní žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom / Historická revue, Historický časopis, encyklopédie, články z novín, časopisov, grafy,..../
- informuje žiakov o tom, kde relevantné informácie môže žiak vyhľadať - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z textov verbálnych, grafických i kombinovaných

OBSAH:

Ciele MPV	Okruh	Téma	Metódy	
G	Hlavné mesto SR	Premeny BA v posledných rokoch	vlastné pozorovania otázky stimulujúce diskusiu	
Ov	povedomia, lásky k mestu	Stará Bratislava	skupinová práca s písomnými prameňmi	D
SJL	orientácia na mape	Významné budovy	slovná a fotograf. prezentácia	
G	dominanty mesta	Ulice a ich názvy po významných osob.		
G		Hráme sa na turistických sprievodcov	brainstorming	
	Príroda okolo nás	Operence Bratislavy	vlastné pozorovania	Pr
	posilnenie zodpovednosti za región	Chránené územia	otázky stimulujúce diskusiu	G

	Národné parky		
vedieť,čo je predmetom ochrany	Unikátne zvieratá a rastliny TANAPU		
SJL	Sme ochranári	dramatizácia	
projekt- návrh Vv		prezentácia výtvarného	
plagátu,obalu	Deň Zeme	spracovania	
Ev	Staráme sa o domáce Zvieratká	skupinová práca	
	Reklama všade okolo	Druhy	
SJL	nás	reklamných komunikátorov	skupinová práca
vedieť rozpoznávať dobré / zlé	Moje skúsenosti s reklamou	motivačný rozhovor	
rozvoj estet. cítenia			
Ov	Reklama a jej vplyv na spotrebiteľské správanie detí	motivačný problém	
rozvoj tvorivosti Ev			
prezentácia Vv projektu	Tvorba reklamného plagátu		
	Život človeka		

rozvoj SJL estetického čítania	s médiami	Môj hrdina z obrazovky	otázky stimulujúce diskusiu
vedieť argumentovať		Hráme sa na filmových kritikov	dramatizáci
rozpoznávať Ev dobré/zlé		Môj obľúbený program, relácia	riadený rozhovor
rozvoj čitateľskej gramotnosti		Detské, mládežnícke časopisy	individuálna prezentácia
	G Naša neuveriteľná planéta	Monumentálne stavby	skupinová práca
tvorba projektov		Vodný svet	porovnávanie prameňov D
poznávať SJL prírodné divy sveta		Legendárne ríše	individuálna prezentácia
práca s mapou		Horstvá	
úcta ku kultúrnemu a			

prírodnému dedičstvu				
Poznávať hodnoty D Slovenska úcta ku kultúr.dedič. formovanie národného povedomia G	Krásy Slovenska	Naše kostoly v UNESCO Hráme sa na turistických sprievodcov Slovenské turistické atrakcie	porovnávanie primárnych prameňov dramatizácia rolové hry vlastné pozorovania	G D
orientácia na G mape prezentácie projektov		Slovenské jaskyne	porovnávanie primárnych prameňov	
D	Človek a technika	Významní slovenskí vynálezci	brainstorming	
vedieť argu- mentovať,roz- Ov poznávať dobré/zlé		Doprava v Bratislave	diskusia stromový diagram	
rozvoj estetického cítienia		Móda kedysi a dnes		

projekt - Vv	Bývanie, odievanie, doprava	prezentácia
rozvoj kreativity Ev	v budúcnosti	

Výsledok vzdelávania :

Žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, využívať nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy.

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cielavedomý proces hudobného rozvoja jedinca. pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka. Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

V intenciách tvorivo - humánnej výchovy a vzdelávania je **hlavným zámerom hudobnej výchovy** *optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.*

Prispieva k priblíženiu sa k dosiahnutiu **ideálu človeka** tak, ako je definovaný v koncepcii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

Ciele predmetu

Cieľom vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Kognitívne ciele získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou.

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítenia a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus,)
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybovo) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností.

Kompetencie

- Jedným z prioritných zámerov nových vzdelávacích programov je, aby sa výchova a vzdelávanie realizovalo na základe harmonizovaných učebných osnov vyučovacích predmetov. Veľmi dôležité a potrebné je dosiahnuť, aby dobre vedená hudobná výchova participovala na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávani

Hudba minulosti a súčasnosť . Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov.

Odporúčané organizačné formy a metódy

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol;
- špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

• Vokálne činnosti

Obsahom vokálnych činností na nižšom sekundárnom stupni základnej školy je upevňovanie a rozširovanie vedomostí a zručností v práci s hlasom v nadväznosti na predchádzajúce ročníky, v kultivácii speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov.

- rozširovanie hlasového rozsahu, hlasová hygiena (zvládnutie mutácie), správne spevácke návyky, artikulácia, spievanie jednohlasných a viachlasných piesní,
- intonácia durových a molových motívov, melodických obmien,
- elementárne vokálne tvorenie: melodická otázka - odpoveď, melodizácia textu, mien, predvetie - závetie, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- sluchové rozlišovanie durových a molových súzvukov a melódií,
- hudobné metrum, rytmus - spev v 2/4, 3/4, 4/4 takte, 2+3 a pod, - orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie, určovanie metra, tempa, dynamiky.

č

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné, prípadne trojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,
- orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,
- dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých,
- pozná slovenské folklórne oblasti a ich typické piesne, tance, kroje, slovenské zvyko-slovie, spoločenské funkcie piesní.

Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie, tvorba sprievodu pre hudobno-dramatické prejavy.

- hra na hudobných nástrojoch, nástrojová reprodukcia rôznych melódií (motívov, tém, piesní, jednoduchých skladieb), improvizácia pri vyjadrovaní pocitov, nálad a javov aj v hudobno-dramatických prejavoch,
- hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch, prípadne keyboardu, počítača,

- pochopenie farby a možnosti detských hudobných nástrojov.

Č

- žiak reprodukuje na základe svojich individuálnych schopností a zručností rôzne motívy, témy i časti skladieb,
- vytváranie inštrumentálnych sprievodov k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

• Percepčné činnosti

Obsahom percepčných činností je aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, dokáže zadeliť dielo do obdobia, hudbu analyzovať a charakterizovať.

- žiak rozpoznáva niektoré tance rôznych štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché pohybové stvárnenie hudby.

- orientácia v hudobnom priestore a elementárna analýza hudobnej skladby prostredníctvom dominujúcich hudobno-vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti, kultúrnym tradíciám a zvykom,
- hudobné dielo a jeho autor,
- sluchové rozlišovanie jednotlivých hudobných žánrov na základe ich charakteristických znakov,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom, recitovaným slovom a pod.,
- verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvanej hudby.

Č

- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska slohového obdobia a žánru, postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,
- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, *predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami,*
- verbalizuje hudobný zážitok, svoj názor, pri vzájomnej konfrontácii stanovísk vedie dialóg, dokáže hodnotiť a porovnávať počúvané skladby,
- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela

• Hudobno-dramatické činnosti

Obsahom hudobno-dramatických činností na druhom stupni ZŠ je využitie všetkých činností, zručností a vedomostí na budovaní a predvedení dramatického príbehu. Zapojené sú aj získané skúsenosti a vedomosti z ostatných esteticko-výchovných predmetov: výtvarná výchova, literárna výchova - dramatizácia, etická, tanečná zložka pohybovej výchovy.

č

- integrácia a komplexné využitie vokálnych, hudobno-pohybových, inštrumentálnych, percepčných činností spojených v dramatickom príbehu (hudobnej rozprávky, hudobného príbehu, hudobného divadla, hudobnej dielne a pod.) v javiskovom predvedení.
- žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

- Postoje

Žiak spoznávaním hudby rôzneho typu, žánru a obdobia (národnú, regionálnu, iných národov, vo všetkých žánrových, štýlových a funkčných podobách, z hľadiska spoločenského, historického), rešpektuje špecifiká, váži si kultúru svojho národa a iných národov. V rámci medzipredmetových vzťahov dokáže vyjadriť a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych slohových období, hudby súčasnosti, tanečnej, populárnej, džezovej, ako aj na iné formy tvorivých prejavov, napr. na literatúru, výtvarné umenie.

Žiak prostredníctvom dobre usmerňovanej výchovy hudbou a k hudbe pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou formou trávenia voľného času.. Podporovanie samovzdelávania a sebahodnotenia.

- . Motivácia na hľadanie - vzbudenie zvedavosti, záujmu, byť lepším (podnecovaním záujmu žiakov o kvalitnú hudbu a o ich tvorcov a interpretov: poukázať na obdivuhodnosť konania niektorých skladateľov a interpretov.
- . Osvojiť si správanie sa na koncertoch a slávnostných podujatiach.
- . Prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí pestovať kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojiť si pozitívne etnické postoje.

Hodnotenie

Predmet HUV sa bude klasifikovať na vysvedčení známkami.

Hudobná výchova v 6. ročníku ZŠ

Ciele

Získať poznatky a vedomosti v procese komunikácie hudbou v rôznych slohových obdobiach. Nadobudnúť schopnosť prijať, hodnotiť a vážiť si hudbu svojho a iných národov. Integrácia poznatkov z iných predmetov s cieľom Získať ucelenú predstavu o kultúre iných národov.

Orientácia v grafickom zázname piesní, rytmickom sprievode.

Vedieť rozlíšiť charakteristické črty niektorých národných piesní.

:

Na základe vnímania a prežívania, precítenia a pochopenia hudobných skladieb vedieť vyjadriť svoje estetické zážitky, verbálne i neverbálne - slovne, výtvarne i pohybom.

Získať schopnosť spolupracovať, plánovať a realizovať spoločnú aj vlastnú prácu.

Chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach, vedieť oceniť silu umenia ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života.

Psychomotorické ciele:

Na primeranej úrovni žiaci dokážu využiť nadobudnuté zručnosti a vedomosti a realizovať

svoje hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové).

Obsah

Tematické celky

1. **č f** Od praveku po romantizmus, jednotlivé slohové obdobia v európskom a slovenskom hudobnom umení (**cca 20 hod.**).

Vývoj hudby a jej spoločenské pozadie od praveku po romantizmus. Význam a typické skladby najvýznamnejších predstaviteľov renesancie, baroka, klasicizmu, romantizmu (+ priekopníci realizmu v slovenskej hudbe), impresionizmu vo svete a u nás. Podľa sluchu vystihnúť niektoré charakteristické znaky slohových období.

2. **(cca 13 hod).**

Hudba minulosti a súčasnos

Pravek a letmý pohľad na starovek - Človek + zvuky prírody, praelement hudby - rytmus, napodobňovanie primitívnych hudobných prejavov (učebnica 7. roč./s. 6 - 7, 1 hodina). Letmý pohľad na stredovek - kresťanská hudobná kultúra, svetská hudba, duchovná pieseň

- 1 hod., (učebnica 7. roč. s. 8 - 10).

Hudobná renesancia - madrigal, hudba na hradoch, zámkoch + pavana z učebnice 9. roč., s.17 - 18; učebnica 7. roč. s. 11 - 13), móda, tanec, zvyky, architektúra, výtvarné, literárne umenie... 1 hod. Integrácia hudby s inými druhmi umenia.

Hudobný barok

- Výber ilustrácií k počúvanej hudbe, napr.: A. Vivaldi - P. Brueghel.
- Vyvodenie charakteristických znakov slohových období.
- Porovnať originálne diela s ich moderným spracovaním.
- Spoločenská funkcia hudby.
- Verbalizácia hudobných zážitkov. Využívanie učebníc 7. roč./, 8. roč./s. 10 - 51, odporúčame menej rozsiahle diela.
- Úpravy piesne Dobrú noc B. Felixa.

Napríklad (výber nie je povinný, zohľadňujú sa podmienky v triede):

- J. P. Lully: Keď mesiačik svieti,
- J. S. Bach: Toccata a fúga d mol, Menuet,
- G. F. Händel: Aleluja z oratória Mesiáš,
- A. Vivaldi: Štyri ročné obdobia (výber Jar, Zima), výber z piesní,
- H. Purcell: Pastier, pastier z opery Kráľ Arthur,
- J. S. Bach: Dir schenk'ich mich eigen,
- G. F. Händel: Ária Rinalda z rovnomennej opery,
- 2 ukážky z tabulatúr slovenského baroka,
- 2 ukážky súčasných úprav diel J. S. Bacha (napr. Bobby Mc Ferrin Ave Maria, Stivín, P. Breiner, M. Varga: Hommage á J. S. Bach a pod.),
- časť hudobno-tvorivej hry Harlekýn Bela Felixa (uč. 8. roč./68 - 71),
- hudobno-tvorivá hra J. Hatríka Bájky o levovi (sú tam použité ľudové nápevy a motívy hudobných pamiatok z 17. - 18. storočia z územia Slovenska).

(Ďalšou možnosťou je výber z učebnice pre 7. ročník, s. 14 - 23.)

- Hudba v klasicizme: J. Haydn: *Andante zo Symfónie G dur* S úderom na tympan + poznatky (uč. 7. r./26 - 27),

- W.A. Mozart: *Túžba po jari, Malá nočná hudba* + poznatky (7./28 - 30)

ukážky z oper,

- L. v. Beethoven: *9. symfónia d mol, Óda na radosť* - Hymna EÚ,
Ukážky z klavírných sonát a koncertov (7/31 - 33).

- Predstavitelia klasicizmu na území Slovenska.

- *Opakovanie alebo Zahrajme sa na skladateľov* (7/35 - 39).

- *Hudba v romantizme: Romantizmus a novoromantizmus v európskej hudbe: malé a veľké formy* (Schubert: *Kráľ duchov*, krátke skladby Schumanna, Dvořáka, ukážky z oper, programová hudba (8. roč./ 8 - 22), Smetana: *Vltava* (6. roč./s. 30 - 31).

Slovenská hudba: J. L. Bella, V. Figuš - Bystrý, M. Schneider -Trnavský (výber z učebnice pre 8. roč./ 41 - 46).

- *Od romantizmu k hudbe 20. storočia: Debussy, Ravel, Mocná hŕstka* - výber
(8. r./36 - 39).

- *Opakovanie a súvislosti: Podobná myšlienka, iné hudobné vyjadrenie: V. Godár:*

Magnificat pre ženský hlas, zbor, sláčikový orchester a harfu, J. Hatrík: *Carpediem*

(z cyklu *Ludibria*), E. Suchoň: *Symfonická fantázia na tému B-A-C-H*, J. Cikker: *Óda na radosť*.

Typická pieseň a hudobná skladba vybraných národov. (Výber: 7. roč./ s. od 40 + odporúčame k vybraným piesňam pridať známu skladbu daného národa podľa ponuky učebníc Hv, s dôrazom na spevácke, inštrumentálne a pohybové prejavy.

č

č

- Prijímať, analyzovať, hodnotiť, porovnávať hudobné diela a hudobné prejavy a prepájať získané poznatky s poznatkami iných vyučovacích predmetov (dejepis, etická výchova, výtvarná, literárna, zemepis, cudzie jazyky),
- Vnímať a rozoznávať umelecké hodnoty rôznych kultúr
- Poznať na základe počúvania hudby minimálne 6 hudobných diel a ich autorov
- Rozvíjať vlastnú hudobnosť v skupinových hudobných činnostiach a aktivitách, využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii 1 hudobno-dramatického príbehu.
- Zaspievať čisto, kultivovane najmenej 5 ľudových, umelých piesní iných národov a 8 regionálnych slovenských ľudových piesní.
- Vedieť sprevádzať, vytvoriť hudobný sprievod k piesňam na rytmických a melodických nástrojoch Orffovho inštrumentára.

Predmet: Anglický jazyk

Charakteristika

Anglický jazyk prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským a štátnym jazykom. Anglický jazyk poskytuje živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci EÚ. Osvojenie si anglického jazyka pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce. Anglický jazyk umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Učenie sa anglického jazyka podporuje

otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v anglickom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci EÚ, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú žiakovi chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako vzdelávania pre život umožňuje žiakovi žiť podľa vlastných predstáv a vlastnej aktivity.

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzom jazyku vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Vzdelávanie v prvom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2.

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií a vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery žiaka
- k osvojeniu si vedomostí a kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote
- k ich príprave, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie všetkých žiakov
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa, ako významnému zjednocujúcemu činiteľovi národného spoločenstva a ako dôležitého prostriedku celoživotného vzdelávania
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu si informácií, k vyjadrovaniu vlastných názorov a postojov.

Výkonový štandard

Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je definovaný v rámci ŠVP pre cudzie jazyky – úroveň A1. Hodinová kapacita: 3 hodiny týždenne.

Obsahový štandard

1. Časovanie slovesa to be, to have got, to have to prítomnom, minulom a budúcim čase

2. Jednoduchý a príslovečný prítomný čas. Tvorenie otázok, 3.osoby singuláru, Wh-otázok, plurálu

3. Radové číslovky

4. Prídavné mená. Pravidelný/Nepravidelný plurál, 2. a 3. stupeň príd. mien, Nepravidelné stupňovanie, Stupňovanie pomocou **more** a **most**, pomocou prirovnania **than, as-as**, Prídavné mená a príslovky

5. Zámená. Predmetové zámená, Ukazovacie zámená v singulári a pluráli, Kvantitatívne zámená, Neurčité zámená. Použitie **some/any** v kladnej a zápornej oznamovacej vete

6. Minulý čas. Jednoduchý minulý čas. Tvorenie otázky a záporu slovesa **to be**, Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloviess, Tvorenie otázok a záporu plnovýznamových sloviess, Pomocné sloveso **did**,

7. Podstatné mená. Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená.

8. vyjadrenie budúcnosti pomocou **going to**.

9. Členy. Používanie určitého a neurčitého člena

10. Rozkazovací spôsob. Sloveso **let**

11. Príslovky. Frekvenčné príslovky, Tvorenie prísloviess z príd. mien, Nepravidelné tvorenie prísloviess

Komunikačné zručnosti

1. Počúvanie. 2. Čítanie. 3. Dialógy. 4. Samostatný ústny prejav. 5. Písanie.

- Žiak vie nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, vypočuť si a podať informácie, vybrať si z ponúkaných možností

- Vyjadriť svoj názor, vôľu, schopnosť, očakávania a reagovať na ne, vnímať a prejavovať svoje city

- Predstaviť svoje záľuby a vkus

- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti

-Reagovať na nesplnenie pravidiel/povinností, na príbeh alebo udalosť, na udalosť v budúcnosti, pri prvom kontakte, na ponuku

- Korešpondovať, Telefónovať, Komunikovať

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť, Krajiny, mestá a miesta, Základné druhy oblečenia/Móda, Ľudské telo, Voľný čas a záľuby, Škola a jej zariadenie, Stravovanie, Obchod a služby, Človek a príroda, Zvieratá, Starostlivosť o zdravie, Môj dom/byt, Doprava a cestovanie

Metódy a formy práce

Poskytnutie podnetov pre aktivitu žiakov:

- skupinové projektové, diferencované vyučovanie, využívanie počítačovej učebne a interaktívnej tabule, návšteva podujatí v anglickom jazyku
- zážitkové, kognitívne a skúsenostné metódy, dialóg, diskusia, dramatizácia textu, informačno-receptívne metódy, improvizácia

Učebné zdroje

Učebnica AJ, pracovný zošit, interaktívna tabuľa, jazykové testy, obrázkové, výkladové slovníky, materiálno-technické a didaktické pomôcky

Hodnotenie predmetu: Predmet anglický je v 6. ročníku hodnotený známkami.

ČASOVO – TEMATICKÝ PLÁN Z AJ

Predmet: Cudzí jazyk – Anglický jazyk

Úroveň A1.2

Ročník: VI.

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

Učebnicové zdroje: 1. Project

2. Európske jazykové portfólio pre 11 – 15 ročných

Internetové zdroje: www.statpedu.sk, www.oxford.sk

Postupnosť komunikačných zručností:

Receptívne: 1. počúvanie 2. čítanie

Produktívne:

3. dialógy

4. samostatný ústny prejav

5. písanie

Logická nadväznosť medzi jednotlivými spôsobilosťami:

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

2. Vypočuť si a podať informácie

3. Vybrať si z ponúkaných možností

4. Vyjadriť svoj názor
5. Vyjadriť svoju vôľu
6. Vyjadriť svoju schopnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
17. Reagovať pri prvom stretnutí
18. Korešpondovať
19. Telefonovať
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
25. Porozprávať niečo

Časové vymedzenie	Komunikačné zručnosti	Spôsobilosti č.	Jazykové prostriedky	Práca s textom - komunikačný	Tematické okruhy (Lexika)	Interkultúrne zručnosti	Výkonový štandard	Poznámky
1								Úvodná hodina
2 – 4	<i>Receptívne</i> 1. pociúvanie 2. cítenie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. písanie	1,2,17, 20	Časovanie slovesa <i>to be, to have got</i>	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - jednoduchý opis	Rodina a spoločnosť Krajiny, mestá a miesta	Neformálne a formálne pozdravy v anglofónnych krajinách	Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je definovaný v rámci ŠVP pre cudzie jazyky - úroveň A1	Opakovanie z V. ročníka

5.- 8.	<i>Receptívne</i> 1. pociúvanie 2. cítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. písanie	2,3,17, 19,20	Tvorenie otázok v jednoduchom prítomnom čase	Komunikačný kontext sa realizuje formou jednoduchých otázok a odpovedí Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - členský preukaz	Rodina a spoločnosť Vol'ný čas a záľuby Škola a jej zariadenie	Najdôležitejšie verejné služby		Opakovanie z V. ročníka
9. – 11.	<i>Receptívne</i> 1. pociúvanie 2. cítanie <i>Produktívne</i>	2,3,5,14	Jednoduchý a priebehový prítomný čas	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov:	Rodina a spoločnosť Vol'ný čas a záľuby	-	Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je	

	4. písanie			-jednoduchá spoločenská komunikácia - dramatizácia	Stravova-nie Obchod a služby	vedieť pozdraviť, vybrať si, zaplatiť		
12. – 15.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,16	Radové číslovky	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchý dialóg - slovná hra	Multikul-túrna spoločnosť			
16. – 18.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	3,9,20	Tvorenie 3. osoby singuláru v jednoduchom prítomnom čase.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a krátkeho monológu Využitie žánrov: - ilustrovaný opis	Multikul-túrna spoločnosť	Spoznávanie spôsob života v anglofón-nych krajinách		
19. – 21.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy	2,3,9,20	Tvorenie <i>Wh-</i> otázok v jednoduchom prítomnom čase	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská	Rodina a spoločnosť Vol'ný čas a záľuby	Aktivity voľného času - porovnanie s UK	Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je definovaný v rámci ŠVP pre cudzie	

				- komiks			jazyky - úroveň A1	
22. - 23.	<i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav 5. písanie	1,2,3,17, 20	Jednoduchý a priebehový prítomný čas <i>Wh-</i> otázky	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a jednoduchého opisu	Rodina a spoloč- nosť Multikul- túrna spoloč-nosť	Predstaví svoj životný štýl ľuďom v iných krajinách		Projektová práca na tému Môj život
24. - 25.								Diagnostika
26. - 29.	<i>Receptívne</i> 1. pociťvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,3,6	Prídavné mená Nepravdivý plurál	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - ilustrovaný opis -	Ľudské telo Človek a príroda - zvieratá			
30. - 33	<i>Receptívne</i> 1. pociťvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	2,3,9	Predmetové zámená	Komunikačný kontext sa realizuje formou krátkych monológov Využitie žánrov: - krátke rozprávanie -jednoduchý opis	Človek a príroda - zvieratá	Starostli- vosť o domácich miláčikoch		

34. – 37.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,3,5,6	Použitie <i>some/ any</i> Ukazovacie zámená v jednotnom a množnom čísle	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - krátka rozprávka	Človek a príroda – zvieratá	Pravidlá správania pri návšteve ZOO	Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je definovaný v rámci ŠVP pre cudzie jazyky - úroveň A1	
38. – 41.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. písanie	2,3,11, 20	Tvorenie <i>Wh-</i> otázok	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: -jednoduchá rozprávka	Človek a príroda		Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je definovaný v rámci ŠVP pre cudzie jazyky - úroveň A1	
42. – 43.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,3,6,9	Jednoduchý a prítomný čas Tvorenie plurálu	Komunikačný kontext sa realizuje formou monológu Využitie žánrov: - jednoduché rozprávanie - ilustrovaný opis	Človek a príroda	Porovnávať faunu v rôznych krajinách	Výkonový štandard pre jednotlivé komunikačné zručnosti je definovaný v rámci ŠVP pre cudzie jazyky - úroveň A1	Projektová práca na tému Zvieratá

44.- 48.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,3,9,17, 20	Jednoduchý a prítomný čas Použitie <i>some/any</i> Tvorenie plurálu	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a jednoduchého opisu Využitie žánrov:	Rodina a spoločnosť Zál'uby a voľný čas	Vedieť predstaviť seba i iných, porozprávať o záujmoch a koničkách		Opakovanie učiva
49.								Diagnostika
50. – 53.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. písanie	2,7,8,18	Jednoduchý minulý čas slovesa <i>to be</i> Tvorenie otázky a záporu	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: -jednoduchá	Ľudské telo Starostlivosť o zdravie	Písanie formálneho oznámenia – vedieť osloviť a rozlúčiť sa na konci formálneho listu		
54. – 57.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	2,3,25	Jednoduchý minulý čas pravidelných a nepravidelných slovies	Komunikačný kontext sa realizuje formou krátkeho monológu Využitie žánrov:	Starostlivosť o zdravie			

58. – 61.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. písanie	2,3,8,20,25	Tvorenie otázky plnovýznamových slovies v jednoduchom minulom čase - pomocné sloveso <i>did</i> Krátke odpovede <i>Wh-</i> otázky	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - komiks -krátky	Zál'uby a vol'ný čas Eudské telo Môj dom/byt	Poukázaf na medzil'udské vzt'ahy a výber komunikač- ných		
62. – 65.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav 5. písanie	2,4,7,8,13,20,25	Tvorenie záporu plnovýznamových slovies v jednoduchom minulom čase	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a monológu Využitie žánrov: - jednoduché rozprávanie - ilustrovaný príbeh -rozhovor o príbehu	Starostlivosť o zdravie Môj dom/byt Základné druhy oblečenia	Porovnaf spôsob života v minulosti a v súčasnos- ti		
66. – 67.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	3,8,20,25	Jednoduchý minulý čas Jednoduchý prítomný čas	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a monológu Využitie žánrov: - jednoduché rozprávanie - interview	Starostli- vosť o zdravie Cestovanie	Porovnaf spôsob života v minulosti a v súčasnos- ti		

68.								Diagnostika
69. - 72	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. písanie	2,3,14	Vyjadrenie budúcnosti pomocou <i>going to</i>	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - dramtizácia	Stravovanie	Zdvorilé vyjadrovanie Komunikácia s personálom v reštaurácii		
73. – 76.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav 5. písanie	3,7,25	Použitie <i>some/any</i> v kladnej a zápornej oznamovacej vete	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a formou rozprávania a počúvania príbehu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - rozprávka - dramtizácia	Stravovanie			
77. – 80.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný	2,3,5	Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - komiks - jednoduchá spoločenská	Stravovanie Obchod a služby	Vyjadriť želanie primerane komunikačnej situácii		

81. – 84.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	3,5,11	Používanie určitého a neurčitého člena Rozkazovací spôsob	Komunikačný kontext sa realizuje formou krátkeho monológu Využitie žánrov: - jednoduchá inštrukcia, recept	Stravovanie Môj dom/byt	Spôsob vyjadrenia základných pravidiel		
85. – 86.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	3,11	Určité a neurčité členy Použitie <i>some/any</i> Rozkazovací spôsob Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená Kvantitatívne zámená	Komunikačný kontext sa realizuje formou monológu Využitie žánrov: - ilustrovaný opis jednoduchý návod(recept)	Stravovanie			Projektová práca na tému Jedlo
87. – 90.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav 5. písanie	2,3,5,11, 25	Vyjadrenie budúcnosti pomocou going to Jednoduchý minulý čas Pocítateľné a nepocítateľné podstatné mená Použitie <i>some/any</i> Členy	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a monológu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - ilustrovaný príbeh - jednoduchý opis	Rodina a spoločnosť Stravovanie			Opakovanie učiva

91.								Diagnostika
92. – 95.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	3,4	2. stupeň prídavných mien	Komunikačný kontext sa realizuje formou monológu Využitie žánrov: - jednoduché rozprávanie - ilustrovaný opis - pohľadnica, plagát	Krajina, ktorej jazyk sa učím Človek a príroda	Spoznávať Britské ostrovy, ich časti, porovnať so Slovenskom		
96. – 99.	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	4,20	3.stupeň prídavných mien	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - zábavný kvíz	Človek a príroda Krajina, mestá, miesta Škola a jej	Spoznávať a porovnávať rôzne miesta, krajiny, svetadiely Orientovať sa na mape		
100.-103	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,3,4,5, 14	Nepravidelné stupňovanie prídavných mien <i>good, bad</i>	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: -jednoduchá spoločenská	Obliekanie a móda Obchod a služby	Nákup šiat a obuvi (vzťah zákazník-personál)		

104.-107	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav 5. písanie	4,7,18	Stupňovanie pomocou <i>more a the most</i> Prirovnania pomocou spojok <i>than, as-as</i>	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a monológu Využitie žánrov: - príbeh - pohľadnica - citový opis	Človek a príroda Multikultúrna spoločnosť	Písanie pohľadnice - vedieť osloviť a rozlúčiť sa na konci neformálneho listu.	
108.-109	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. samostatný ústny prejav 4. písanie	4,9,25	Stupňovanie prídavných mien Prirovnania	Komunikačný kontext sa realizuje formou monológu Využitie žánrov: - ilustrovaný opis - pohľadnice	Krajiny, mestá a miesta Moja krajina a moje mesto	Vedieť predstaviť a opísať svoju krajinu a jej časti	Projektová práca na tému Slovensko
110.							Diagnostika
111.-114	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy	2,9	Frekvenčné príslovky	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská	Volný čas a záľuby		

115.-119	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	7,8,25	Tvorenie prísloviak z prídavných mien Nepravidelné tvorenie prísloviak	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: -jednoduchá <i>anglošpanielske</i>	Doprava a cestovanie	Rozumieť jednoduchému príbehu a pokúsiť sa prerozprávať ho primerane svojim jazykovým schopnosťami		
120.-123	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2, 11	Sloveso <i>to have to</i>	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: -jednoduchá <i>anglošpanielske</i>	Vzdelávanie a práca Vol'ný čas a zál'uby			
124.-127	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	4,14	Použitie <i>going to</i> na vyjadrenie plánovanej budúcnosti Sloveso <i>let</i>	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: -jednoduchá <i>anglošpanielske</i>	Vol'ný čas a zál'uby	Upozorniť na špecifiká v komunikácii pri vyjadrovaní svojho názoru		

128.-129	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	9, 25	Jednoduchý minulý a prítomný čas Prídavné mená a príslovky	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a monológu Využitie žánrov: -krátke rozprávania - ilustrovaný opis	Vol'ný čas a záľuby	
130.-133	<i>Receptívne</i> 1. počúvanie 2. čítanie <i>Produktívne</i> 3. dialógy 4. samostatný ústny prejav	2,5,9,11, 14	Stupňovanie prídavných mien Príslovky Sloveso <i>to have to</i> Jednoduchý minulý čas	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu Využitie žánrov: - jednoduchá spoločenská komunikácia - jednoduchý opis	Cestovanie Človek a príroda Obchod a služby Rodina	Vyjadriť želanie v súlade s komunikačnou situáciou Najdôležitejšie verejné a súkromné služby
134.-136						

